HABER

5 Kuruş · Telefon· 23872 – Sene: 7 - Sayı: 2204 **12 MART 1938 Cumartesi** İlân işleri Tel: 20335

Son gelen 100 model
Çocuk arabalarını
gelip görünüz.
Şark - Pazarı
Bazar dü Levan
Toptan ve
perakende satış
Beyoğlu, İstiklâl
caddesi 314

Alman ordusundan sonra

Hitler Viyanaya gidiyor

Berlin, 12 (A. A.) — Hitler bu sabah tayyare ile Münihe hareket etmiştir. Pek yakında Avusturyaya gitmesi beklenmektedir.

Eu ihtimal Berlinde tekzip edilmemektedir.

Alman ordusu bugün Viyanada

Büyük devletler lâkayıt kalabilecekler mi?

Ingiltere ve Fransa Almanyaya nota verdiler

Ingilterenin ne yapacağı kabinenin bugünkü fevkalâde içtimaından sonra anlaşılacak

Çekoslovakya ve Isviçre tahşidat yaptı

Italya ne yapacak?

Bugün Hitler bir beyanname neşredecek

Avusturyadan hicretler başladı, vatanperverler ve Yahudiler kaçıyor. Viyana belediye reisi tevkif edildi

Son dakika

Şuşning tevkif edildi

Son dakika haberlerini 12 inci sayfada okuyunuz.

Viyana, 12 (Hususî) — Alman askerî kıtaları dün gece muhtelif noktalardan hududu geçerek Avusturyaya girmişlerdir. Avusturyada şimdi Almanya emrinde muvakkat bir hükûmet kurulmuş bulunmaktadır. Bu hükûmetin başında Almanyanın arzusile geçenlerde Şuşnig kabinesine dahiliye nazırı olarak giren Seys İnkar vardır.

Avusturyada yıldırım hiziyle cereyan eden hâdiselerin safhaları şunlardır:

Avusturyaya verilen şiddetli ültimatom

Yarın yapılması mukarrer olan reyiamın geri bırakılmasını Almanya Şuşnigten istemiş, o da bunu kabul etmemiştir. Bunun üzerine Almanya Avusturyaya çok şiddetli bir ültimatom göndermiştir. Bu ültimatomda Şuşniğin saat 19 za

Devamı 12 incide

Avusturyayı terkedeceği söylenilen ve ne olduğu bilinmiyen Şuşnig

Akıbetinden endişe edilen Avusturya Cumhurreisi Miklas

Vaziyetin hülâsası

1 — *Dündenberi bütün Avusturya Alman hükûmetinin hâkimiyeti altındadır.*

2 — *Avusturyadaki bütün resmi makamlar naziler tarafından işgal edilmiştir.*

3 — *İstifa etmemekte ısrar eden Avusturya reisicumhuru Miklas ile muhafaza altında bulunan ve bir şayiaya göre meçhûl bir semte hareket eden eski başvekil Şuşniğin hayat ve âkibetinden endişe edilmektedir.*

4 — *Büyük faşist meclisi Avsturya vaziyetini tetkik etmek üzere bugün toplanıyor.*

5 — *Çekoslovakya ve İsviçre hudutlarında asker toplamağa ve yeniden tahşidata başlamışlardır.*

6 — *Avusturyayı işgal etmek emrini alan Alman ordusu bugün Viyanaya giriyor.*

7 — *İngiltere ve Fransa Almanya hükûmetini Avusturya hakkındaki son karar ve hareketlerinden dolayı şiddetle protesto etmişlerdir.*

9 — *Avusturyadaki vatanseverler erkânı ile yahudiler memleketten kaçmağa başlamışlardır.*

10 — *Avusturyada bütün mektepler tatil edilmiştir. Her tarafta galeyan ve nümayişler devam ediyor.*

11 — *Alman ordusu işgal vazifesini bitirdikten sonra Hitlerin Viyanaya gelmesi bekleniyor.*

Yeni başvekil ile Hitlerin muavini Viyanada vaziyeti tahkim için tedbirler alıyorlar.

Avusturya hâdiseleri karşısında diğer devletlerin vaziyetleri

— 7 inci sayfada —

Avusturya ve Almanya hudutları

Hatay davamız

Müzakereler noktai nazarımıza uygun bir cereyan takip ediyor

Cenevre, 11 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Komite müzakereleri, Türk projesinin ortaya attığı en mühim prensip meseleleri üzerinde müsait şekilde cereyan etmektedir. Müzakeratın hafta nihayetinde ikmali melhuzdur. Neticenin noktai nazarımıza muvafık olacağı şimdiden tahmin olunabilir.

Vaziyetin vahameti dolayısile

Blum Fransada millî birlik hükûmeti kuracak

Yazısı 7 incide

Aylık müsabakamızda *Kimler kazandı?*

Kazananların isimlerini 15 inci sayfamızda bulacaksınız.

Bugün Tayyare piyankosunda Kazanan numaralar

7 inci sayfamızda

Frankocular ilerliyor

Valansiya - Barselona arasında irtibatın kesilmesi tehlikesi var

Yazısı 4 üncüde

Bugünkü sayımız

16

Sayfadır

MİKİ KRAL

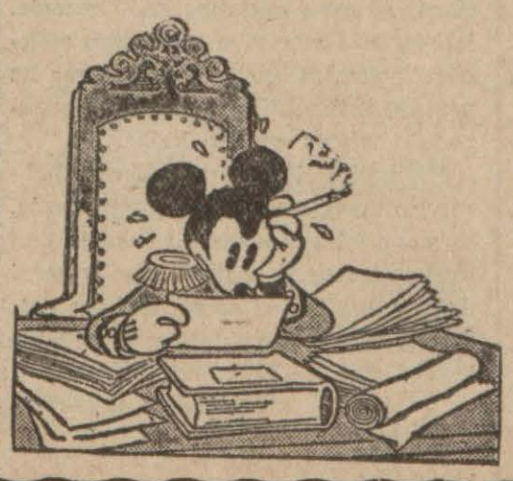

Bütün dünyanın sevdiği Miki'nin pazartesi gününden itibaren size pek heyecanlı bir macerasını nakledeceğiz. "Uçan otomobil„ i zevkle takip eden büyük ve küçük okuyucularımız Miki'nin krallık macerasını da merakla okuyacaklardır ,

Pazartesi günü başlıyor

HABER
AKŞAM POSTASI
Sahibi ve Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Us
İDARE EVİ: Istanbul Ankara caddesi
Posta kutusu: Istanbul 214. Telgraf adresi: Istanbul HABER
Yazı işleri telefonu: 23872
idare " " : 24370
ilân " " : 20335

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1.400 kr.	2.700 Kr.
6 aylık	750 "	1.450 "
3 aylık	400 "	800 "
1 aylık	150 "	300 "

Dış Siyasa

Orta Avrupa ve Fransanın büyük mesuliyeti

Yazan: Nizamettin Nazif

AVUSTURYA ile Almanya arasında, çok şimşekli bir karşılaşma var. (*) Ve Orta Avrupadan gayet endişeli haberler gelirken, dünyanın bu kısmında Almanyanın en büyük hasımlarından biri olan Fransa yeni bir buhrana düşmüş bulunuyor. Bununla beraber, Şotan'ın, istifasını vermekle, sözünü tutan bir er olduğunu ispat ettiğini kabul etmek de lâzımdır. Zira onun, istifasından bir hafta evvel, âyan meclisi huzurunda şu sözleri söylediğini hatırlıyoruz:

"— ... Deruhte ettiğimiz zor işi başarmak için, lâzım olan feragat ve enerjiden ben şahsan mahrum değilim. Ortaya attığım esaslar üzerinde muvaffak olmak için icab eden bütün şartları yaratmaya azmetmiş bulunduğumu da size bildirmekle şeref duyarım. Vatanın menfaatleri bakımından yüklenmiş bulunduğumuz büyük vazifeleri başarabilecek kudreti kendimizde bulmadığımız anda, arkadaşlarımla birlikte derhal iktidar mevkiinden çekilmeyi tercih edeceğime inanabilirsiniz.„

Şotan, bu sözleri söylediği zaman, millî müdafaaya dair ileriye sürdüğü mühim bir kanun projesi gerek parlâmentoda, gerek âyan meclisinde ittifaka yakın bir ekseriyetle kabul edilmiş bulunuyor ve bu hâdiseden bir müddet evvel de dış siyasası etrafında ayni meclislerin yüksek teveccühünü temerküz ettirmiş olmasıyla da kabinesinin mühim işler başarabileceğini umduruyordu.

Şotan, Fransayı saran endişelerin üzerinde hususî teşhisler koymuş olduğunu ve bu endişeleri birer birer ortadan kaldırabileceğini iddia eden bir adamdı. Muhtelif vesilelerle topladığı itimat reylerinin çokluğu, ona, şahsı etrafında bir millî blok teşkil edebileceğini ve kabinesini bir parti, bir siyasî anlaşma kabinesi halinden çıkarıp bir millî hükûmet haline yükseltebileceğini sandırmıştı. Şotan kendinde o derece hâdiselere tahakküm edebilecek bir kudret vehmetmeğe başlamıştı, kendisini o derece Fransanın mukadderatını idareye muktedir farzetmeye koyulmuştu ki, inisiyativleri ne yapılacak en ufak bir müdahalenin Fransayı berbad bir akıbete sürükleyeceğini iddiadan dahi çekinmiyordu. Ayan huzurunda söylediği bir hitabeden aldığımız yukarki satırlar bunu açıkça gösteren delillerden biriydi. Şotan kendisini fevkalâde zamanlarda, siyasî talihin milletlere büyük bir lûtfu eseri olarak yetişen ve milletlerin hayatına mes'ut bir istikamet verebilen yüksek adamlar gibi bir şey addetmeye başlamıştı. Halbuki o radikal sosyalist partisinin çok fanî ve çok silik bir elemanı olmaktan başka bir fevkalâdelik görülemiyen bir adamdı. Dayandığı reylerin en mühim kısmının kendisinden millî olmaktan ziyade içtimaî işler beklemekte olduğunu bile farketmemişti. Şotan eğer hakikaten söylediği gibi "muvaffakıyetin bütün şartlarını yaratmaya azmetmiş bulunsaydı„ ilk işinin Fransada örfî idare ilân etmek olması lâzımgelirdi. Evet örfî idare ilân etmesi ve akabinde milletin dikkatini sosyal demagojilerden ayırıp Fransa hudutlarına ve Fransanın hudutları dışındaki menfaatlerine çevirmesi icab ederdi. Şüphesiz, bugünkü Fransada, Fransanın bugünkü feci iç politika plâtformunda böyle bir harikulâdeliği başarmak için insanda yedi evliya kuvveti olması lâzımdı. Halbuki Şotan, işte nihayet bir Şotandı.

İktidar mevkiine geldiği andanberi Fransayı Ingiliz dış sıyasasının elıne teslim etmesi Almanyanın Orta Avrupaya ilk darbesini teşvik etmişti. Bu darbe Şotanı uyandırır gibi oldu ve akabinde Çekoslovakyaya ve Avusturyaya Fransadan bir tahrik yayıldığı sezildi. Çekoslovakyada ilk tesirini gösteren bu tahrike Şuşnig de katıldı. Bir an Almanyanın geriler gibi olduğunu gördük, fakat aradan 48 saat geçmeden Şotanın devrildiğini ve bu devrilmeden süratle istifade eden Almanyanın Avusturya hudutlarını tazyike başladığını görüyoruz. Şotan Orta Avrupadaki hâdiselerin bütün mesuliyetlerini yüklenerek devrilmiş bulunuyor.

Şimdi zevcesinin vefatındanberi büyük bir mateme düştüğü söylenen ve hattâ geçenlerde siyasî hayattan uzaklaşmak arzusunu gösterecek derecede sinirleri gevşemiş olan bir Blumun kabine kurmaya savaştığını işitiyoruz. Acaba Blûm kabinesini kurabilecek mi? Kurarsa bu kabine nasıl bir hattı hareket takip edecek?

Millî işleri mi öne alacak; yoksa içtimaî çamura mı batacak?

Fransada hükûmeti kim ele alırsa alsın, Fransız milletine millî meseleleri içtimaî meseleye takaddüm ettirmek fevkalâdeliğinde bulunmazsa ne yerinde tutunabilir, ne de Orta Avrupadaki tehdit ortadan kalkar.

Halbuki, Orta Avrupadaki elim buhranın nihayete ermesi lâzımdır. Bu işte en mühim muvazene unsuru olan Fransa başsız kalmakla, kuvvetlerini dağıtmakla sosyal çamurun içine batmakta devam etmekle dünya sulhüne ihanet etmektedir.

Nizamettin NAZIF

(*) Bu makale dünkü haberlere göre yazılmıştır.

Doğru Değil mi?

Lokantalarda ekmek!

Bizim lokantaların çok garib ve kötü âdetleri vardır. Bunlardan biri ve en başlıcası ekmek meselsidir.

Müşterinin önüne olduğu gibi, yani fırından çıktıktan sonraki halile verilen bu maddenin, çok temiz, çok itinalı yerlerde muhafazası icab eder. Fakat dikkat ettiyseniz, görmüşsünüzdür! Lokantalarımızın yüzde doksanında, ekmek depoları, vitrin tezgâhlarının alt tarafında, yahut da yemek dağılan tezgâh civarında, yine yüksekliği, dükkânın zemini ile müsavi bir dolap içindedir..

Yani ekmekler, ancak kirli peçetelerin, veya bulaşık tabak takımının atıldığı yerlerde muhafaza edilmektedir.

Halbuki, lokantacıların tamamen aksi şekilde hareket etmeleri icab eder..

Diğer taraftan, fırıncıların müşteriye satamadıkları çeşnisi bozuk ekmeklerin bir kısmını da, bazı lokantalara sürdüklerine hiç şüphe yoktur. Çünkü lokantalarda satılan ekmekler hemen hemen kontrol edilmemektedir.

Halbuki, belediyenin bütün bu noktaları nazarı dikkate alması ve lokantalarda müşterilere verilen ekmekleri gerek temizlik, gerekse çeşni itibariyle sıkı bir kontrola tâbi tutması lâzımdır.

Para borsası hakkında bir karar

Ankara, 11 (Hususî) — İstanbul borsasının 1 nisandan itibaren üç sene müddetle kapanması kararı üzerinde vekiller heyeti yeni bir karar daha vermiştir.

Bu karara göre, borsa komiseri ve refakat memurları, borsanın kapalı kaldığı müddetçe vazifelerine Ankarada devam edeceklerdir. İstanbul borsasının 937 malî yılı bütçesi Ankara borsasında da mer'î olacak ve tesis masrafı olarak bütçenin masraf kısmından 4 bin lira ayrılacaktır.

İstanbul borsasındaki meclis ile itirazları tetkik heyeti vazifelerine Ankarada devam edeceklerdir.

CASUS 123 X 18

Hatıralarını anlatan
CEYMS NOBODİ
Entellicens Servisin en meşhur casuslarından

TEFRİKA NO: **55**

Alman casusları, ucu kırıldıktan yirmi dakika sonra parlıyan kurşun kalemi şeklindeki müthiş bombaları sağa sola bırakıp yangınlar çıkarıyorlardı

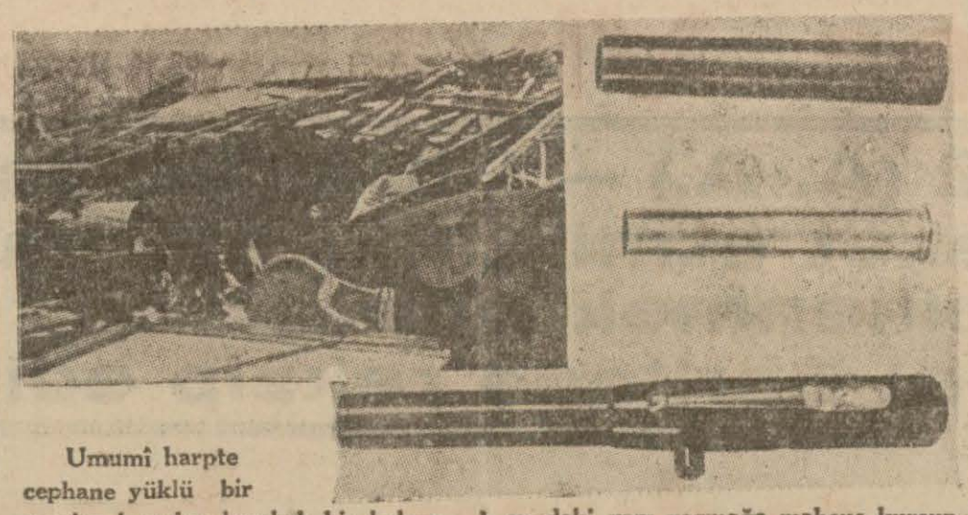

Umumî harpte cephane yüklü bir gemiye konulan bombalı bir kalem geminin infilâkına ve dolayısiyle Halifaks şehrinin kısmen harap olmasına sebep olmuştu

Maamafih içlerinden ayrı ayrı hâdiselerden bahseden üçü, tahkik ve mukayese edilmek şartiyle faaliyetime esas teşkil edebilecek değerde bulunuyordu.

Bu raporlardan birinde şöyle bir parça vardı:

"Otomobille gelenlerin hareketinden bir çeyrek saat kadar sonra, rıhtıma yığılmış olan pamuk balyaları arasından bir yangın çıktı ve sebebi bir türlü anlaşılamadı.„

İkinci raporda şöyle yazılıyordu:

"Yangın her halde bu meçhul şahıslar tarafından çıkarılmıştır. Çünkü o civara onlardan başka kimse yaklaşmamıştır.. Bununla beraber nöbetçi onların şüpheli hiç bir hareket'te bulunduklarını görmemiştir. Hiç biri yangının çıktığı sahaya elli metreden daha yakına gelmemiştir.

Nöbetçiye nazaran yangın onların hareketinden yirmi dakika kadar sonra başlamıştır. Meçhul şahıslar bir otomobilde bulunuyorlardı.. Fakat arabanın markası da, numarası da malûm değildir.„

Üçüncü raporda şu parça dikkatimi çekti:

"Yangın söner sönmez enkazı karıştırdık. Şüpheli hiç bir şey göremedik.. Yalnız kaleme benzer bir cismin şiddetli bir asid kokusu neşrettiğine dikkat ettik.

Biraz daha aşağıda rapor şu malûmatı veriyordu:

"—Civarda şüpheli yabancı görülmemiştir. Yalnız karşı tarafta bir lokantaya otomobille gelen biri kadın, dört kişi bir müddet orada kalmışlar, sonra gene otomobille gitmişlerdir. Fakat onlardan şüphe edilemez; çünkü ateş onların hareketinden yirmi dakika kadar sonra başlamıştır.„

Üç raporun sahibi de üç nokta üzerinde ittifak etmiş bulunuyorlardı:

1 — Her yangın çıkışta otomobille gelen adamlar bulunuşu.

2 — Yangının daima bu adamlar gittikten sonra zuhur edişi.

3 — Enkaz arasında kaleme benzer bir cisim bulunuşu..

Bu noktalar pekaz bir ipucu teşkil ediyodu. Fakat meselenin anahtarı her halde buradaydı. Biraz evvel bahsettiğim gazete havadisini hatırlayınca işi anlamakta pek güçlük çekmiyordum. Almanlar, İtalya aleyhine tecrübe etmiş oldukları suikasti Fransada niçin yapmak istemesinler?.

Bu iz üzerinde yürüdüm ve muvaffakıyete ulaştım. Tahkikata başladığımın on sekizinci günü kalemli suikastçilerden altısı elimize geçti.. Hepsinin üzerinde mahut kalemlerden çıktı ve hepsi kurşuna dizildi.

Cürümlerini isbat eden ve divanı harpte okunan raporda ezcümle şöyle yazılıydı:

"Yangın çıkaran kalemlerin, herhangi bir kurşun kaleminden farkı yoktur. Kalemin içinde camdan küçük bir tüp içinde fevkalâde iştial edici hassada kimyevî bir madde vardır. Kalemin ucundaki yazı yazmağa mahsus kurşun bitince hava, açılan delikten yavaş yavaş nüfuz etmekte, yirmi dakika zarfında içerideki kimyevî madde parlamaktadır.

Suikastçilerin şüphe ve tehlike altına girmeleri ihtimali pek azdır. Çünkü suikastçi meselâ şu şekilde hareket etse hiç bir şüpheyi davet etmez:

Bir pasta arasına kalemi gizlemiştir. Sokakta dolaşırken dişiyle kalemin ucunu kırıp sonra beğenmemiş gibi pastayı yangın çıkarmak istediği bir yere bırakması kabildir. Bu işi yapınca rahatça uzaklaşır, yangın onun hareketinden yirmi dakika sonra patlak verecektir.

Alman casuslarının muhabere usulleri

1916 sonlarında kendisini ressam diye tanıtan şüpheli bir adamın takibine memur edilmiştim. Bu adam Fransada itilâf devletlerinin mühim bir tayyare üslerinin bulunduğu Kroside dolaşarak mütemadiyen tablo yapıyordu.

Ben de ressam rolüne girdim. Bu role uygun eşya tedarik ederek Krosi'ye gidip onun bulunduğu otele yerleştim..

Polonyalı olduğunu söyliyen şüpheli ressam otuz iki yaşlarında, uzun boylu, sarışın, iriyarı bir adamdı.

Otelin lokantasında benim bulunduğum masanın yanında bir masada yemek yiyordu. Benim de ressam olduğumu öğrenmiş olacak ki, kendisini takdim etti ve ben de kendimi tanıttım. Bir san'at arkadaşı ile buluştuğundan pek memnun olduğunu söyledi.

Bir iki gün sonra biz canciğer iki ahbab olduk. Yemeklerimizi beraber yiyor, fakat resim yapmağa nedense benimle beraber çıkmıyordu. Şüpheyi celbeden bu halinden başka yaşayışı çok muntazamdı. Her sabah erkenden otomobiline atlıyarak manzara resmi yapmak üzere kırlara çıkıyor, saat on birde dönüyor, resmini bana gösteriyor, öğleden sonra tenis oynamakla vakit geçiyordu.

Hiç bir ziyaretçisi yoktu. Nadiren mektup yazıyor, mektup aldığı da olmuyordu. Yazdığı mektuplar hep ayni adrese idi:

Bernde Madam Müller..

Bana anlattığına göre bu kadın Bern şehrinde bir tablo ticarethanesi sahibi imiş.. Bizim arkadaşın yaptığı resimleri kolayca satıyormuş.. Bu sebeple yapılan sulu boya ve kroki resimler de hep ayni adrese gönderilmekteydi.

Bir gün bana gösterdiği resimlerinden biri nazarı dikkatimi celbetmişti. Kendisi oldukça iyi bir ressam olduğu halde ben bu resimde bazı görüş hataları farketmiştim. Bunu kendisine söylemedikten başka eseri fevkalâde beğenmiş gibi göründüm ve bir kopyesini çıkarmama müsaade etmesini söyledim.

Evvelâ tereddüt etti. Fakat ben sanat kudretini öyle methettim ki nihayet dayanamadı ve resmi o akşama kadar bende bırakmağa razı oldu.

(Devamı var)

HABER TAKVİMİ

12 MART — 1938 CUMARTESİ
Hicrî: 1357 — Muharrem 10

Güneşin doğuşu 6,19 — Güneşin batışı 18,13

Sasom fırtınası

Vakit	Sabah	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
	4,58	12,24	15,42	18,13	19,41	4,40

Lüzumlu Telefonlar

Yangın:
İstanbul için: 24222. Beyoğlu için: 44644. Kadıköy için: 60020. Üsküdar için: 60625
Yeşilköy, Bakırköy, Bebek, Trabya, Büyükdere, Paşabahçe, Kandilli, Erenköy, Kartal, Büyükada, Heybeli, Burgaz, Kınalı için: Telefon muhabere memurlarına yangın demek kâfidir.
Rami itfaiyesi: 22711
Deniz " " 36 20
Beyazıd yangın kulesi: 21996. Galata yangın kulesi: 40060
Sıhhî imdad: 44998 Müddeiumumilik: 22290. Emniyet müdürlüğü: 24382.
Elektrik Şirketi:
Beyoğlu: 44801 - İstanbul: 24378.
Sular idaresi:
Beyoğlu: 44783 Beşiktaş: 40938 Cihali: 20222 Nuruosmaniye: 21708 Üsküdar - Kadıköy: 60773.
Havagazı:
İstanbul: 24378 Kadıköy: 60790. Beyoğlu: 44642.

Taksi otomobili istemek için

Beyoğlu cihetî: 49084. Bebek cihetî: 36 - 101. Kadıköy cihetî: 60447.

Deniz yolları

Telefon:
İstanbul acenteliği: 22740. Karaköy: 42362.
Mudanyaya: Pazar, Salı, Perşembe, Cuma günleri saat 8.30 da Tophane rıhtımından kalkar.
Karabigaya: Salı ve Cuma günleri saat 19 da Tophane rıhtımından kalkar ve Tekirdağ, Mürefte, Erdek, Şarköy iskelelerine uğrıyarak Karabigaya varır.

Akdeniz postası: Yarın saat 10 da hareket edecek olan vapur; Gelibolu, Çanakkale, İmroza gidecektir.

Karadeniz postası: Yarın saat 18 de hareket edecek olan vapur; Ereğli, Zonguldak, Filyos, Bartın ve Amasraya uğradıktan sonra Cideye gidecektir.

Müzeler

Ayasofya, Roma - Bizans, Yunan eserleri ve Çinili Köşk, Askeri Müze ve sarnıçlar, Ticaret ve Sanayi Müzesi, Sıhhî müzesi
(Bu müzeler her gün saat 10 dan 16 ya kadar açıktır.)
Türk ve İslâm eserleri müzesi Pazartesiden başka her gün saat 10 dan 16 ya kadar ve Cuma günleri 13 den 17 ye kadar açıktır.
Topkapı Müzesi her gün saat 13 den 16 ya kadar açıktır

Memleket dışıdeniz seferleri

Romanya vapurları: Cumartesi günleri 13 de Köstenceye, Salı günleri 18 de Pire, Beirut İskenderiyeye.
İtalyan vapurları: Cuma günleri saat 10 da Pire, Brendizi, Venedik, Triyesteye.

Avrupa hattı:

Sirkeci İstasyon Müdürlüğü: Telefon 23079
Semplon ekspresi her gün Sirkeciden saat 22 de kalkar ve Avrupadan geleni saat 7,25 te Sirkeciye muvasalat eder.
Konvansiyonel 20,30 da kalkar, 10,22 de gelir.
Edirne postası her gün saat 8,50 de hareket eder, 19,33 de gelir
ANADOLU HATTI:
Her gün hareket eden şimendiferler:
Saat 8 de Konya, 9 da Ankara, 15,15 de Diyarbekir ve Samsun, 15,30 da Eskişehir, 19,10 da Ankara ekspresi, 20 de Adapazarı.
Bu trenlerden saat 9 da hareket eden Ankara mutelifi pazartesi, çarşamba ve cuma günleri Haleb ve Musula kadar sefer etmektedir

İş ve işçi

Üsküdarda Salacak arka sokak 27 numaralı evde oturan Hüseyin Hüsnü oğlu Salâhaddin hergün saat 16-21 arasında olmak üzere iş aramaktadır. Bugün 9 uncu sınıfta okuyan Salâhaddin, her ne iş olursa olsun yapacaktır. Kendisini çalıştıracak müesseseler, bir memleket çocuğuna, tahsile devam imkânını vermiş olacaklardır.

Geçen sene bugün ne oldu?

* Beş milyon Türk çiftçisine tarla verilmesi takarrür etti.
* Tunusta yerlilerin, ecnebi tahrikâtile Fransaya karşı ayaklanmasından korkuluyor.

Sinemalar

Türk: İstiklâl fedaileri. *Saray:* Herkesin kadını. *İpek:* Lorel Hardi Fakabasmaz ve üç ahbab çavuşlar (Türkçe). *Melek:* Süzi. *Sümer:* Sevgiliden gelen. *Sakarya:* Nazar boncuğu.. *Alkazar:* Gece anahtarı. *Tan:* Bildirmemiştir. *Yıldız:* Üç modern kız, *Şık:* Kıskançlık, *Şark:* Bildirmemiştir *Asrî:* Parisli şantöz ve sen mi öldürdün. *Zafer:* Bildirmemiştir. *Sancak:* Programını bildirmemiştir.

İSTANBUL

Ferah: Dört film birden: 1 — Ateş kraliçesi (Türkçe) 2 — Gündüz insan gece kurt 3 — Cinayet yolu ve kültür filmi. *Azak:* Vals dalgası, hususî hafiye *Hilâl:* Programını bildirmemiştir. *Alemdar:* Gönül yolu ve Kartaca muharebeleri *Halk:* Programını bildirmemiştir.

BEŞİKTAŞ:
Sunatpark: Senenin en büyük filmi (Leylâklar açarken)
KADIKÖY:
Hâle: Metropol bar *Süreyya:* Programını bildirmemiştir.
BAKIRKÖY:
Millîyat: Ramona.
ÜSKÜDAR:
Hâle: Korkusuz adam.

Tiyatrolar

TEPEBAŞI DRAM KISMI
Saat 20,30 da
FİDANAKÎ
Dram 3 perde
Yazan: Pandeli Horn — Türkçesi: Fahrin Kolin
OPERET KISMI
DALGA
Komedi 3 perde
Yazan: Ekrem Reşit:
Pazar günleri 15,30 da Matine
TURAN TİYATROSU
Sanatkâr Nasid ve arkadaşları Hakkı Rusen, Rıfkı, Eyüb Sabri birlikte 8 kişilik Piçe - Pinçef ve Macar varyetesinin iştirakile
ÇİFTE GELİNLER şarkılı komedi 3 perde
ERTUĞRUL SADİ TEK TİYATROSU
Pazartesi (Kadıköy Süreyyada): (Bu Mas böyle bitti) büyük vodvil 3 perde. Çarşamba (Üsküdar) da: (Unutulan adam) 3 perde 3 tablo
HALK OPERETİ
14 mart pazartesi akşamı saat 9 da Beşiktaş Suat Park tiyatrosunda Eski hamam eski taş operet 3 perde
15 mart salı akşamı Pangaltı Kurtuluş sinemasında, 16 mart çarşamba akşamı 9 da Bakırköy Çankaya sinemasında Eski hamam eski taş operet - orkestra - bale

Hayata dair

İnce farklar

PERŞEMBE günkü *Cumhuriyet* gazetesinde Bay Peyami Safa'nın "Halis ve müteredditipler„ adlı bir yazısı vardı. Yeni çıkan bir mecmuadan çıkan bir yazısından bir fıkrada bahsetmiş olan bir muharrir arkadaşa cevab verip ondan birtakım şeyler soruyor. Yazısının sonunda: "Nüanslara daha fazla ehemmiyet vererek konuşmak şartile, bu mevzua tekrar gelebileceğimizi de ilâve etmek isterim„ diyor.

Bay Peyami Safa nüanslara bu kadar ehemmiyet veriyorsa konuşmak istediği adamların adlarını da söyleyiversin. Çünkü her iddia sahibine göre az çok değişen bir mana alabilir. Bay Peyami Safa karşısındakini dinlemek için koştuğu şarta kendisi de tâbi oluversin. Bahsettiği arkadaş veya gayrıarkadaş muharririn ben olduğumu zannediyorum; çünkü *Modern Türkiye Mecmuası*'nın birinci sayısında çıkan yazısı hakkında bir fıkra yazmış ve onun anlattığı itirazları öne sürmüştüm.

Nüanslara "daha fazla ehemmiyet„ vereyim, hattâ isterse lüzumundan fazla ehemmiyet vereyim; fakat Bay Peyami Safa müteredditiz tipinden bahsederken onun "erkekle bir olmak iddiası„ nı müteredditik vasıflarından biri diye sayınca ne yapayım? Bundan: "Bay Peyami Safa, kadının erkekle bir olmak iddiasını müteredditik alâmeti addediyor„ neticesini çıkarmayım mı? "Kaldırımlarda ökçelerini takırdata takırdata yürüyen; vapurda, tramvayda herkese duyurmak istediği bir sesle konuşan yırtık edalı" kızlara ben de öfkelenirim; fakat Bay Peyami Safa o kızların feminist olduğunu söylediği zaman feminismaya da sinirlendiği neticesini çıkarmayım mı? "Bir sürü yeni ideoloji iddiaları: Feminizm, sosyalizm, komünizm ve daha bilmem ne...„ dediği zaman, sosyalizmaya, kommunismaya olduğu kadar feminismaya da bir muhabbetsizlik beslediği neticesi çıkarmayım mı?

Bay Peyami Safa diyor ki: "Bu arkadaş benim kafes ve çarşaf kadınını müdafaa etmiyeceğimi bilir...„ Hayır; bilmiyorum; nereden bileyim? Bay Peyami Safa, yirminci asrın dördüncü on yılında yaşıyan ve yazı yazan bir adam olduğu için elbette ki, bütün muasırları gibi, kafese, çarşafa, "taaddüdü zevcat„a imkân kalmadığını bilir ve imkânsız şeylerin müdafaasına kalkmaz. Fakat yazısında onların hasretini de duymamak kabil mi? "Yeni, eskinin taze bir tekâmül baharında çiçeklenerek boy atışıdır„ dediği zaman Türk kızının eski esaslardan ayrılması, ancak onlara asra uygun bir *ifade* vermesi doğru olacağı fikrini müdafaa ettiği manasını çıkarmağa hakkım yok mu? Eski esaslar dün çarşafla, kafesle tezahür etmişlerdi. Bugün ve yarın kendilerine başka kisveler bulurlar. Bay Peyami Safa elbette ki kisvenin değil, esasın taraftarıdır. Nüanslara dikkat etmek lûtfunda bulunanlar, onun çarşafı ve kafesi müdafaa ettiğini söylediğimiz zaman ne demek istediğimizi anlamışlardır.

Bay Peyami Safa'nın eski esaslara taraftar olduğunu yalnız o: "Yeni eskinin taze...„ cümlesinden çıkarıyorum? Hayır; bir nüans meselesinden çıkarıyorum. Bay Peyami Safa topuklarını takırdata takırdata yürüyen, herkese duyurmak arzusu ile konuşan, yırtık edalı kızları müteredditi sayıyor ama yine o *kabahat*'leri işliyen delikanlıların da müteredditi olduğunu söylemiyor. (Derhal kaydedeyim ki ben kızlara da, erkeklere de müteredditi dediğim yok; onlara "terbiyesiz, pasavatsız, ham ervah„ demeği tercih ederim. Müteredditi kelimesinin manasını hiç bir zaman iyice kavrıyamadım.) Demek ki Bay Peyami Safa delikanlılarda tabiî gördüğü, nihayet ehemmiyetsiz bir kusur saydığı hareketleri kızlarda görünce bir tereddi alâmeti diye karşılıyor. Bu, kadına erkeğin hukuku verilemez diyen eski esasların bir tecellisi değil de nedir?

Bay Peyami Safa: "Arkadaşımızın bizim inkılâbımıza feminist vasfını yaraştırmakta aldandığını sanıyorum„ diyor. Pek anlamadım. Türk inkılâbı kadınla erkeği hukukan ayırmıyor; hattâ kızlarımıza verilen askerlik dersleri, her türlü vatandaşlık vazifelerinde de kadınla erkeğin bir olacağını bildiriyor. O halde Türk inkılâbı, Türk Cumhuriyeti feministlerin esas metalibini kabul etmiştir dememeğe imkân var mı?

Bin bir nüansa bakmayıp, bin bir nüans icad etmeyip dobra dobra konusmak da olmaz mı?

Nurullah ATAÇ

İÇ HABERLERİ

Istanbulun imarı için hazırlıklar

Boğaz sahillerinde inşaata tekrar müsaade verilecek mi?

Belediye imar müdürü Ziya, imar plânına ait işler için Ankaraya gitmiştir.

İstanbulun imarı işi üzerinde yapılan tetkikler, süratle ilerlemektedir. Belediye imar bürosu, bu muazzam işin icra safhasını en ince teferrüatına kadar hazırlamaktadır. İmar plânının tatbikatına başlandığı andan itibaren hiçbir mânie tesadüf edilmeden istimlâk, yıkma ve yapma işlerinin safha safha inkişaf edebilmesi için bütün hazırlıkların yapılmış olması en doğru bir tarz olarak görülmektedir.

Belediyeyi, imar plânının tatbikatı kadar, hattâ ondan da ziyade istimlâk meselesi düşündürmektedir. İmar müdürü Ziyanın Ankaraya gitmesinin başlıca sebeblerinden birini de bu teşkil etmektedir. Öğrendiğimize göre bu günlerde Ankarada İstanbulun imarı meselesinin bütün teferrüatı dahiliye vekâleti vilâyetler imar teşkilâtınca tetkik edilmektedir.

Bugünün galib fikri istimlâk bedelinin mühim bir kısmının bono ile ödenmesidir. Bu bonoların on senede itfa edilmek şartiyle ihracı düşünülmektedir. Halbuki bunun iktısadî mahzurları da ayrıca gözönünde tutulmaktadır. Bilhassa ellerinde bono bulunan gayrimübadillerin uğramış oldukları müşkülât ve zarar da, gözönünde bir miş olarak tutulmaktadır. İmar işi geniş mikyasta yapılacağı için verilecek bonolar da o nispette çok ve dolayısiyle kıymetleri de o kadar düşük olacaktır.

Diğer taraftan dahiliye vekâleti tarafından hazırlanan yeni yol ve yapı kanunu bugünlerde millet meclisine sevkedilecektir. Şehirlerimizin imarı bakımından bu kanuna çok ihtiyaç hâsıl olduğu için kanunun millet meclisinde müstaceliyetle müzakeresi cihetine gidileceği anlaşılmaktadır.

Bu kanun münasebetile, kira ihtikârı, bina inşaatındaki insicamsızlık gibi mevzular üzerinde ötedenberi tevali eden şikâyetler tekrar ortaya atılmaktadır. Belediye, ekserisi muhik sebeblere istinat eden bu şikâyetleri, yeni yapılan kanun dolayısiyle nazarı itibara alınmak üzere alâkadar makamlara bildirmiştir.

Şikâyetlerden biri, bina kiraları üzerinde, muhtelif ahval ve şeraitten istifade edilerek yapılan ihtikârdır. Bu ihtikâr, bilhassa, merkezî muhitlerde, piyasa mahallerinde göze çarpmaktadır. Ortada kira hadlerini tayin ve tesbit eden kanunî mevzuat olmadığı için bu ihtikâr hem kiracılar için zararlı olmakta, hem de memleketin iktısadî bünyesini müteessir etmektedir. Yeni kanunda bu mahzurun önüne geçecek müeyyideler bulunacaktır. Diğer taraftan eski kanuna göre şehirlerde, sahil yerlerde inşaat yasaktır. Bilfarz Boğaziçinde deniz kenarında ev yaptırmak istiyenlere müsaade verilmemektedir. Konulan şartlara göre burada ev yaptırmak istiyenler sahilden itibaren on metro geri çekilmeye ve beş metro irtifamda bina yapmaya mecburdurlar. Halbuki, pek derin olmıyan düzlüklerden sonra yamaçlar başlıyan bu iki sahilde bu şerait dahilinde bina yapmaya imkân yoktur. Bundan başka, Boğaziçinin bütün hususî güzelliği yalılarındadır. Şehrin yalnız bu köşesinde yalı hayatı yaşamak, onun zevkini sürmek mümkündür. Hal böyleyken, kanunda mevcut bu hükümler yüzünden senelerdenberi Boğaziçinde imar faaliyeti durmuştur.

İşittiğimize göre, İstanbul şehrinin imar plânını hazırlıyan mimar Prost da Boğaziçinde sahilden on metro geride bina yapmak kararına muarız bulunmaktadır. Yeni yapı ve yollar kanunu hazırlanırken, şehrin imarına engel olan bu gibi takyidatın da kaldırılması istenmektedir.

Esirgeme Derneği balosu bu akşam

Bu akşam Tokatliyan salonlarında (Esirgeme derneği) nin esnelik balosu verilecektir. Gayet güzel sürprizlerle hazırlanmış olan bu zengin balonun davetlileri arasında şehrimizin en tanınmış simaları da bulunmaktadır.

Balo hasılatının bir kısmı, muhtaç ve veremlilerin tedavisine harcanmak üzere ayrılacaktır.

Başvekil

Hukuk ilmini yayma kurumunda Müsabaka birincilerine mükâfatlarını verdi

Ankara, 11 (A.A.) — Başbakan Celâl Bayar bugün Vekiller heyetinin içtimaından sonra Adliye Vekili Şükrü Saracoğlu, ve kalemi mahsus müdürü olduğu halde Hukuk İlmini Yayma Kurumunun belediyeler bankası binasındaki merkezine uğrayarak kurumun davetlileri arasında bir saat kadar kalmıştır.

Başbakan Hukuk İlmini Yayma Kurumunun bu yıl için yüksek mektep talebeleri arasında tertip ettiği ilmî müsabakanın mükâfatlarını bizzat tevzi ve kazanan gençleri tebrik etmiştir.

Hükûmet reisi, gençlere hitapları arasında ilmin hayat için olduğuna ve Atatürkün açtığı yeni hayatın bu şekildeki ilmî muvaffakıyetlerin genişlemesini beklediğine bilhassa işaret etmiştir.

Başbakana, kurumun son yıllardaki çalışmaları etraflıca bildirilmiş, hükûmet ve partice yapılan müzaheretlerden dolayı teşekkür edilmiştir. Kurmun tertip ettiği ilmî müsabakanın neticeleri şunlardır:

a — Birinci sual: Tam kaza davalariyle iptal davaları arasındaki farklar ve iptal davalarının hukukî neticeleri, olup yedi talebe cevap vermiş birinciliği Siyasal Bilgiler Okulundan Barık Uluğ ile Rebii kazanmıştır.

b — İkinci sual: "Esas hukuk bakımından kanun, nizamname, meclis kararları, kararname ve talimatnamelerin hukukî mahiyetleri„ olup buna da yedi talebe cevap vermiştir. Birinciliği Ankara hukuk fakültesinden Hakkı Savran kazanmıştır. Siyasal Bilgiler Okulundan Mustafa Arıkanın cevabı da takdir edilmiştir.

c — Üçüncü sual: "Faiz ve buna müteallik hükümlerin ticaret hukuku bakımından tetkiki„ olup bu suale de üç talebe cevap vermiştir. Birinciliği Ankara hukuk fakültesinden Hasan Talât Ilgüner kazanmıştır. Aynı fakülteden Mustafa Şık Simav'ın cevabı takdir edilmiştir.

Müsabakada birinciliği kazananlara ellişer lira mükâfat verilmiştir.

Sabah gazeteleri ne diyorlar?

TAN' da

Kemalizmin ekonomik doktrini

SABİHA Zekeriya yazıyor:

Başvekil B. Celâl Bayar, Ajans ekonomik finansiye müdürüne verdiği bir mülâkatta Kemalizmin ekonomik doktrinini tarif ederken, sosyal "ben„ ferdi "ben„e galiptir. Diyor. Bu tek cümle dahi Kemalizmin sosyal cephesini izaha kâfidir. Kemalizm şahsî teşebbüslere, mülkî şahsiyete taraftar olmakla beraber, umumî menfaatleri şahsî menfaatlere feda etmez. Kemalizmi, liberal demokrasilere benzetenlerin hatası buradadır. Liberalizm, demokrasi hudutları içinde halka, umumî menfaatlere büyük bir yer vermekle beraber, en büyük kuvvetle şahsî menfaatleri müdafaa eder. On dokuzuncu asrın "Lais sez faire„ doktrini, doğrudan doğruya serbest ticarete ve şahsî ticaretin hudutsuz himayesine dayanır. Devletin ticaret yapmasına karşı olan büyük hücumu, sadece bu ferdî menfaatleri himaye içindir. Esas gayesi fert, mütemmim gayesi cemiyettir.

Kemalizm, bunun tamamen zıddıdır. Kemalizm demokrasi hudutları içinde her ferde şahsî teşebbüs ve ticaret hürriyetini verir, fakat en büyük kuvvetle umumî menfaatleri temin için, ferdî teşebbüslerin yanında devlet teşebbüsleri, devlet sanayii yer alır, esas gayesi içtimaî "ben„ yani içtimaî fert, mütemmim gayesi ferdî "ben„ yani individu'dür. Bu ikisinin menfaatini telife çalışır.

Ferdiyetçilik, Kemalizmden evvel, iktisadiyatımıza, ve içtimaiyatımıza hâkim olduğu gibi edebiyatımıza da hâkimdi. Bütün şairler, edipler yalnız kendi şahsî duygularını, görüşlerini ifade eder, sanki bir cemiyetin fevkinde bir fevkalbeşer nesiller gibi, halka inmeyi, halkla alâkadar olmayı bir küçüklük sayarlardı. Eski ediplerin içinde içtimaî "ben„e ehemmiyet verenleri yok değildi, fakat edebiyatın esası, bu ferdî "ben„ edebiyatına dayanırdı. Bugünkü nesil, Kemalizmden mülhem olarak yeni yazılarda ferdî "ben„ den ziyade, içtimaî "ben„e ehemmiyet veriyorlar. Bu tekâmülü de, iktisadî bünyemizdeki tekâmülün tabiî bir neticesi olarak Kemalizmin esaslarında aramak lâzım. Kemalizmi mevcut iktisadî, içtimaî sistemlerden ayıran hususiyetlerden biri de budur. Kuvvetli fertler kuvvetli cemiyet yapar derler. Biraz doğru, fakat kuvvetli cemiyetler, kuvvetli fertler, kuvvetli şahsiyetler doğurur, bu daha doğrudur. Kemalizm, kuvvetli cemiyetin içinde kuvvetli fertler yaratmayı istihdaf ediyor.

CUMHURIYET' de

Bir devlet intihar mı ediyor?

AVUSTURYA meselesinin girdiği safha malûm: Hitler - Şuşnig mülâkatından sonra Avusturya başvekili Şuşnig hakiki bir vatanperverlik göstererek şayanı hayret bir tecellüle Alman taleblerine karşı koydu. Alman taleplerinden pek azı, bu arada kabineye nazilerden bir dahiliye nazırı getirilmesi kabul edildi. Naziler Avusturyada halkın reyine müracaat edilerek memleketin Almanyaya ilhakı hakkında fikir danışılmasını da istiyorlardı. Şuşnig, hakiki Avusturyalıların istiklâl aşklarını bildiği için bunda esas itibarile mahzur görmemekteydi. Fakat nazilerin muazzam bir propaganda ile halkı kandırmaları ihtimalini düşünerek reyiam kararını pek ani bir şekilde ilân etti ve bu ilânla reyiam günü arasında büyük bir zaman farkı olmamasına dikkat gösterdi. Reyiamın bu şekilde olması tabiatile Almanların işine gelmiyordu. Bu sebeble hâdiseler bundan sonra yıldırım hızıyla cereyan etti. Olanları biliyorsunuz.

Cumhuriyette Nadir Nadi işte bu vaziyette kabahati Avusturya başvekili Şuşnige yüklemektedir; tıpkı kurt ve kuzu hikâyesinde olduğu gibi!

Nadir Nadi diyor ki:

"İktidar mevkiine geldiği gündenberi Anşlus kâbusile âsabı bozulan Avusturya başvekili, Hitlerin ötedenberi ısrarla talep ettiği plebisiti yapmakla vaziyeti düzelteceği zehabına kapılmıştır. Fakat plebisit tarihinin pek anî olarak seçilmesi yirmi dört yaşından küçük vatandaşların reye iştirak ettirilmemesi, memleket halkından çoğunun vatanseverler cephesinde yarı mecburî kayıtlı bulunması Nazilerin kazanma ihtimallerini azaltmakta ve Alman hükûmetini şiddetli davranmağa mecbur etmektedir.

Hitler, plebisitin tehir edilmesini istiyor. Avusturyadaki Nazilere müstenkif kalmaları için emir vermek, hudutlara takviye kıtaları göndermek hep bu gayeye matuftur. Maamafih son dakikada yeni bir hâdise çıkmadığı takdirde Şuşnigin kararından döneceğini tahmin etmek güçtür.

IÇERDE:

• DENİZBANK'a devrolunmuş bulunan müesseselere kıymet takdir edecek olan komisyon dün ilk toplantısını yaparak çalışma tarzını kararlaştırmıştır.

• UMUMÎ MAĞAZA'ların teşkili için kurulmuş olan şirketin heyeti umumiyesi Ankarada toplanmış ve ilk umumî mağazanın Mersinde açılmasına karar verilmiştir.

• RASATHANE'de bir miknatıs dairesinin kurulmasına karar verilmiştir. Bilhassa tayyarecilik bakımından ehemmiyetli olan bu kısım için tahsist ayrılmıştır.

• MİMARLAR cemiyeti belediyeye müracaat ederek, şehir plânının hazırlanışında şehri iyi bilen mimarlarımızdan istifade edilmesini istemişti. Bu, belediye tarafından kabul edilmemiştir.

• İRAN Şahinşahının doğum yıldönümü münasebetile 15 mart salı günü, İran general konsolosluğu saat 10 den 12 ye kadar İran kolonisini kabul edecektir.

• YEREBATAN sarayının bulunduğu

Küçük Haberler

kısımdaki harap binaları istimlâk için lüzumu olan 15 bin lira temin edilmiştir.

• YUGOSLAVYADAN kibrit ve çakmak inhisarının 2000 metre mikâbı kutuluk kereste ithal etmesine müsaade verilmiştir.

• BELEDİYE tarafından yapılan keşif neticesinde, Beşiktaştaki Barbaros trübesinin açılması için 300 bin liraya ihtiyaç olduğu görülmüş ve bu para hükûmetten istenmiştir.

• TÜNEL ŞİRKETİ tarafından Karaköyde yaptırılacak olan yeni bina için bankaya 25 bin lira yatırmıştır. İstimlâk işine yakına başlanacaktır.

• İLKOKUL muallimlerinin meslekî bilgilerini arttırmak için açılmış olan muhtelif kurslar ve konferanslar sona ermiştir. Bu sene içinde bu gibi toplantılara devam eden muallimlerin sayısı 1750 dir.

• MAARİF VEKİLİ Saffet Arıkan, dün otelde Rektörle Maarif müdürünün ziyaretlerini kabul etmiştir. Maarif vekili şehrimizde bir iki gün kaldıktan sonra Ankaraya dönecektir.

• BORSA acentaları birliğinin Ankaraya göndermiş olduğu üç kişilik heyet işini bitirmiş ve şehrimize dönmüştür.

• POLİSE hakaret etmek suçuyla mahkemeye verilmiş olan Ali Yılmaz isminde birisi 7 gün hapse ve 3 lira ağır para cezasına mahkûm olmustur.

• ELEKTRİK ŞİRKETİ hakkında gümrüksüz getirdiği esyaları başka mıntakalarda kullandığından dolayı açılmış olan davaya dün de devam edilecekti. Ancak ehli hibre raporu gelmediğinden mahkeme talik edilmiştir.

• POSTA idaresi halka bir kolaylık olmak üzere talimatname üzerinde değişiklik yapacaktır. Yeni talimatname çıktıktan sonra paketlerde, mektup ve telgraflar gibi bir ücret mukabilinde sahibine kadar götürülebilecektir.

• C. MERKEZ Bankası hisse senetleri dün ihraç kıymetini de aşmış ve 101 liraya kadar yükselmiştir.

• ANKARADA temaslarda bulunan Denizbank umum müdürü Yusuf Ziya Öniş bu sabah şehrimize gelmiştir.

• MÜZELERİ ziyaret edenlerden alınacak ücret hakkında yeni bir lâyiha hazırlanmıştır. Bazı tenzilâtları ihtiva eden lâyihaya göre bayram günleri müzelere girmek istiyenlere daha ziyade tenzilât yapılacaktır.

• KAÇAKÇILIK suçundan dolayı sürgün cezasına çarptırılan fakir suçluların, daha ziyade iş sahaları geniş vilâyet ve kaza merkezlerine gönderilmesine karar verilmiştir.

• ADLİYE vekâleti tarafından icra işlerimizi ıslah için memleketimize davet olunan mütehassıs Leyman, İstanbula müteveccihen yola çıkmıstır.

• Geçen bir hafta içinde gümrük muhafaza teşkilâtı, dördü ölü on sekiz kaçakçı, ikiyüz kırk yedi kilo gümrük kaçağı, bir kilo on gram uyuşturucu madde, otuz üç bin yüz otuz bir çakmak taşı, iki tüfek, dört mermi, kırk iki Türk lirası, kırk bir kesim hayvanı ile üç kaçakçı hayvanı ele geçirmiştir.

Gayri mübadillere haziranda tevziat yapılacak

Bu hususta ve bonoları kıymetlendirmek üzere Ankarada bir proje hazırlanıyor

Senelerdenberi bir türlü tasfiyesi bitmiyen gayrimübadiller işinin 938 senesi içinde kat'î surette halli hükûmetin kararı icabındandır. Bunun için maliye vekâleti, gayrimübadiller takdiri kıymet komisyonuna yeni bazı emirler vermiştir.

Şimdiye kadar, yapılan tasfiyeye göre, mevcut firarî emlâkini satışa çıkaran komisyon, yeni karara göre, henüz itfa edilmemiş olan bonoların kıymetlendirilmesi için satış miktarını arttıracağı gibi, satışlara karşı alâka ve rağbeti arttırmak maksadiyle emlâkin kıymet ve cinslerini yeni bir tasnife tâbi tutacaktır. Komisyon her arttırmada, muhtelif kıymetlerde emlâki satışa çıkaracaktır. Bu suretle komisyon arttırmalarına iştirak edenler çoğalacak, mallar daha iyi fiatla satılacak ve daha çok bono itfa edilmiş olacaktır.

Diğer taraftan Ankaradan alâkadarlara gelen malûmata göre, maliye vekâleti geri kalan yüzde 45 istihkakı dağıtmak ve bonoları kıymetlendirmek üzere yeni bir proje hazırlamaktadır. Bu projenin kısa bir müddet zarfında meclise sevkedileceği umulmaktadır. Çünkü, evvelce, vaadedilmiş olduğuna göre, gayrimübadillere, 938 haziranından evvel yeni tevziat yapılması mukarrerdir. Bu tevziatın ne suretle yapılacağı henüz malûm değildir. Maliye vekâletinde alâkadar heyet bu nokta üzerinde çalışmaktadır. Gayrimübadillerin bu hususdaki dileklerini tekrarlamak üzere önümüzdeki günler içinde Ankaraya bir gayrimübadiller heyeti gitmesi muhtemeldir. Bununla beraber, geçenki gayrimübadiller kongresinde kendilerine vazife ve salâhiyet verilmiş olan gayrimübadil mebuslar, Ankarada toplu bir halde, gayrimübadillere ait işleri takip etmektedirler. Bu itibarla, gayrimübadiller cemiyeti idare heyeti ancak lüzum görülürse Ankaraya gidecektir.

Macaristanda

Türk mücahitlerinin mezar taşları bulundu

Budapeşte, 11 (A. A.) — Macar Ajansı bildiriyor:

1934 denberi Estergom'da, Dr,. Antuan Leopold'un nezareti altında yapılan kazılar esnasında kalenin Türklerin işgali altında bulunduğu zamanlara ait birçok Türk mezartaşları bulunmuştur.

Estergom, malûm olduğu üzere, 1543 den 1595 e ve bilâhare 1605 den 1683 e kadar Türklerin elinde bulunmuştu. Kalenin şark tarafında bulunan Türk mezarlığı, sonradan vukua gelen birçok değişiklik ve yapılan inşaat sebebinden kaybolmuştu. Bu sefer meydana çıkarılan Türk mezar taşları, sırf bunun için ayrılan hususî bir arsaya muntazam bir surette dikilmiştir. Macarlar bu mezar taşlarını yeniden hürmetle dikmek suretile, büyük şecaat ve harbculuk göstermiş olan eski muhasımlarına karşı duydukları yüksek saygı hislerini bir kere daha isbat etmişlerdir.

Hayırlı müşteri

Galata Okçumusa caddesinde saatçilik yapan Asadorun dükkânına, Pavlo isminde birisi gelmiş ve saat almak bahanesiyle bir tane altın kol saati çalmıştır. Hırsızlığın biraz sonra farkına varan Asador hemen polise başvurmuş ve suçlu yakalanarak, saat sahibine iade edilmiştir.

Küçük Haberler

DIŞARDA:

* Berlinde Türkiye büyük elçisi Hamdi Arpağ, refakatinde büyük elçilik memurlarından bir çoğu ile birlikte Von Şirahtın daveti üzerine dün Berlin gençlik teşkilâtı direktörlüğü servislerini gezmiştir. Von Şirah, Türk gençliğinden bir heyetin bu sene Almanyayı ziyaret etmesi ümidini izhar eylemiştir.

* Almanyanın ilk reisicumhuru Ebertin gelini bayan Ebert Berlinde havagazı ile dolmuş banyo odasında ölü olarak bulunmuştur. Kocası sabık reisicumhurun büyük oğlu Fritz Ebert birkaç zamandanberi işsizdir.

* Röyter ajansının öğrendiğine göre Londrada İngiliz - İrlanda müzakereleri müşkül bir safhaya girdiğinden İrlanda heyeti murahhasası zannedildiğinden daha erken İrlandaya dönecektir. Dominionlar nazırı Makdonald,dün akşam İrlanda başvekilini otelinde ziyaret ederek son bir teşebbüste daha bulunmuştur.

* Hitlerin Romaya yapacağı ziyaretin tehir edileceğine dair çıkan şayialar Berlinde salaâhiyettar mahafilce katî olarak tekzip olunmaktadır.

* Londrada resmen bildirildiğine göre başvekil Çemberlayn, Lord Vinterdonu kabineye girmeğe davet etmiştir. Vinterdon, hava siyasi müsteşarlığına gelmektedir.

* Alman iş cephesi şefi doktor Ley, halen Alman bankalarında çalışmakta olan bazı yahudi memur ve müstahdemlerin pek yakında vazifelerine nihayet verileceğini bildirmiştir.

* Deyli Ekspresin verdiği bir habere göre, İngiltere ile İtalya arasında yeni bir kliring anlaşması yapılmıştır. Bu anlaşmanın yalnız resmen imzası kalmıştır.

* Belçikanın Romaya "İtalya kralı ve Habeş imparatoru,, nezdine elçi tayinini kararlaştırdığı teeyyüt etmektedir.

Ispanyada Frankocular ilerliyor

Valansiya - Barselona arasında irtibatın kesilmesi tehlikesi var

Barselona, 11 (A.A.) — Millî müdafaa nezareti tebliğ ediyor:

"Şarkta Frankocuların taarruzu devam eylemektedir. Muniesa Puebla de Alborbon, Kortes de Aragon ce Ermita de Sangregorioyu tahliyeye mecbur olduk. Mukabil taarruza geçtik ve bir çoğu İtalyan olmak üzere mühim miktarda esir elde ettik.,,

Frankocuların tebliği

Teruel, 11 (A.A.) — Teruel cephesindeki Frankocu radyo, aşağıdaki tebliği vermiştir:

"— Frankocu kıtaların taarruzu, bütün cephede ileri hareketlerle devam etmektedir. İleri hareket o derece seri ve hükûmetçi kıtaların geri çekilişi o derece aceledir ki kıtalarımızın düşman ile rabıtayı idame ettirmesi hemen hemen mümkün olmamaktadır. Düşman mühim miktarda silâh ve cephane bırakmıştır.

Kıtalarımızdan bir çoğu gizlenmeğe hacet görmeden ayakta ilerlemekte ve muharebe meydanı, bir taarruzdan ziyade bir manevra manzarası arzeylemektedir. Cenup bölgesinde bütün köprüler tahrip edilmiş ise de bunlar pek çabuk bir surette tamir olunmuştur.

Fransada verilen malûmat

Paris, 11 (A.A.) — Havasın bildirdiğine göre, radikal — sosyalist partisi grupunun toplantısında millî müdafaa bakanı Daladye, Franko kuvvetlerinin Saragosda geniş bir cephe üzerinde hükûmetçi kuvvetlerin mevzilerini yardıklarını ve İspanyanın şark sahiline doğru ilerlediklerini söylemiştir. Valânsiya ile Barselona arasında irtibat tehdit altındadır.

Küçük ve büyükler... Bütün İstanbul halkı...

Bugün SAKARYA sinemasına

Koşacak ve sevimli Shirley Temple'in San zamanlarda Fransızca olarak

VICTOR Mc. LAGLEN'in yüzlerce figüran ile çevirdiği

Rudyard Kipling eserinden ve tamamen Hindistanda geçen

NAZAR BONCUGU filmini takdir nazarlarile seyredecektir.

Herkes için bir filmdir. Çocuklara hususî fiyatlar.

İPEK sinemasında KAHKAHA Haftası

Dünyanın en büyük komikleri karşı karşıya

2 Büyük Türkçe komedi filmi birden

1 — Lorel - Hardi Faka Basmaz

(Türkçe sözlü)

2 — Üç Ahbap Çavuşlar

(Türkçe sözlü dayanılmaz derecede gülünçlü, taklitli komedi)

DİKKAT: Fiyatlarda zam yoktur. Bugün saat 1 de talebe matinesi

Gördüğünüz filmlerin en fevkalâdesini görünüz

TÜRK sinemasında

Istiklâl Fedaileri

(Fransızca)

Willi Birgel - Victor Staal - Hansi Knotek - Ursula Grabley

Aşk — Müzik — Heyecan — Harp — İhtilâl

Saray sefahatleri — Müzik ve raks âlemleri, meraklı aşk maceraları, istibdada karşı açılan ihtilâl, binlerce kişilik orduların iştirak ettiği istiklâl mücadelesi — Herkesi alâkadar eden muazzam film.

Matine saat 1 de

Adliye sarayı

İnşaata haziranda başlanacak

Yerine adliye sarayı yapılacak olan Sultanahmette Atmeydanındaki İstanbul umumî hapishanesinin tahliyesi işi ikmal edilmek üzeredir. Hapishanedeki ağırcezalılar civar hapishanelere nakledilmiştir. Hafif cezalılar ise şimdilik İstanbul tevkifhanesinde vücuda getirilen pavyonlara nakledilecekler.dir.

Umumî hapishane binasının yıkılması işine nisanda başlanacaktır. Bu muazzam binanın yıkılması işinin ancak 22959 liraya kabil olabileceği hesap edilmiştir. Binanın yıkılması pazartesi günü defterdarlıkta millî emlâk müdürlüğünde ihale olunacaktır.

Adliye sarayının kurulacağı sahada, bir taraftan Atmeydanı, diğer taraftan da Divanyoluna bakan emlâk ve arsaların istimlâki işine de gene bu ay içinde başlanacaktır. Esasen daha evvel bu binalara kıymet konulmuş ve gerek mülk sahiplerine, gerekse müstecirlere tebligatta bulunulmuştu. Bundan dolayı binaların tahliyesi kolay ve süratle olabilecektir.

Gerek binaların, gerekse hapishanenin yıkılması işinin iki ay kadar süreceği hesap edilmiş ve adliye sarayının inşasına haziran ortalarında başlanması takarrür etmiştir. Kısa kadar sarayın esas kısımları inşa olunmuş bulunacaktır.

Garip bir ihtilâf çıktı

Belediye ve liman idaresi anlaşamıyorlar

İstanbul belediyesile liman idaresi arasında Galata rıhtımı üzerinde yapılan bir binadan dolayı ihtilâf çıkmıştır.

Liman idaresi Galata rıhtımını tamir ettirirken belediye müracaatla burada otomobillerin durması için rıhtımdan on otomobillik ve bir buçuk metro genişliğinde bir yer istemiştir. Liman da müracaati kabul ederek bu yeri ayırmak için köşedeki gümrük muhafaza kulübesini yıkmış ve bekleme yerinin sonunda yeni bir klübe inşasına başlamıştır. Fakat belediye klübenin duvarları ortaya çıkınca inşaatı durdurmuştur. Buna sebeb olarak müsaadesiz bina inşası ve yol yapı kanunu mucibince bu binanın on metre daha geride yaptırılması lüzumu gösterilmektedir.

Halbuki liman da bu inşaatı, belediyeye yer verebilmek için yaptığını, on metre gerisinin ise denizin ortası olduğu için oraya gitmeye imkân olmadığını öne sürmektedir.

Liman idaresi belediyeye müracaatla inşaata müsaade verilmesini istemiştir.

Bugün MELEK'te

Amerikanın sarışın mabudesi

JEAN HARLOV

CARY-GRANT

FRANCHOT TON

tarafından nefis bir surette yaratılan

SUZY Aşk - Heyecan ve güzellik filmi

AYRICA: Pramount dünya havadisleri

HER AKŞAM

ÇAĞLAYAN'da

Sevimli ve Şen Rekkase AMİRA CEMAL

tarafından yeni danslar ve yeni şarkılar. AYRICA:

MUALLA ve arkadaşları

NAZARI DİKKATE: 13 mart pazar günü saat 2,30 da maruf san'atkârların iştirakile mevsimin en parlak

ÇAYLI MUSİKİ MÜSAMERESİ

Arap rakısları, millî Zeybek oyunları ve saire. Tel. 40335

Okyanustaki adalar

İngiltere, Amerikaya bir nota verdi

Vaşington, 11 (A.A.) — Pasifikteki Kanton ve Enderburi adalarının Amerika Birleşik Devletleri tarafından işgalini protesto eden İngiliz notası, dün gece geç vakit Amerika hariciye nezaretine tevdi olunmuştur.

Hariciye nazırı Hull, gazetecilerin bu mesele hakkındaki suallerine şu cevabı vermiştir:

"— İngiliz notası, yalnız, Ingilterenin bu adalar üzerindeki hukuk bahsinde ihtiraz kayıtları koymakta olduğunu bildirmektedir. „

Yankesicilik

Şişliden son tramvay durak yerinde 340 numarada oturan Oskan, polise müracaat ederek İstiklâl caddesinde tramvayla giderken görse tanıyabileceği bir kadın tarafından çantasının açılarak 23 liarsının çalındığını söylemiş, ve kısa bir zaman sonra suçlu yankesici Muzaffer yakalanarak mahkemeye verilmiştir.

Memurin kanunu

Teklif muhtelit bir encümen tarafından tetkik edilecek

Ankara 11 (Hususî) — Büyük Millet Meclisi bugün Fikret Silayın başkanlığında toplandı. Bugünkü toplantıda bazı üyelerin mezuniyetlerine ait riyaset divanı tezkeresi okundu. Bundan sonra, memurin kanunu hakkındaki teklifin muhtelit bir encümen tarafından tetkiki için Dahiliye vekâletince verilen mazbata tasvip edildi. Bunu, demiryolları ile eşya nakliyatına ait beynelmilel mukavelenin tatbikine dair kanun lâyihasının müzakeresi takip etti. Neticede, Refik İnce (Manisa), kanun lâyihasının gelecek toplantıya kadar tehiri ile meselenin esaslı bir tetkike tabi tutulmasını istedi ve bir de takrir verdi. Takrir reye konularak kabul edildi ve tetkik edilmek üzere teşkilâtı esasiye encümenine verildi. Meclis pazartesi günü toplanacaktır.

Yaralama

Mercanda, bir saat mağazasında çalışan Hakkı oğlu Kâmil, yaralı olduğu halde polise müracaat etmiş ve kendisini Raifpaşa sokağında bir sakı Tahirin bıçakla yaraladığını söylemiştir.

Yaralı derhal imdadı sıhhî ile Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış, suçlu yakalanmıştır.

HABERİN TARİHİ TEFRİKASI: 22

Yazan: A. Cim

Vesikaları veren: Donanma Komodorluğu Başkâtibi Binbaşı İhsan

Mürettebat birden bire bir şey söyliyemedi. Tabur, isteklerini süvariye söylemekte tereddüt ediyordu

Kainpederi söze karıştı:

— Canım, Şükrü bey, sen git içerde meşgul ol. Bu yanlış anlamıştır. Gelenler seni değil, beni istiyorlar.

Damatla kainpeder "seni istiyorlar, beni istiyorlar,, münakaşasını uzatırlarken, kapı bir defa daha çalındı. Dışarda beklemekten usanan Osman çavuş, kapıyı bir defa daha çalmıştı. Şükrü bey, aşağıya indi, kapıyı açınca Osman çavuşla karşılaştı, ona sordu:

— Ne var Osman çavuş, ne istiyorsun?

— Bey baba, sağlığını isteriz. Yalnız biraz gemiye teşrif etmeni rica ediyoruz!..

Şükrü kaptan tereddüd etmeden cevab verdi:

— Peki geliyorum, biraz bekleyin, giyineyim...

Sonra tekrar yukarı çıktı, sabırsızlıkla bekliyen kaimpederine:

— Gelenler benim askerlerim, dedi, beni gemiye davet ediyorlar!

— Gidecek misin?

— Tabiî gideceğim!... Zaten merak edip duruyordum. Herhalde bir fevkaladelik vardır. Maamafih emin olun bir tehlike mevzubahs değildir. Benim gittiğimi hastaya duyurmayın!

Ve neferlerle beraber gemiye gitti. Taşozda efrad tabur olmuş, süvariyi bekliyorlardı. Süvari yanlarına gelir gelmez;

— Merhaba çocuklar!..

Dedi. Askerler bir ağızdan cevab verdiler:

— Merhaba bey baba, sağ ol!

— Beni çağırmışsınız, geldim! Ne istiyorsunuz?..

Mürettebat birdenbire bir şey söyliyemedi. Tabur, isteklerini süvariye söylemekte tereddüd ediyordu. Şükrü kaptan bir daha tekrar etti:

— Beni istemişsiniz. Geldim işte; söyleseniz ne istiyorsunuz?

Taburdan iki nefer çıktı:

— Senin sağlığını istiyoruz bey baba! Ondan sonra ikincimiz Ahmet beyle çarkçıbaşı Hidayet beyi bize vermeni istiyoruz!

Süvari büyük bir itidalle konuşuyordu:

— Onları ne yapacaksınız?

— Cezalandıracağız!

— Sebeb!

— Hidayet bey vatan haini Kabuli kaptanın kardeşidir. Onun için. Ahmet beye gelince, bize her zaman küfreder, din, iman, ana, avrat söğerdi. Şimdi ondan bu küfürlerin hesabını soracağız!

Süvari, sol elini göğsüne koymuş, ceketinin iki yakası arasına yerleştirmiş, sağ elini de arkasında bulunduruyor, çatık yüzünde manalaşan bir vakarla çok ciddî, askerce bir poz almış bulunuyordu. Neferlerin bu sözlerine hiddetlendiği hallerinden belliydi. Ağır adımlarla tabur olan neferlerin önünden yürüdü; cephaneliğe inen merdivenin başına geldi. Durdu. Kelimeleri canlandıran bir ahenkle söze başladı:

— Mademki Ahmet bey size küfrediyordu, burada ben varken, süvari mevcutken neden şimdiye kadar şikâyet etmediniz? Neden ses çıkarmadınız? Durdunuz, durdunuz da bunu bugün düşünüp bana söylüyor, benden yapılmıyacak bir teklifte bulunuyorsunuz!

— . . . .

— Hidayet beye gelince, hepimizin bildiği çok dürüst, çok namuslu, karıncayı bile incitmiyen bir adamdır o; Kabulî beyin kardeşi olmakla günaha mı girdi?.. Kabulî bey hain değildir.. Farzedelim ki, hain olsa, iki kardeşten birinin kötülüğü neden ötekine de bulaşıyormuş?.. Size bu mesele hakkında ilk ve son sözüm şu! Bu iki zabit de bence çok kıymetli, çok muhterem arkadaşlardır. Şimdi sizden derhal fikir değiştirmenizi, silâh ve cephaneleri yerine götürüp koymanızı kaptanımız, yani babanız sıfatiyle istiyorum... Yoksa!..

Mürettebat arasında bir mırıltı peyda olmuştu. Süvari, merdivenin bir basamağını indi. Arkasında tuttuğu sağ elini pantalonunun arka cebine atarak tabancasını çekti ve devam etti:

— Yoksa, şu silâhla, kendi elimle cephaneliği ateşliyeceğim! Doğru oraya gidiyorum. Hep beraber havaya uçacağız... Haydi bakalım, beni bundan menetmek için içinizden kaç babayiğit çıkacak. Peşim sıra cephaneliğe inecek?...

Sözü burada kesen Şükrü kaptan, merdivenleri inmeye başladı... Bu sırada taburdan çıkıp mürettebatın isteğini süvariye haber veren iki nefer seslendiler:

— Dur bey baba!.. Vaz geçtik! Arkadaşlar silâh ve cephaneyi yerine bırakacaklar!.. Affet bizi!..

Şükrü kaptan üçüncü basamakta durdu. Neferler seri adımlarla cephaneliğe koştular, silâhlarını, fişekliklerini yerli yerine bıraktılar. Sonra tekrar güverteye çıktılar, dizildiler. Hep birden süvariye rica ettilre:

— Affet bizi bey baba!... Cahillik ettik!.. Bir daha yapmayız!..

Şükrü kaptan ayni ciddî tavırla mukabele etti:

— Siz, vatan hizmetinde bulunan yeğitlersiniz... Sizi bu sefer affediyorum. Fakat unutmayın ki, yaptığınız şey en büyük suçtur. Bir defa için cahilliğinize veriyorum. Haydi bakalım, yataklarınıza marş!

Mürettebat:

— Sağ ol bey baba!

Diye bağırdılar, ve süratle koğuşlarına, yataklarına çekildiler. Beş dakika sonra gemide mutad sükûn iade edilmiş; vazife başındaki nöbetçilerden başka uyanık kimse kalmamıştı. Şükrü bey o geceyi gemide geçirecekti. Süvari kamarasına çıktı, Hüsnü efendiyle görüşüp vak'a hakkında tafsilât aldı. Mülâzimin arkadaşlarına haber göndermesine memnun oldu, teşekkür etti. Hüsnü efendi yanından çıktıktan sonra oturdu, vakayı rapor etti; ertesi sabah nezarete gönderdi.

Taşozdaki isyan vakası bu kadarla kaldı; süvarinin büyük bir soğukkanlılıkla efradı vazifeye davet edişi tam netice vermiş, onları vazifeleri başına iade etmişti. 31 Marttan tâ Hareket ordusunun İstanbulu işgal tarihi olan 11 nisan 1325 cuma gününe kadar da gemide başka bir vaka değil, (çıt) bile olmadı... 12 nisan pazar günü İstanbulda idarei örfiye ilân edilmiş, biri nizamiye kıt'alarının suçlularını, diğeri bahriye âsîlerinin muhakemelerini yapmak üzere iki divanıharp teşekkül etmişti.

Divanhanede kurulan ve İstanbul liman kumandanı miralay Çerkes Sami beyin riyaset ettiği divanıharp vazifeye başlamıştı. Divanhanenin karşısındaki caddede dar ağaçları kurulmuştu. Her gün 8-10 kişi idam ediliyor, âsîler yaptıklarının hesabını canlarıyla ödüyorlardı.

(Devamı var)

Günün meselesi

Mısırın millî müdafaası ve İtalya

İtalyanın Trablustaki 100 bin askerine mukabil kuvvet ancak 18 bin kişiliktir

İngiliz - İtalyan görüşmeleri Mısırda büyük bir alâka uyandırıyor

Paris gazeteleri, "Mısırda halkın büyük bir endişe içinde hâdiselerin inkişafını takip etmekte olduğunu, yazmaktadır. Bu gazetelere göre, bilhassa, İtalya hükûmetinin Süveyş kanalını kontrol etmek arzusunda ısrar etmekte olduğundan bahsedilmesi halkın heyecanını arttırmıştır. İtalyan ve İngiliz sefirlerinin Mısır başvekilini ziyaret edip bu mesele etrafında ayrı ayrı teminat vermiş olmaları dahi bu heyecanı teskin edememiştir.

Mısırlılar, Trablusgarb - Mısır hududunda İtalyanın 100.000 asker bulundurmakta olmasını ve bu günlerde İtalyanın Trablusgarpta yeni bir kolordu teşkil etmeye hazırlanmasını kat'iyyen "hayra alâmet" suretinde tefsir edememektedirler. Henüz millî müdafaasını tam manasiyle hazırlıyamamış olan Mısır, yanıbaşında böyle bir kuvvetin bulunmasından cidden telâş etmektedir.

Filvaki Nil vadisinde İngiliz ve Mısır erkânıharbiyeleri tarafından müşterek bir müdafaa planı hazırlanmış bulunuyorsa da, bu büyük İtalyan kuvveti karşısındaki İngiliz - Mısır kuvvetleri gayet zayıftır. Burada ancak 18.000 İngiliz ve birkaç bin Mısırlıdan mürekkep bir müdafaa kuvveti mevcuttur. İngilizler birdenbire büyük bir

Mısır ordusunda hecinsüvarlar...

ordu teşkil etmek imkânsızlığı karşısında Mısırın hava kuvvetlerini yükseltmek tarafına gitmişlerdir. Trablustaki İtalyan kuvvetlerine karşı Mısırın ve kanalın emniyeti şimdilik sadece hava kuvvetlerine tevdi edilmiş gibidir.

Vaziyetin bu tehlikesini hissetmiş bulunan Mısır da İtalyan - İngiliz konuşmalarından, bütün Akdeniz devletlerinin memnun edecek müspet bir netice elde edilmesine dört gözle intizar edilmektdir. İtalya ile İngiltere ve Fransa arasındaki son ihtilâfları Mısır büyük bir heyecanla takip etmiştir. 1935 yılının son aylarında Nil vadisi alelâcele tahkim edilmiş ve İskenderiyeden Habeş hududuna kadar uzayan saha karadan, havadan ve denizden muazzam bir müstahkem mevki haline sokulmuştu. Habeşistandaki harbin bitmesi Mısır ve Sudan üzerindeki İtalyan tehdidini asla azaltmış olmadı. İtalya Tana gölü civarında, yani Nilin kaynağında ve Trablusta büyük bir kuvvet tahşid ettikten sonra Habeş hıristiyanlarının Mısır kıbtî patrikliğine olan bin yıllık bağlılıklarını kesmiş ve birdenbire islâm dininin müdafii tavrını takınarak Filistin, Mısır, Vahabî Arabistan, Yemen ve Irak'a kol budak salmış, propagandasını Frat ve Dicle boylarından tâ Irakın şimaline kadar yaymış ve bir taraftan da (Aden) e saldırmak temayülünü göstermiştir. İngiltere bu mıntakalarda gayet çetin bir müdafaaya girişebilecek midir? Arab memleketlerinde İngilterenin böyle bir karar vermesinden endişe edilmektedir.

Kahirede, İtalyan - İngiliz kavgasının iki yıldanberi Afrikanın şimali şarkisinde ve Cezirettülârabda doğurduğu bu sinirlilik ve endişenin ancak tam bir anlaşma ile nihayet bulabileceği söylenmektedir. Aksi takdirde Habeşistanda ve Trablusta yığılı kuvvetlerin ve sarıklı İtalyan ajanları tarafından yapılan dinî propaganda - ların yakın şarkın rahatını kaçırmasından korkuluyor.

Şikâyetler, temenniler:

Bu hisse senetleri ne olacak?

Bir şirket ki on beş senedenberi ne yaptığı belli değil!

Sarıyerde, İmam sokağında 11 numarada oturan okuyucularımızdan mütekait kaptan bay Halid dün matbaamıza gelerek şöyle bir meseleden bassetti:

"Bundan on beş sene kadar evvel (Türkiye millî ithalât ve ihracat anonim şirketi) adıyla ve (Tmavaş) rümuziyle bir şirket kurulmuştu. Nizamnamesi heyeti vekilenin 18 eylûl 1338 tarihli toplantısında tasdik edilen bu şirket bir milyon lira sermayeli idi ve sermayesi birer ve yirmişer liralık hisse senetlerine inhisar ediyordu. 20 liralık hisselerden bir tane alan müessis hukukuna sahip oluyordu. Merkezi Ankarada olan bu şirket, teşekkülünün ertesi sene hissedarlarına bir miktar temettü verdi. Ondan sonra hiçbir ses ve sada çıkmadı! Birkaç sene evvel mektupla müracaat ettim. İdare heyetinin tasfiye edildiği, inşallah işlerin düzeleceği gibi garib ve sudan birtakım cevablar aldım. Halbuki şirketin her sene hissedarları toplaması yani heyeti umumiye toplantısı yapması, temettü dağıtması ve hissedarlara hesap vermesi icab etmez mi? Anlaşılıyor ki, benim gibi birçok vatandaşların bu şirketin hisse senetlerini almak için verdikleri para uçup gitti. Fakat bari bunu sarahaten anlasak da elimizdeki hisse senetlerini yırtıp atsak ve onlar her gözümüze ilişikçe bize aldatılmış olmanın azabını yeni baştan çektirmese...

Bu kabîl şiketlerin kontrolu ile alâkadar olan makam acaba şimdiye kadar bu şirkete heyeti umumiye toplantıları gibi kanunî vecaibi neden hatırlatmamış, nizamnamesini tatbik etmesi lâzımgeldiğini ihtar etmemiştir. Bu kabîl hâdiseler memlekette yeni bir takım şirket teşebbüslerine ve teşekküllere karşı emniyet ve itimadı baltalamaz mı?

Bu işin tetkik edilerek şirket hissedarlarına vaziyetin bildirilmesi için alâkadar makamın nazarı dikkatini çekmenizi rica ediyorum.,,

• • •

Okuyucumuz, bu şirketin hissedarlarından olduğunu elindeki hisse senetleriyle ispat etmektedir. Yine bu hisse senetleri üzerinde 15 senedenberi verilecek temettü mukabilinde koparılıp alınması iktıza eden kuponlar olduğu gibi durmaktadır. İktısat vekâletinin bu hususta tetkikat yaptırarak şirket hissedarlarını bu müşkül vaziyetten kurtarması ve tenvir etmesi lâzımdır.

Gece işi ücretleri

Beykoz fabrikası işçilerinden olup gazetemize mektup gönderen okuyucumuza:

Gece işi ve ücretler hakkındaki dileğinizi İstanbul iş bürosuna bildiriniz. Kanunen haklıysanız vaziyet düzeltilir.

RADYO

İstanbul radyosu

12 MART — 1938 CUMARTESİ

18,30 Eminönü halkevi gösterit kolu tarafından bir temsil, 19 mandolin ve gitare, Zekeriya Tavman ve Gitarist Flarder, 19,30 Konferans: Üniversite profesörü Obendorfer (İnsan kanseri ve mücadelesi), 19,55 Borsa haberleri, 20 Sadi Hoşses ve arkadaşları tarafından, Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Hava raporu, 20,33 Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20,45 Semahat Özdenses ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, (saat ayarı), 21,15 Klâsik Türk musikisi: Nuri Halil ve arkadaşları tarafından, 21,50 orkestra, 22,45 ajans haberleri, 23, plâkla sololar, opera ve operet parçaları, 23,20 son haberler ve ertesi günün programı 23,30 son.

BÜKREŞ:
18, Tandin orkestrası, 20,15 müzik, 21,15 cazbant, 22,45 kafe konser,

BUDAPEŞTE:
18,30 piyano konseri, 19,35 sigan orkestrası, 22,20 Budapeşte konser orkestrası, 23,30 cazbant, 24,15 sigan orkestrası,

BERLİN:
19, hafif müzik, 20,10 plâk, 23,30 hafif müzik, ve serenatlar,

PRAG:
20,20 orkestra, 22,05 radyo orkestrası, 22,55 plâk, 23,30 cazbant.

ROMA:
22 temsil nakli, 23,15 piyano ve viyolonsel konseri, 24,15 cazbant,

VARŞOVA:
20, konser, 21 Leharın eserleri, 23,15 hafif müzik.

Kadınların Cennet ve Cehennemi HOLLYWOOD

İfşa eden : Marlène Dietrich

Trokadero ile Klover Klöbün arasındaki saha, yıldızların serbest mıntakasıdır; burada hiç bir polis düdük öttürmez ve ceza kesmez!

— 13 —

"Klover klöb,, Sunset Bulvar'ın üzerinde ve "Trokadero" dan ancak iki yüz metro mesafededir. Şimdi anlıyorum ki, aradan iki ay geçtiği halde, içinde o kadar tatlı geceler geçirdiğim bu "Klover klöb,, ün nasıl inşa edildiğinin hâlâ farkında değilim. Gündüzleri imkânı yok bu binayı tanıyamam. Esasen öyle zannediyorum ki, Holivudda, onu hiç kimse tanıyamaz. Geceleri herkes oraya, gözleri viskiden mahmurlaşmış bir halde, bir sevkitabiî ile gidiyor. "Trokadero" ile "Klover klöb,, ü yekdiğerinden ayıran bu iki yüz metro dahilinde, kırmızı ve yeşil renkli bir seyrüsefer işareti vardır. Bu işaret, geceyarısıyla sabahın saat beşi arasında, hiç kimsenin aldırmadığı, Amerikanın yegâne seysüsefer işaretidir. Bu mukaddes iki yüz metro dahilinde, hiç bir polis düdük öttürmez ve ceza kesmez. Burası yıldızların "serbest mıntaka,, sıdır.

"Klover klöb,,n ü kapısı üzerinde, mavi renkli iki lâmba karpuzu var; ve kapı ağaçların altında gizlidir.

İçerde başlıyan bir merdiven, sımsıkı kapalı demir bir parmaklığın önünde bitiyor. Ve bu garib hapishane dekorunun içinde, kaba çehreli şişman

Adam bizi görüyor, Marleni tanıyor, bir adam bekliyor.

demir bir kapının üzerindeki küçük bir gişeyi açarak esrarengiz bir parola söylüyor ve demir parmaklığı aralıyor.

"Klover klöb,, ayni zamanda bir kumarhanedir. Halbuki Kaliforniyada kumar nazarî olarak yasaktır. (Bu mevzua tekrar avdet edeceğiz). Hakikatte burada mevzubahs olan şey, Holivud yıldızlarının gece eğlencelerini, seyyahlardan, dedikoducudan ve yabancılardan korumaktır.

Burada on salon vardır ki, biribirlerinden gizli kapı ve koridorlarla ayrılmıştır. Lüks içinde esrar!.. Burada her şey kristalden, beyaz ipekten, ve cam ve aynalardan müteşekkildir. Salonların birincisi ve en büyüğü sadece içki ve dansa tahsis edilmiştir.

Marlen içeriye girer girmez bir masadan taaccüb ve sevinç nidaları yükseliyor. Öpüşme, takdim kargaşalığı ve gürültüsü arasında, Holivud aristokrasisine mensup on kadar isim Şenk, Barrimur, Benet ve sairenin isimlerini duyuyorum...

Oturuyoruz. Marlen biraz sonra kayboluyor ve onu artık, sabaha kadar göremiyeceğim.

Etrafımızda herkes çılgınca bir şekilde içiyor. Burada, hemen herkes, ayni rejimi takip ediyor: akşamın saat sekizine kadar salata, meyva, pancar peynir ve ananas suyu ile buzlu su içilir. Bundan sonra da gecenin üçüne kadar delice bir şekilde alkol içilir. Bilhassa, erkeklerden daha mukavemetsiz olan kadınlar, bu hayatın cehennemî ahengine uymak için, müteamadiyen kendilerini buna alıştırmak mecburiyetindedirler. Holivudda, bir kadının gece alkol içişini görmek, unutulması imkânsız bir seyirdir...

Masa komşum birdenbire:

— A!.. Herif tatilden yeni mi dönmüş?

Diyerek bana danseden yanık suratlı Şişman bir adamı gösteriyor ve anlatıyor:

"— Bu adam, vaktiyle gangsterlerle münasebeti olan, büyük bir sinema maliyecisinin muhafızıydı. Sonra zaman ve tali ile, patronunun ortağı oldu. Bunun için de kendisine herkes büyük bir hürmet gösteriyor. Fakat, bu adamın adaletle hesaplaşacağı eski bir cinayet meselesi vardı. Kendisi on sene hapse mahkûm edilmiş ve macera böylece meraklı bir safhaya girmişti. Bazı kuvvetli iltimaslar sayesinde, adamın, cezasını "taksitle,, ödemesine karar verildi. İnanılmıyacak bir şey... Fakat hakikattir. Adam senenin dokuz ayı, Holivudda çalışıyor, müthiş para kazanıyor. Sonra onun, tatilini geçirmek üzere Holivuddan ayrılacağı şayiaları çıkıyor. Filhakika adam, üç ay için ortadan kayboluyor. Bu üç aylık "tatilini,, kafası matruş bir halde, ve üzerinde çizgili, numaralı bir elbiseyle hapishanede geçiriyor. İşte anlaşılan yine bu "tatil,, den dönmüş. Saçlarına bakın, hâlâ uzamamış...,,

Vakit bir hayli geç... Yalnızım. Gitmek üzere ayağa kalkıyorum, bir barın kapısı önünden geçiyorum ve birdenbire olduğum yerde kalıyorum: bu salon kahkahalar ve Fransız seslerile doludur. İçeriye giriyorum ve bana öyle egliyor ki, şimdiye kadar gördüğüm şeylerin hepsi bir rüyadır, hâlâ Paristeyim ve Şanzelizenin bir lokantasında bulunuyorum. Filhakika, Holivudun bütün Fransızları burada, sahne vazıı Anatol Litvak'ın etrafına toplanmışlardır. Bir dakika sonra ben de Danyel Daryö, Annabella ve Mirey Balen'in arasına oturuyorum.

Bu üç güzel Fransıza bakıyorum. Kaliforniyaya hemen ayni zamanda, biribirlerinden ancak birkaç gün fasılayal gelmişler ve sergüzeşte hep beraber başlamışlardı. Herbiri başka bir şirkette taliini deniyordu. Daryö "Universal" şirketinde, Annabella "Foks" da, Balen de "Metro Goldvin,, de çalışıyordu.

Bu üç tanınmış Fransız yıldızı, burada, sinemaya yeni başlıyorlardı. Çünkü Holivudda, Avrupada kazanılan muvaffakıyetlerin kat'iyyen ehemmiyeti yok. Amerikalıların nazarında ancak kendi memleketlerinde, kendi dillerinde, kendi teknisyenlerile çevrilmiş filmlerin kıymti var.

Görüştüğüm Amerikalılar, onlar hakkında şöyle diyorlar: "Bu üç küçük vakıâ güzeldir. Kabiliyetleri olduğu da söyleniyor. Eh! bakalım!,,

Onlar da bunu pek âlâ biliyorlar. Mücadelenin çetin olacağını her fırsatta söylüyorlar ve heyecanlarını gizlemek için mütemadiyen gülüyor, konuşuyorlar.

Annabella:

— Ben, diyor, Beverleyin en yüksek tepesinde büyük bir ev kiraladım.,,

Danyel de gülerek ilâve ediyor:

"— Ben de kocamla beraber "Beler" e yerleşmekle meşgulüm ve ahçıbaşımla aramda şimdiden mücadele başladı. Ben ona Fransız yemekleri öğretmek istiyorum, o ise bana mütemadiyen Amerikan yemeklerini sevdirmeye çalışıyor.,,

Mirey de mahzun bir tavırla şöyle diyor:

"— Benim de bir evim var, fakat oraya ilk defa olarak şimdi gideceğim. Öyle hissediyorum ki, burada mes'ut olamıyacağım.,,

Filhakika bu üç genç kadın arasında en fazla, mahzun görülen Mireydir. Hep beraber "Klover Klöb,, den çıkıyoruz ve ben, Daryö ile Annabellaya, gelip kendilerini ziyaret edeceğimi vaadettikten sonra, Mirey'e evine kadar refakat ediyorum. Mirey, daha doğrusu mensup bulunduğu şirket, kendisi için Beverley'in aşağısında küçük bir villâ kiralamıştır. Biribirlerine karışmış olan anahtarlar ve bir türlü açılmıyan kilitlerle uzun bir mücadeleden sonra, çiçekli kanapelerle döşenmiş, koyu yeşil boyalı, sade, fakat hoş, klâsik Kaliforniya köşküne giriyoruz. Her tarafta valizlerle, eşya ve sandalyeler üzerine yığılmış elbiseler var.

Mirey kapıya doğru yürüyerek sesleniyor:

(Devamı var)

ANADOLU ve TRAKYA

Erzincanlılar sevinç içinde

Beşinci şeker fabrikası dolayısile Başvekile ve gazetemize teşekkür telgrafları çektiler

Memleket dahilinde, bilhassa şeker fiatları ucuzladıktan sonra, şeker istihlâki süratle artmaya başlamıştır. Bu vaziyet, mevcut şeker fabrikalarını takviye etmek, pancar ziraat sahalarını ıslah ve tevsi eylemek ihtiyacını doğurmuştur. Diğer taraftan, nakliyat vaziyeti ve o havalinin kalkınmasında, diğerlerinde olduğu gibi, müspet büyük tesirleri olacağı düşünülerek Erzincanda beşinci şeker fabrikasının kurulması karar altına alınmıştır. Bu karar üzerine şeker fabrikalarından Ferid Kaltakıran ile şeker endüstrisi mütehassısı ve mühendisleri bu havaliyi dolaşarak fabrikanın kurulacağı sahayı tesbit etmiştir. Diğer taraftan yeni fabrikaya ait tesisat ve malzemeler de sipariş edilmiştir. Endüstri hayatımızın en muvaffak eserlerinden olan şeker fabrikalarımıza bir beşincisinin ilâve edilmek üzere olduğunu geçenlerde memnuniyetle haber vermiştik. Bu haberi gazetemizde okuyan Erzincanlılar, muhitlerinde böyle bir endüstri âbidesinin kurulacağından dolayı sevinerek adetâ bayram etmişlerdir. Erzincanlılar bu haklı sevinçlerini gazetemize bildirmek istemişler ve aşağıdaki telgrafı çekmişlerdir:

"İstanbul Haber gazetesine,

Bugün aldığımız 22 şubat 938 tarihli gazetenizin üçüncü sayfasında vilâyetimizde kurulacak beşinci şeker fabrikasının levazımının satınalınması haberi şehirde pek kısa bir zamanda ağızdan ağıza yayılmış, büyük bir sevinç uyanmıştır. Halk belediyeye gelerek sayın başvekile ve hükûmetimize minnetlerinin bildirilmesini rica etmişlerdir. Riyasetten sayın başvekile ve hükûmetimize şükran telgrafları çekilmiştir. Bu hususta gazetenizin diğer gazetelere ön olması halk arasında sevgi ve alâka uyandırmıştır. Halk namına da teşekkürler ederim.,,

Belediye Reisi
Hakkı Altınok

Aydın sanat okulu

Çok zengin ve nefis bir sergi hazırladı

Aydın, (Hususî) — 19 Mayıs Atatürk günü Ankarada açılacak Kız ve Erkek san'at okulları sergisinde teşhir edilmek üzere Aydın bölge san'at okulu tarafından hazırlanan eşyalar, Halkevimizde teşhir edilmiştir.

Serginin açılma resmi ilbay Özdemir Günday, saylavımız Mazhar Germen, bütün memleket güzide ve münevverlerinin ve kalabalık bir halk kütlesinin huzuriyle yapıldı.

Marangozluk kısmında yapılan yatak, yemek ve oturma odaları en müşkülpesent zevkleri tatmin edecek kadar san'atkârane ve en son modaya uygundur. Bu eserler şıklıkla birlikte sağlamlık ta dikkate alınarak yapılmıştır. Tesviye kısmında da fennin ve san'atın bütün incelik ve tekniklerini kavrıyan talebenin yaptıkları eserler arasında makine aksamı, çıkrık makinesi, marangoz piresesi bu kısmın teşhir ettiği eserlerden bir kaçıdır. Sıcak, soğuk, gerek makine ve gerekse elişi demirciliği ve her çeşit kaynakçılığı öğrenen demircilik kısmı talebelerin yüzlerce eserlerinden merdiven parmaklıkları, parti altıoku, parmaklıklar, saçtan oyma tam mikyaslı endüstrî ve çubuk demirle yapılmış yurdun ziraî haritaları, portereler, avizeler en göze çarpanlardır.

Amasya Belediyesi nasıl çalışıyor

Belediye yaptırdığı iki beton su deposundan fıçılarla halka iyi ve temiz su dağıtmaktadır

Amasyada Çırçır suyu tevzi deposu

Amasya (Hususî) — İç Anadolunun şirin bir vilâyet merkezi olan Amasyada belediye işleri son yıllarda iyi bir çığırda yürümektedir. Belediye reisi Celâl Eren, Amasyanın belediye işleri hakkında bana şu malûmatı verdi:

"— Bugünkü belediye heyeti, 934 yılında işe başlarken iyi düşünerek kendisine esaslı bir çalışma proğramı hazırlamıştı. Bu proğram da elektrik su tesisatı, mezbaha, genel helâ, asri mezarlık yapılması, ve memleketin içme suyu ihtiyacının temini gibi, memleketin medenî ve içtimaî ihtiyaçların bir çoğu bulunuyordu.

Belediye heyetini teşkil eden arkadaşlarla tam bir fikir birliğiyle elele vererek bu işleri kısa bir zaman içinde muvaffakıyetle neticelendirdik. Halkın iyi su içebilmesi için, şehrin yakınında bulunan Çırçır ve Türbe sularını demir borular içinde şehre indirttik ve şehrin ayrı ayrı iki yerinde yaptırdığımız Beton su depolarında toplıyarak muntazam fıçılar içinde halka dağıtmaktayız.,,

Amasya belediyesi, bütçesinin darlığına rağmen imkân nisbetinde çalışmış, Amasyalıların mühim bir kısım ihtiyaçlarını muvaffakıyetle karşılamıştır.

Trakya mektubu

5.000 göçmen evi daha yapılacak

Yüz binlerce ağaç dikildi

1300 köy hesabına 70 bin dekar arazi ekilecek, biçilecek

Edirne, (Hususî) — Trakyayı doldurmakta olan kol, sapan, makine kuvveti polikültürü çok genişletiyor. Yalnız günebakan tornusal çiçeğinin nebatî yağları için 8 küçük fabrika yapılmıştır.

Bu sene Trakyanın 1300 köyünde ve her birinde en az 50 dekor olmak şartiyle 50 - 70 bin dekar arasında köylü manevî şahsiyetine ekilecek ve biçilecektir.

Tütün, kuşyemi yazlık ve kışlık ürünleri çok verimli olacaktır.

General Kâzım Dirik, ikiz doğan iki göçmen kardeşe 50 meyvalı fidan hediye etmiş ve çocuklar için dikilmiştir. Muratlı göçmenlerine sıhhat vekâleti 10.000 dekar ve Mericin Kadıdoğuran köyü göçmenlerine 1000 dekar katı ve sert araziyi traktör ve üç çift pullukla açtırmakta olup hepsi ilkbahara ekim ve tohumluk için yetiştirilmiş olacaktır..

Çayır ve yonca yetiştirmek köylü için çok sevilmiş bir yol ve tutuştur. Fidancılık, ağaçlama, kavak ve çelik almış yürümüştür.

Çanakkale yarım milyon, Kırklareli yarım milyon kavag çeliği hazırlıyor. Edirne ve Tekirdağında da böyledir. Bir çelik beş paraya hazırlanıyor. Fidanlıklar 10 binden 100 bine kadar yetiştiriyor. Bu iş ziraat memurları üzerinde ve dikkatli idare âmirlerinin takib altındadır. Umumî damızlık ve kollektif fidanlıkların bu sene sayısı 100 ü bulmuştur.

Beton - asfalt yol üzerinde yeniden 20.000 ağaç dikilmeğe başlanmıştır.

Edirne fidanlığından ambalâj yapılarak sevkedilmiştir. Böylece yol tam Lüleburgaza kadar ağaçlanmış olacaktır.

Edirnenin Kıyık mahallesinde 65 evlik güzel ve plânlı bir göçmen mahallesi yapılmıştır. Tamamı bir aya kadar bitmiş olacaktır. Romanya göçmenleri kadın, erkek ve çocukariyle bahçelerini ağaçlamağa çalışıyorla.. Vali il general Dirik buralarını sıksık ziyaret ediyorlar. Vali binlerce meyvalı meyvasız fidan vermiştir. Şimdi de 15.000 asma bağ çubuğu veriliyor.

Trakyada yeniden birkaç hükûmet konağı, cezaevi, Halkevleri yapılması bekleniyor. Edirne şehir plânı için beş senede bitmek üzere prof. Egli tarafından çalışılmaktadır.

1938 de 5000 göçmen evi yeniden yapılacak ve bazı çiftlikler alınacaktır.

Köylünün aldanmaması için

Edirne (Hususî) — Bazı mahzurların ortadan kaldırılması için şehrin altı methalinde birer kantar barakası inşa edilmiş ve buralara birer baskül konmuştur.

Bundan böyle müstahsil malını şehre getirirken bu basküllerde tarttıracak ve tatrtı puslası ile borsaya geleceği gibi tüccara da bu suretle teslim edebilecektir.

Tüccar pusulanın arkasına hesabını yaparak parasını ödeyecek ve müstahsil isterse şehirden çıkarken pusulaki hesabı bir defa da baskül memuruna kontrol ettirecektir. Bu şeklin tatbiki ile Borsa harici satışların da önüne geçilmiş olacaktır.

Yurddan Küçük Haberler

* Bursada otobüs seferlerinden halkın çok istifade ettiği görülmüş ve yeniden bazı hatlarda otobüs işletilmesine teşebbüs edilmiştir.

* Konya Halkevine bir sinema makinesi alınmıştır. İki aya kadar Avrupadan gelecek olan bu seyyar makine ile gerek şehirde ve gerek köylerde halka istifad edeceği filmler gösterilecektir.

* Konya Ereğlisine yakın bir köyde kükürtlü bir su bulunmuştur. Suda fazla miktarda kükürt vardır. Uyuz ve ekzemaya tutulanlar bu suda yıkanarak kendilerini tedavi etmektedirler.

* Bu yıl Eskişehir vilâyeti mıntakasında Maarif Vekâletinin tesbit ettiği köylerde yeniden 58 köy mektebi binası yapılacaktır.

İngiltere ve Fransa heyecan içerisinde

Almanya şiddetle protesto edildi

Londra, 12 (Hususi) — Avusturya hâdiseleri Londrada büyük bir heyecan uyandırmıştır. İngiltere hükûmeti vaziyeti büyük ve ciddî bir alâkayla takip etmektedir. Maamafih ne karar verileceği, Almanyanın bu şekilde hareketlerine şiddetle mâni olunup olunmıyacağı henüz belli değildir.

Başvekil Çemberlayn hafta sonu tatilini Çekersde geçirmek mutadı iken bu hafta Londrada kalmıştır.

İngiliz kabinesi bu sabah fevkalâde bir içtima yapmıştır. Müzakereler devam etmektedir.

İngiliz başvekilinin, Londrada bulunan Alman hariciye nazırı fon Ribentropla görüşürken, fevkalâde şiddetli bir lisan kullandığı ve İngilterenin Avusturya hakkında alâka göstermemesi mümkün olacağı şeklinde hiçbir telâkkiye yer bırakmadığı bildirilmektedir.

Almanyaya nota

Resmî İngiliz ajansı Röyterin öğrendiğine göre Berlindeki İngiliz büyük elçisi hükûmetinden aldığı talimat üzerine Almanyanın Avusturyaya verdiği ikinci ültimatoma mütealliik olarak fevkalâde şiddetli bir ifadeyle yazılmış bir nota vermiş ve müstakil bir devletin istiklâlile telifi mümkün olmıyan bir vaziyet yaratmak üzere silâhlı kuvvetlere istinaden yapılan böyle bir cebir hareketini protesto etmiştir.

Notada bu hareketin, akıbetini tahmin imkânsız olan en vahim akislere sebeb olabileceği kaydedilmektedir.

Fransanın Londra büyük elçisi Kordon, dün akşam hariciye nezaretine giderek Lord Halifaksla görüşmüştür.

Fransanın notası

Paris, 12 (Hususî) — Fransa hükûmeti de Avusturya hâdiseleri hakkında İngilterenin Almanya nezdinde yaptığı protestoya müşabih bir protestoda bulunmuştur.

Avusturya vaziyeti Pariste en ciddî bir dakika halinde takip edilmektedir. Fransız hariciye nazırı Delbos Alman büyük elçisini kabul etmiştir. Daha evvel uzun müddet Blumla görüşen Delbos, vaziyetin vahameti üzerine Alman elçisinin nazarı dikkatini çektiği zannedilmektedir.

Delbos, saat 17 de Avusturya elçisini kabul ederek kendisiyle yirmi dakika görüşmüştür.

İtalya ne yapacak ?

Öğrenildiğine göre, Fransız hükûmeti, Avusturya hükmeti lehinde icra edilecek bir hareket için yapılacak iş birliği imkânları etrafında İtalya hükûmetinden malûmat alması için dün akşam Romadaki maslahatgüzarına talimat vermiştir. Yapılan teşebbüs neticesinde halihazırda bu kabil teşebbüslerin mevcut olmadığı anlaşılmıştır.

Alman kıtaatının Avusturya hudutlarındaki hareketlerine dair olan haberler Romada neşredilmemiştir.

Resmî İtalyan mahfelleri bu hususta hiçbir malûmat almadıklarını bildirmekte ve tefsiratta bulunmaktan imtina etmektedirler.

Sanıldığına göre Almanya, Avusturya meselesi üzerinde İtalya ile evvelce anlaşmıştır. Almanya Akdeniz meselelerinde ve İspanyada İtalyayı serbest bırakmış, buna mukabil İtalya da Almanyanın Avusturyada istediği gibi hareket etmesine müsaade etmiştir.

Fakat bu ihtimali çok zaif görenler de az değildir. İtalyanın Avusturyada Nazi hükûmeti kurulmasına müsaade edebileceği, fakat Alman askerlerinin Avusturyada yerleşmesini asla göze görmiyeceği ileri sürülüyor. Avusturyada Alman askerlerinin yerleşmesi demek, Triyestenin tehlikeye girmesi demektir.

Bu vaziyette Berlin - Roma mihverinin tarihe karışması mukadderdir. İngilterenin bundan çok istifade edecek İtalya ile kolayca anlaşabileceği ve İtalyanın Almanyaya dayatabileceği sanılır.

Avusturya başvekili Şuşnig dün Alman notasını alınca bu hususta Roma hükûmetine müracaat ederek dert yanmıştır. Hadiseler Musolininin Avusturya hakkında takındığı hattı hareketin menfi olduğunu göstermektedir.

Çekoslovakyada seferberlik mi?

Prag, (A. A.) — Avusturya hâdiseleri münasebetile Çekoslovakyada seferberlik ilân edildiği hakkındaki haberler yalanlanmaktadır.

Çekoslovakyadan Avusturya sosyal demokratlarına silâh verildiği haberleri de yalanlanmaktadır.

Prag, 12 (A.A.) — Havas: Politik mahafil, Çekoslovakyanın soğukkanlılığını muhafaaz ettiğini ve Avusturya hâdiseleri karşısında büyük devletlerin alacağı hattı hareketi beklemekte olduğunu bildirmektedir.

Amerikada

Vaşington, 11 (A. A.) — Amerika hariciye nazırı Hul, gazetecilere yaptığı beyanatta iki gündenberi orta Avrupa meselesi hakkında Ruzveltle temasta olduğunu bildirmiştir. Resmî mahfeller vaziyetin ciddî olduğunu bildirmektedirler.

Londrada neler görüşüldü ?

Londra, 11 (Hususî) — Almanya Hariciye Nazırının, Lord Halifaks ile dün yaptığı uzun görüşme hakkında, iyi haber alan İngiliz mahafili, bu görüşmenin umumî bir mahiyet gösterdiğini ve iki memleketi alâkadar eden meselelerin tetkiki fırsatını verdiğini söylemekle iktifa etmektedir.

Bu formül, Lord Halifaksın Almanyayı son defa ziyareti esnasında Hitler — Halifaks mülâkatı dolayısiyle söylenen sözlerin hemen hemen ayni olduğundan politik mahafil, dünkü görüşmenin bundan evvelki Hitler-Halifaks fikir teatisinin bir tekerrürü olduğu kanaatini izharda tereddüd eylememektedirler.

Ayni politik mahafilin düşüncelerine göre, Almanyanın sabık Londra büyük elçisi, pek muhtemel olarak, bu sıfat ile, Berlinin Londra ile iyi geçinmek arzusunu ileri sürmüş olsa gerektir. Almanyada daima tebarüz ettirildiği gibi, İngiltere ile Almanya arasındaki bu iyi geçinme ve dostluğun inkişafı için İngileterenin orta Avrupa meselelerinden elini çekmesi lâzımdır. Halbuki, kuvvetle tahmin edildiğine göre, Şuşningin evvelki günkü teşebbüsü ile ortaya koyduğu tarzda Avusturya meselesi etrafında lord Halifaks her halde sükût edememiştir. Eskisine göre sarahatini bir miktar kaybetmiş olmakla beraber, kabine bugün de, Avusturya halkının kendi mukadderatını kendisinin tayin etmesi hususunda yapılacak plebisti meşru bulmakta ve halkın arzusunu serbestçe izhar etmesine mâniler çıkarılmamasını arzu eylemektedir.

Almanların müstemleke taleplerine gelince, politik mahafilindeki kanaat, bu taleplerin ne şekil ne de esas itibariyle değişmediği merkezindedir. Bu talepler her halde müstacel bir mahiyet almamıştır.

Zira, Orta Avrupa meselesi Almanya için, diğer bütün meselelerden evvel gelmektedir.

Matbuat münasebetleri meselesine temas edilip edilmediği bilinmemektedir. Fakat malûm olan bir şey varsa o da İngiltere hükûmetinin matbuata bir kontrol koymağa taraftar bulunmadığıdır.

Böyle bir kontrol memleketin an'anelerine ve arzularına muhalif olacaktır.

Fon Ribbentrop bu akşam Berline dönmek üzere hareket edecektir. Nazır öğleden sonra kral ve kraliçeye veda etmiştir.

Görüşmeler bir netice vermiyecek mi?

Bugünkü konuşmaları esnasında Çemberlâyn ve Lord Halifaks, Fon Ribbentropa, Avusturya hâdiseleri ve Almanya tarafından kullanılan metodlar dolayısiyle Britanya hükûmetinin duymakta olduğu derin endişeyi anlatmışlar ve bu hâdiselerin İngiliz — Alman münasebetleri üzerinde yapması mümkün olan akislere Alman dışbakanının dikkatini çekmişlerdir.

Ribbentrop — Halifaks mülâkatı hakkında İngiliz matbuatının istihbar ve kommenterleri, gazetelerin mahiyetine göre, kapalı endişe ile açık korku arasında değişmektedir. Her halde umumî intiba ferah verici mahiyette değildir.

Lord Halifaks, fon Ribbentroptan Almanyanın, Avusturya plebistine karışmıyacağına dair teminat istemiş ve Ribbentrop şu cevabı vermiştir: "Böyle bir taahhüde girmeğe imkân yoktur. Çünkü plebist dolayısiyle Avusturyada ciddî karışıklıklar çıkarsa, Almanya, Avusturyadaki Alman ırkından olanları himaye için müdahaleyi kendisine vazife bilir.,,

Kazanan numaralar

12 000 Lira kazanan

5696

3000 Lira kazananlar

21287 32837

1000 Lira kazananlar

27924 39087 22024

10 liralık mükâfat

12623

500 Lira kazananlar

25453 19963 30599 2512 5477 26860 18956 6237 6858 3931 19821 38560

200 Lira kazananlar

31759 13846 35721 35078 11431 32715 26613 2889 18967 10570 288321 37888 12093 2524 10490 13976 5967 36383 11836 10308 10038 1830 16576 25663 34748 31545 38270 27234 22263

100 Lira kazananlar

24810 1734 4842 35283 8593 26739 7557 39581 7670 21639 17494 2458 22613 30770 33704 5685 24783 13697 4000 31394 9747 574 28191 22169 7995 3355 29078 9652 33530 34959 1372 14820 35041 35238 2641 15546 29789 22759 17929 1317 28056

50 Lira kazananlar

34852 25104 28369 10081 5600 15620 329 21400 25516 7790 10006 138 35371 3994 39679 19701 31745 12960 5974 33788 36411 25152 28900 32373 22425 5694 35188 26280 21700 254 8702 10713 14084 19886 7015 31251 33463 16093 34964 7496 32348 2079 31626 29494 11955 20128 1752 1338 39290 37001 39273 11938 10373 34033 1951 16098 23938 38395 3239 1794 25171 19936 26245 36136 20675 32949 12815 18888 23925 17279 21281 9546 7812 20431 12520 33588 8291 21876 14151 29593 33383 8539 18375 1421 26097 38678 39117 27035 35419 37205 17752 7509 5948 15350 16577 38749 23486 8002 7164 3086 23775 18279 23333 15095 5309 36071 35613 37481 21870 9608 9058 20530 2165 16193 12642 33820 8889 7518 34049 17603 33004 19256 6866 17561 7083 33321 29192 11562 8985 37428 5893 10843 12864 2445 25596 18884 38371 34478 11543 27396 24526 12028 23672 21778 19253 6276 27634 26847 21654 21418 8824 17972 31236 12746 30239 18080 25027 402 29658 39410 20898 14041 14379 15364 36524 5971 25575 28888 14571 10479 22292 21861 19531 30749 28180 36661 26098 6211 10711 22297 34848 4336 39520 13126 19300 24582 24277 13956

30 Lira kazananlar

2257 897 10409 2037 35102 24160 29014 10756 21977 20954 36957 4418 31044 14344 10258 20498 8705 38967 21542 21915 11382 142240 10250 32982 29956 3073 33388 21594 12199 27501 3314 20286 4662 12772 10223 1566 26467 7 12274 29554 23464 38245 35848 9043 15954 19660 19418 15361 10120 33233 37651 6711 468 37882 898 9988 2365 32637 3012 32834 24964 33466 33245 17020 16673 15665 135 37076 39200 2352 2352 33512 18592 19601 12266 13768 4309 22750 33880 2452 16298 21618 20673 22107 31156 31566 11721 1245 29477 18219 7548 33452 29394 25384 9279 16736 17555 15583 28326 4329 5865 957 33124 31330 21449 17881 6652 5611 15223 2771 36527 5284 1698 10939 30198 38131 21158 9439 14326 17608 26261 33561 37323 26949 17664 31786 6131 34350 321 25352 33738 16601 28107 37257 17515 37237 23277 28956 12724 12115 26748 10497 17977 20906 15768 7909 19787 14682 28610 38436 35931 14663 4763 28515 4345 28225 15531 25458 5876 29304 26158 36935 10739 39296 2048 24863 473 7234 8360 21493 4288 24291 27400 877 33540 19827 35504 11024 20497 10832 20671 1179 13123 32231 24998 19780 35360 13835 3479 13107 2960 37407 9042 18226 37034 27986 12563 12563 17640 39498 26637 6389 8770 38082 32494 3901 13143 8743 309 29985 31830 18161 37708 2523 14941 33310 17960 19151 30653 12302 4843 18721 27193 37382 35120 14801 26782 19458 32983 37793 9754 37135 15541 14162 37902 14863 8076 2561 23900 12323 29980 24630 38994 37157 31334 180 22718 15414 14520 2346 12592 547 22814 9166 3964 37507 37340 22745 38595 18267 23325 16283 34625 1897 7973 23218 1065 25030 31723 29604 16142 3156 26619 23559 38640 38399 15898 24192 10265 3629 307 18120

* * *

20000 liralık mükâfat beher numara beşer yüz lira alacak.

17563 5303 34330 25398 17163 36126 39230 23100 17745 7904 8701 21445 1127 11078 19528 22486 7562 27200 25502 28665 27178 12859 18195 2959 24724 3930 17209 13175 39814 20180 7145 33316 26983 684 4726 7725 24395 16690 38247 28721

Vaziyetin vahameti dolayısile

Blum Fransada millî birlik hükûmeti kuracak

Paris, 12 (Hususî) — Kabineyi teşkile meumr edilen sosyalist lideri Leon Blum dün de istişarelerine devam etmiş, komünist ve radikal partileri erkânile görüşmüştür.

Avusturya vaziyeti dolayısile Fransada bir kabinenin derhal iş başına geçmesi zaruri olduğundan Blum bugün kendi reisliği altında bir millî birlik hükûmeti kuracaktır.

Havas ajansı, Avusturya hâdiselerinin Fransız milletine yüklediği vazifeyi müdrik olan Blumun halk cephesi hükûmeti teşkili fikrinden vazgeçerek, "müstekar devamlı ve kuvvetli hükûmet,, teşkili maksadile kabinesinde dört halk cephesi partisinden başka merkeze mensup Reyno ve Lui Maren gibi şahsiyetleri de toplıyacağını bildirmektedir.

Blum Radikal sosyalist partisi reisi Daladieye bir mektup göndererek demiştir ki:

"Dün öğleden sonra radikal sosyalist partisine şu sarih suali sormayı deruhte etmiştiniz:

Parti bir halk cephesi hükûmetine iştirake amade midir?

Şimdi, bana bildirdiğiniz karar suretinde, Partinin sualime, bilhassa finans ve dış politika bakımından hükûmetin müstakbel programa müteallik diğer bir suale cevap verilmektedir.

Bir halk cephesi hükûmetinin programı, dört politik partinin iştirakile tesbit edilen müşterek program olması icap edeceği cihetle şimdiye kadar bu kabil tafsilât istenmesi mutat değildi ve asıl mesele bugün teşriki mesaisi temin edilebilecek partilerin hangileri olduğunun bilinmesidir.

İşte bir cevap verilmesini tekrar rica ettiğim ilk sual budur. Bu mesele halledildikten sonradır ki bunun tatbik şartları hükûmete iştiraki kabul eden partiler arasında faydalı surette müzakere edilecektir.,,

Moskovadaki muhakeme

Maznunlardan 19 unun idamı istendi

Moskova, 11 (A. A.) — Müddeiumumî Viçinski, bu sabah iddianamesini okumuştur.

Müddeiumumî, suçluları "hain, katil, casus, sabotajcı, ayrılık ajanları ideoloji ve prensipten mahrum, ilâh,, olarak tavsif ettikten sonra, sağcı ve Troçkistler blokunun yabancı casus - luk hizmetinde bir ajanı olduğunu bildirerek demiştir ki:

"— Önünüzde, Alman, Japon, Leh, İngiliz ve bunlarla teşriki mesai eden diğer memleket erkânıharbiyeleri lehine çalışan bir casusluk teşkilâtı vardır. Dava bize iki âlemin çarpıştığını gösteriyor. Mücadele sonunda bunların partisi kadar bunlar arasında bir sıra korkunç müsademelere intizar etmek lâzımdır.,,

Müddeiumumî, Buharinin 1918 de Brestlitovsk muahedesinin imzasına mâni olmak için, Lenin, Stalin ve Sverlofa karşı suikaste iştirak ettiğini bildirmiştir.

Müddeiumumî Rakovski ve Besenofun 25 sene hapsini ve diğer 19 maznunun da idamını istemiştir. İddianame beş buçuk saat sürmüştür.

Paylaşılamıyan çocuk davası neticelendi

Mahkeme, Nerminin Fatma İlhana verilmesine karar verdi

Müddeiumumî Besenof ile Rakovskinin yirmi beşer sene hapsini talep etti

İkisinin de adı Fatma olan iki kadın arasında küçük bir çocuğu paylaşmak yüzünden çıkan ve dört senedenberi devam eden dava neticelenmiştir.

Altıncı hukukda görülen bu dava esnasında müddei Fatma İlhanın vekili, kan tahlili meselesinin ikinci derecede bulunduğunu söylemiş ve hasımlarından Alinin akim bulunduğunu, eşi Fatma Nezahetin de çocuk yapamıyacağını ilâve etmiş ve Nerminin Fatma İlhana iadesini istemiştir.

Bunun üzerine Fatma Nezahetin vekili de tazminat verildiği takdirde müekkillerinin muayeneye hazır olduklarını bildirmiştir.

Bunun üzerine müzakereye çekilen heyeti hâkime, çocuğun Fatma İlhana teslimine karar vermiş, muayene talebini reddetmiş ve mahkeme masrafının Aliden alınmasına temyizi kabil olmak üzere karar vermiştir.

Karar, tefhim edilince, Fatma Nezahet saçını başını yolmağa, Fatma İlhan da hâkimlere duaya başlamışlardır.

Bu suretle dört senedenberi dedikodusu devam eden ve sıksık gazete sütunlarını işgal eden bu garip hâdise kapanmış bulunmaktadır.

Belediye suçları

Son yirmi dört saat zarfında Eminönü mıntakası dahilinde 54 muhtelif beledî suçtan zabıt tutulmuş, 2 dilenci mahkemeye verilmiş, altı gıda nümunesi alınmış, 30 simit ve 50 pandispanya imha edilmiştir.

Fatih mıntakasında ise 12 kişiye ceza muamelesi yapılmış ve 95 noksan ekmek müsadere edilmiştir.

Eminönünde, tramvaydan atlayan bir kişiden para cezası alınmış, temizliğe riayet etmediğinden 74 kişi hakkında zabıt tutulmuş, 125 kilo ekmek müsadere edilmiş 550 simitle 70 çörek ve 52 kilo üzümlü fındık imha edilmiştir. Ayrıca üç te dilenci yakalanarak takibat yapılmış ve 26 gıda nümunesi alınmıştır.

ZAYİ — Hukuk fakültesinden aldığım hüviyet varakasını kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan hükmü yoktur.

Hukuk fakültesi ikinci sınıf talebesinden 4108 numaralı Abdürrezak

Bu haftaki millî küme maçlarında

Takımlar ne neticeler alabilirler

İzmirin millî kümeye verdiği ikinci takım Alsancak dün şehrimize gelmiştir. Şehrimizde iki müsabaka yapacak olan misafirlerimiz ilk maçlarını bugün Taksim stadında Fenerbahçeye karşı oynıyacaklardır.

Fenerbahçenin burada mağlûb edemediği Muhafızgücü takımını bir hafta evvel 2-0 gibi kat'î bir mağlûbiyete uğratmaya muvaffak olan Alsancak oyuncularını pek iyi tanımadığımız için bu gençlerin Fenerbahçeye karşı nasıl bir varlık göstereceklerini bilemiyoruz. Ancak İzmirde yetişen oyuncuların - gerek Ankara, gerek İstanbul takımlarındaki - muvaffakıyetli oyunları her an gözümüzün önünde olduğundan Alsancaklıların da fert itibarile kuvvetli bir kadroya malik olduklarını tahmin etmek yanlış olmaz.

İzmirin Al sancak takımı.

Alsancak İzmirde yaptığı hususî bir karşılaşmada, geçen sene millî kümede muvaffakıyetli oyunlar çıkarmış olan Fuatlı, Nurullahlı Doğanspor takımına ikiye karşı tam on adet gol atmaya muvaffak oldu. Bu netice bir sürpriz olmakla beraber, Alsancağın tahmin ettiğimiz veçhile ihmal edilmiyecek bir kuvvet olduğunu ispat eder... Fenerbahçe takımının da tam ahengini bulmaktan uzak olduğunu düşünürsek bugünkü maçın bir hayli çetin olacağını kabul etmek icab eder.

Geçen hafta Beşiktaşa karşı değişik bir takımla çıkan Fenerliler, Fikret ve Esattan mahrum bulundukları halde kadroya yeni alınan Fazıl, küçük Faruk ve Necdetin kendilerinden beklenen randmanı fazlasile vermeleri üzerine kuvvetli hasımlarına yenilmediler. Bu genç oyuncuların Fikretin iştirakiyle golcülük kabiliyeti çok artacak olan bir takımda daha muvaffakıyetli oynamaları ihtimali kuvvetli olduğundan Fenerbahçenin millî küme maçlarında ilk galebeyi bugün idrak edeceğini ümid ediyoruz. Bu ümidimizin tahakkuk edebilmesi için Fenerbahçenin yapabileceği en makul takım şu olabilir:

Hüsameddin - Faruk, Fazıl - Reşad, Angelidis, Necdet - Fikret, Bülend, Ali Rıza, Şaban, Naci.

Rahatsızlıkları henüz geçmiyen Esatla Niyazinin oynıyamıyacaklarına göre, Fenerbahçe takımında büyük bir değişiklik olması ihtimali yoktur. Yalnız Şabanı sağ açığa vererek Naciyi içe almak mümkünse de biz bunun yerinde olmıyacağına kaniiz. Elde Naci gibi açıkta muvaffak olmuş bir oyuncu varken Şabanı açık oynatmak yanlış ve manasız bir harekettir.

Beşiktaşa karşı sol açıkta oynatılan bu oyuncunun hiçbir iş görememiş olması bu iddiamın yerinde olduğunu gösterir.

Hulâsa Fenerbahçe takımını iyi yapar, geçen haftaki gibi canlı bir oyun çıkarırsa galebe sarı lâcivert tarafta kalacaktır.

GÜNEŞ - ALSANCAK

İkinci maçı Alsancak takımı Güneşle oynıyacaktır.

İzmirlilerin Fenerbahçe maçından çok yorgun çıkacakları muhakkak olduğundan Güneş takımının pazar günkü müsabakayı kazanması lâzımdır. Sarı - kırmızılıların son zamanlarda çok iyi hazırlandıkları gözönüne getirilecek olursa bu söylediğimizin pek tabiî karşılanması lâzımgelir.

Bütün bu mevsim zarfında yalnız Beşiktaşa mağlûb olan Güneşin, bilhassa son maçlarda gösterdiği teknik kabiliyet, bu takıma millî kümenin şampiyon namzetleri arasında çok kuvvetli bir yer ayırdığı için, Alsancak oyuncularının bu takıma karşı manen zayıf bir halde çıkacakları da şüphesizdir. Gerek manen, gerek maddeten yorgun olan bir takımdan galebe beklemek doğru olmamakla beraber, "top yuvarlaktır,, sözünü de unutmamak lâzımdır...

Bizden bütün takımlara muvaffakıyetler.

O. KAVRAK

İsveç şampiyonu Maks Birin kardeşini dövdü

İsveçli ağır sıklet boksör Gunnar Baerlund, Novyordda iyi bir muvaffakıyet kazanmıştır.

İsveçli, Amerikalı boksör Buddi Baeri yedinci ravundda sayı hesabile mağlup etmiştir.

Yarın Alsancakla karşılaşacak olan Güneş Onbiri..

Spor âleminde garip bir dava

İtalyada üç sene hapsi istenen bir hakem beraat etti

Bundan birkaç gün evvel İtalyanın Tarente şehrinde, spor nizamlarını alâkadar eden, hiç beklenilmedik, şayanı dikkat bir muhakeme vukubulmuştur. Hâdiseyi kısaca izah edelim:

Bir fudbol maçı esnasında, sahanın intizamını temine memur polislerden biri, sahanın kenarında dolaşmağa başlamıştır. Bunun üzerine, maçı idare eden, Perrini adındaki hakem, gayet nazikâne bir şekilde, polise, dışarıya çıkmasını söylemiştir.

Buna fena halde kızan polis, vazifesi esnasında kendisine müdahale edildiğini ileri sürerek hakemi mahkemeye vermiş müddeiumumî de, Perrinin asgarî 3 sene hapse mahkûm edilmesini istemiştir. Fakat hakemin avukatı ve ayni zamanda İtalyan fudbol federasyonu ikinci reisi Moro (bu zat İstanbula gelip bir maç idare etmiştir) hakemin oyun esnasındaki kanunî, manevî ve umumî vasıf ve salâhiyetlerini isbat etmiştir. Diğer taraftan, hakemin, polise gayet nazikâne hitap ettiği de sabit olduğundan, mahkeme beraat kararı vermiştir.

Nisanda Avrupada mühim boks maçları yapılacak

Almanyadan haber verildiğine göre, önümüzdeki 16 nisanda, Hamburg yeniden mühim boks maçlarına sahne olacaktır. Yapılacak birçok müsabakalar meyadında, bilhassa, Şmelin'gin Amerikalı Steve Dudesle ve Noyselin Ben Fordla yapacakları müsabakalar alâkayla takip edilecektir.

Şmelingden sonra Almanların en iyi boksörü olan sarışın Noysel, bir müddettenberi meşgul olduğu kış sporlarını bırakarak, herkesten evvel antrenmanlarına başlamıştır.

Şmelingin rakibi Steve Dudas da, dün, "Hamburg" transatlantiği ile Nevyorktan hareket etmiş olup, 20 martta Hamburgda antrenmanlarına başlıyacaktır.

Meşhur sinema yıldızı olan karısı Anni Ondranın refakatinde, halihazırda, dağlarda istirahat eden Şmelinge gelince, o da, bu günlerde, Hamburg civarındaki daimî kampında (Fridriş-ruh) da çalışmaya koyulacaktır.

Ben Ford, İngilterede, antrenmanlariyle ciddî bir şekilde meşguldür ve ancak bu ayın sonunda Almanyaya gelecektir.

Japon teniscileri

Japonya, bu seneki Davis kupası maçlarına iştirak edecek takımı tesbit etmiştir.

Takım su tenisçilerden müteşekkildir: Yamagişi, Nakano ve Kuramitsu takımın kaptanı Abedir.

Yunanlı maratoncu Kiryakidis Amerikaya gidiyor

Yunanistanın tanınmış atletlerinden Maratoncu Kiryakidis, 10 nisanda Amerikanın Boston şehrinde yapılacak olan beynelmilel Maraton koşusuna iştirak etmek üzere 17 martta Pireden Amerikaya müteveccihen hareket edecektir.

Kiryakidisin kırk bin drahmi tutan yol masrafı, bu sporcunun çalışmakta olduğu Atina elektrik şirketi tarafından tediye edilmiştir. Amerikadaki yemek ve yatmak için yapacağı masraflar da yeni dünyada oturan Yunanlılar tarafından deruhte edilmiştir.

Kadın ve spor

Geçen hafta Pariste kadınlar arasında Fransa kros şampiyonası yapılmıştır. Büyük bir sporcu kütlesinin iştirak ettiği bu müsabakalarda Matmazel Lot isminde genç bir kız birinci olmuştur.

Resmimizde, güzel şampiyonu, zaferden sonra arkadaşlarının elleri üzerinde gider görüyorsunuz.

Fransa millî takımının sağaçığı

Roje Kurtua

— 1 —

Halihazırda Fransa millî takımının sağ açığı olan Roje Kurtua, 30 Mayıs 1912 de, Cenevrede, İtalyan bir anneden ve Fransız bir babadan dünyaya gelmiştir. Garib bir tesadüf eseri olarak, annesinin annesi Fransız, babası da İtalyandı.

Babası, umumî harbden kısa bir müddet sonra öldüğünden, annesi, oğlunun bilâhare hep İsviçrede kalmayı tercih edeceğini düşünerek, onu da İsviçre tabiiyetine sokmuştu.

Cenevrede talebe

Roje Cenevrede tahsiline başladı, sonra annesi onu Tonon belediye kollejine leylî olarak verdi. Roje, futbole, muhtelif ve mutad âmillerle işte bu kollejde başladı. Malûmdur ki, futbol seven genç mektepliler, her zaman top bulamazlar, hemen her zaman konserve kutuları ve çakıl taşlarıyla işe başlarlar. Roje Kurtua da, işte böyle yaptı, çakıltaşı, konserve kutusu veya kestaneyle yapılan bu müsabakalarda, kendisini bir hayli gösterdi.

Roje, kollejdeki tahsilini ikmal ettikten sonra, tekrar Cenevreye geldi ve bir ticaret şirketine memur olarak girdi. Annesi, onun futbol oynamasını istemediği için, Roje kendisini tamamiyle skiye verdi. Fakat kısa bir müddet sonra tekrar futbole başlamak arzusuna mukavemet edemedi.

Bunun üzerine, dördüncü seriye

Roje Kurtua

mensup bir klüp olan "Esperans,, a girdi. O zaman 17 yaşındaydı. Üç sene müddetle, takımıyla, dördüncü seri şampiyonluğunu kazandı.

Bir müddettenberi merkez muhacim olarak oynadığı bu takımda, o kadar büyük bir kabiliyet gösterdi ki, birinci seriye mensup birçok büyük klüpler ona tekliflerde bulundular. Fakat Roje, arkadaşlarından ayrılmak istemediği için, bunların hepsini reddetti. Fakat işleri yolunda gitmediği için, nihayet bu teklifleri kabul etmek mecburiyetinde kaldı. Evvelâ, Etual Karuj takımıyla, Barselon civarında Mataroda yapılan bir turnuvaya iştirak etti ve burada, turnuvanın "gol kralı,, olarak büyük bir muvaffakıyet kazandı. Cenevreye dönüşünde Urania klübü, kendisine gayet elverişli bir konturat teklif etti. Roje bir hayli düşündükten sonra, kendisine ayni zamanda iyi bir memuriyet bulunması şartiyle bu büyük İsviçre klübünün teklifini kabul etti. Kendisini Şo dö Fon takımile yapılan bu maçta tecrübe ettiler ve Urania takımının 2-1 galip geldiği bu maçta Roje öyle büyük bir muvaffakıyet gösterdi ki, klüp idarecileri konturatı imzalamakta asla tereddüd etmediler.

Edmon Kramer'in halefi

Roje Kurtua, derhal birinci takıma girdi, fakat orta muhacim mevkiinde Jaeggi IV oynadığı için, Roje sağ açık mevkiinde oynamağa başladı. Uranianın antrenörü bilâhare Fransaya gelen Konrad Ros'du.

Kurtua, takımının Bienle yaptığı maçta 3 golden ikisini atarak, fevkalâde bir oyun oynadı ve ertesi gün, bütün gazeteler, nihayet meşhur sağ açık Edmon Kramere, mükemmel bir halef bulunduğunu yazdılar. Filhakika, o devirde, Edmon Kramer, İsviçrenin en meşhur oyuncusuydu.

Roje, Uranie'de oynadığı bu ilk mevsiminde, sağ açık mevkiinden 17 gol atmaya muvaffak olmuştu.

(Mabadi var)

Biliyor musunuz?

Dünyanın en uzun boylu kadını

Dünyanın en uzun boylu kadını kimdir? Bunu anlamak için bir müsabaka yapılmış olmamakla beraber, bu sahadaki şampiyonluğun yirmi dört yaşlarında olan bir genç Macar kızına ait olduğu tahmin edilebilir.

Filhakika Gizela Zambo adındaki bu genç kızın boyu tam 2,05 metrodur. Fakat asıl şayanı dikkat olan cihet şudur ki, fazla uzun boylu kadınlar, ekseriya çirkin oldukları halde bu genç Macar kızı son derece güzeldir ve şaşılacak derecede mütenasip bir endama maliktir.

Dünyanın en uzun boylu kadınları Amerikan kadınlarıdır. Boylarının vasatisi 1,60 metrodur. 2,05 metroluk Gizela Zamboyu işte bu Amerikan kızlarile mukayese ederseniz, boyunun dehşetini daha iyi anlamış olursunuz.

Avustralyada, kaplumbağa sırtında yarış, çok rağbet gören bir spordur.

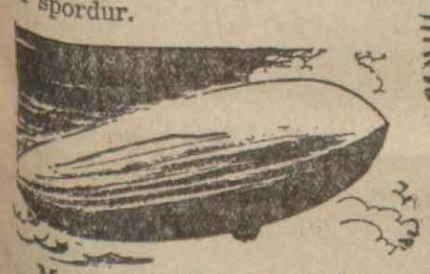

Morina balığı ancak bir metro mesafeden gördüğü için, gıdasını kokuyla bulur.

Amerikada yaşıyan Papus kabilesine mensup zencilerin bir ölüler bayramı vardır ki, bu bayramda, kadınlar ecdadlarının kafataslarını küçük sepetlere koyarak köylerinde saatlerce dolaşırlar.

☆ ★ ☆

Yapılan bir tetkikte, martıların, kanatlarını katiyen oynatmadan tam 18 mil mesafe katedebildikleri anlaşılmıştır.

Büyük bir balonun üzerine, milimetronun ellide biri nispetinde rütubet kondu mu, balonun ağırlığı beş yüz kilo artar.

Şen Fıkralar

— Dışarıya fırlamak için can atıyorsun. Yoksa bir randevun mu var?

— Şey... Evet. Terzimle randevum var...

— Şu halde acele et.

— Evet, acele etmem lâzım. Çünkü neredeyse buraya gelecek.

★ ☆ ★

Hizmetçi kız koşarak geliyor:

— Aman bayancığım, çabuk gelin. Bay kapının önünde baygın yatıyor... Elinde beyaz bir kâğıt tutuyor, yanında da mukavvadan bir kutu var.

Bayan hiç endişe etmeden cevab veriyor:

— Aman ne sevindim. Demek şapkacım, yeni şapkamı göndermiş.

☆ ★ ★

Yazıhane müdürü, her fırsatta izin alan hademe çocuğa çatıyor:

— Yine mi izin istiyorsun. Doğrusu, bu defa neyi behane edeceğini merak ediyorum. Tam dört defadır, büyük babanın cenazesine gidiyorsun...

— Mesele bunda ya beyim, büyük annem tekrar evleniyor da oraya gideceğim...

☆ ☆ ☆

Doktor — Bazan, şiddetli bir susama hissediyor musunuz?

Hasta — Bu cihetten hiç sıkıntım yok, bay doktor. Kendimi tedavi ediyorum.

Resimli hikâye

BULMACA

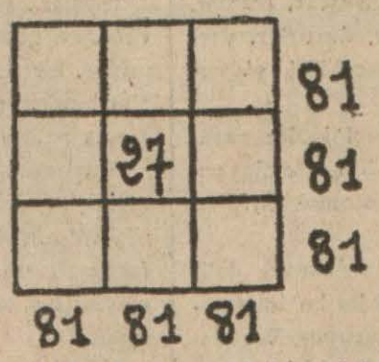

Yukarki murabbaların içine, 15, 18, 21, 24, 30, 33, 36 39 rakamlarını öyle bir şekilde koyunuz ki hangi şekilde olursa olsun bu sekiz rakamı şakulî ve ufkî vaziyette cemettiğiniz zaman, bulacağınız rakam 81 olsun. Bu bilmecemizi halledenlerden birinciye altın uclu bir dolma kalem, ikinciye büyük bir resim albümü, üçüncüye büyük bir lâstik top ve ayrıca 200 okuyucumuza muhtelif hediyeler verilecektir.

HABER
ÇOCUK SAYFASI
Bilmece kuponu
12 MART — 1938

Hikâye:

Afrikalı vahşîler arasında

Pat Avern, o sabah, çiftliğini terkederken, tüfeğini muayene etti, fişekliğindeki kurşunları saydı.

— Eh! Her şey mükemmel! Anlaşılan iyi bir av yapabileceğim.

Pat ormanda sadık zencilerinin arasında yaşadığı bu beş senedenberi her Noel arifesinde tavus kuşu avına çıkıp, bayram günü bunun kızartmasını yemeği âdet edinmişti.

Bundan başka, birkaç parça av hayvanı vurur ve böylelikle, yerli işçilerile uşaklarının da bayramdan müstefit olmalarını isterdi.

Filhakika Pat iyi kalpli bir adamdı ve zencilerini seviyordu. Esasen zenciler de onun bu sevgisine mukabele ediyorlardı.

Pat çiftlikten ayrıldıktan sonra büyük ormana giden patikaya doğru yürüdü. Tam patikaya gireceği sırada da, zenci kâhyası Alufla karşılaştı ve ona şöyle dedi:

— Aluf, ben ava gidiyorum. Tagayyübüm esnasında sen işlere bakarsın, değil mi?

— Bana itimat edebilirsiniz, yalnız siz ava bu yoldan mı gidiyorsunuz?

— Evi.. Mavi çay istikametine doğru, orada bir hayli av hayvanı var.

Alufun çehresinde bir endişe ifadesi belirdi.

— Orası tehlikeli bir yer. Fena tesadüflere maruz kalabilirsiniz.

— Merak etme Aluf! Silâhım var. Neden korkacağım..

* * * * * * * *

Pat uzun müddettenberi mavi çayın boyunca ilerliyor, fakat tavus kuşu namına bir şey görmüyordu

Birdenbire sendeledi ve neye uğradığını düşünmeğe vakit kalmadan, kafasında müthiş bir ağrı duyarak kendinden geçti.

Ayıldığı zaman, evvelâ, hafızasını yokladı. Doğrulmağa teşebbüs etti. Fakat, kafasındaki korkunç ağırlık, buna mani oldu. Bunun üzerine ellerini başına götürmek istedi, fakat bu defa da bağlı olduğunu anladı. Aynı zamanda, garip korkulu bir yerde bulunduğunu farketti.

— Neredeyim?

Bu sualine, uzun müddet cevap beklemedi. Filhakika kulübenin kapısı birkaç dakika sonra açıldı ve korkunç bir çehre görüldü. Sonra, iki zenci onu kavrayarak dışarıya çıkadılar. O zaman Pat bir köyde bulunduğunu ve bu köyün sakinleri tarafından hapsedildiğini anladı. Onu, yüksekçe bir yerde, bir tahtın üzerinde oturan şişman ve heybetli bir zencinin önüne attılar. Derken, münakaşalar başladı ve Pat, kendisi hakkında bir karar ittihaz edeceklerini anladı. Nihayet ortalığı derin bir sükût kapladı ve toplantıya riyaset eden zenci ayağa kalktı, gülümsedi ve âsa vazifesini gören bombu ağacından keşilmiş değneği Patın üzerine düşürdü. Pat ürperdi: Yerlilerin âdetlerini iyi bildiği için, bu işaretin ölüm kararı olduğunu derhal anlamıştı.

Onu tekrar yerden kaldırdılar ve herkes köyün öbür ucuna giderek, kapısı açılan büyük bir klübenin önünde durdu. Köyün ileri gelenleri kulübeye girdiler, diğerleri de dışarıda kaldılar. Pat da bu büyük kulübeye götürüldü ve kulübenin ortasında dallardan yapılmış bir parmaklıkla örtülü bir kuyu bulunduğunu gördü.

Onu parmaklığın önüne götürerek yere uzattılar. İki iri yarı zenci, iki tarafında durdular. Pat, parmaklığın yavaş yavaş havaya kalktığını gördü. Bunun üzerine iki zenci onu ayağa kaldırdılar ve kollarından sımsıkı tutarak hareket etmesine mani oldular.

O zaman Pat, yerdeyken göremediği kuyuya doğru bir nazar atfetti ve aynı zamanda dehşet içinde ürpererek geriliemek istedi.

Filhakika, derin olmayan kuyunun içinde, küçük gözlerini kendisine dikmiş olan, korkunç bir boğa yılanı görmüştü. Kendisini ölüme mahkûm etmiş olan zenci elini kaldırdı. Bunun üzerine Patın yanında duran iki iri yarı zenci onu havaya kaldırarak biran salladılar. Pat gözlerini kapadı. Artık mahvolmuştu.

Birdenbire hafif bir gürültü duydu ve aynı zamanda boşluğa düştüğünü hissetti. Kuyuya düşüyordu. Bir saniye sonra boğa yılanının korkunç çemberi içinde ezilecekti.

Ağırlığın altında hafifçe eğilen bir yere düştüğünü hissetti. Hayretle gözlerini açtı ve tam kuyuya düşeceği sırada, kuyunun üzerine kapanan parmaklığın üzerinde bulunduğunu gördü.

Esasen seyirciler de onun kadar hayretlerinden dona kalmışlardı. Pat, şefin iki oku muayene ettiğini gördü ve bu okları derhal tanıdı. Bu okları Aluf kullanırdı.

O zaman Pat hakikati anladı. Bu iki ok tam zamanında, parmaklığı tutan bağlara isabet ederek onları kesmiş ve parmaklığı kuyunun üzerine düşürmüştü. Bu büyük ustalığı ancak Aluf başarabilirdi.

Biran sonra arbede başlamıştı. Patın zenci işçileri kulübeye girerek, daracık yerde sıkışmış olan vahşi köylüleri kolaylıkla kılıçtan geçirmeğe başlamışlardı. Vahşiler fazla mukavemet göstermeden mağlûp oldular.

Hadiselerin inkişafını büyük bir sükûnetle bekliyen Pat, nihayet sadık Alufun, üzerine eğilerek, kanlı kılıçla iplerini kestiğini ve kendisini kurtardığını gördü. Aluf, bu işi bitirir bitirmez, korkunç bir halle, vahşi şefin üzerine yürüdü ve onun bir tek hareket yapmasına meydan bırakmadan, bir elile parmaklığı kaldırarak diğer elile onu itti. Arbedenin gürültüsünü biran, korkunç bir çığlık bastırdı. Vahşi şef, zavallı esirine hazırlamış olduğu, müthiş ölüm cezasını, kendisi ödüyordu.

Pat, katliâmın önüne geçmek istedi. Fakat kan kokusile coşmuş olan zenci işçi ve uşakları çoktan köye girerek, işkence kulübesinden kaçmış olan vahşileri tamamile imha ediyorlardı.

Pat, adamlarını ancak akşam üzeri görebildi.

Çiftliğindeki evinin güzel taraçasından, onların gelişlerini uzaktan seyretti.

Hepsinin ellerinde av hayvanları vardı. Filhakika, gayet hassas bir adam olan Aluf, efendisini, Noeldeki âdetlerinden mahrum etmek istememiş ve vahşilere hadlerini bildirdikten sonra, ava giderek bir sürü tavus kuşu vurmuştu.

Resimdekileri iki köpek zannedersiniz. Sağda gördüğünüz siyah küçük köpek de öyle zannetmiş ve bir arkadaş buldum diye sevinmişti. Fakat koklayınca, onun sahte bir köpek olduğunu anladı. Bu güzel köpeğin içi saman, dışı ise bir kürktü. Aman yarabbi! Ne inkisarı hayal...

Kurtuluş panayırında

Apukarya eğlenceleri

Rum kızların yanık şarkıları, âşık çingenenin kemanının sesine karışıyor

Eşeğe binen gelinlik kızların, uçurtma uçuran kart bebeklerin, serhoş olup mahkemeyi boylayan hovardaların haddi hesabı bok.

Avrupa şehirlerinde karnaval eğlenceleri

Sirkecide otobüs bekliyorum. İki kişi dertleşiyor:

— Yarım saat oldu. Şurada bekliyorum. Kurtuluş otobüsleri hep dolu geliyor. Tramvaya mı binsem?.

— Görmüyor musun, Kurtuluş — Beyazıt tramvayları da tıklım tıklım..

— Sebep?.

— Bilmiyor musun?

— ....

— Ayol, bugün apukaryanın son günü. Bütün Istanbul Kurtuluşa taşınıyor.

— Ne var Kurtuluşta?.

— Aşkolsun sana, İstanbullu ol da Kurtuluş âlemini bilme... Hiç Rumdan bir dostun da mı yoktu.. Şimdi orası mahşerallah, oynayan, zıplayan, yiyen, içen..

— Bizim Kâğıthane âlemi gibi dese ne...

— Haaah, işte tıpkı Kâğıtane âlemi. Kâğıtanede Türkler eğlenir, yer, içerler. Çingeneler göbek atar, parsa toplarlar. Kurtuluşta, yani, eski ismiyle Tatavla panayırında Rumlar eğlenir.. Yalnız bir farkla; bu eğlence, apukaryanın, yani senin anlayacağın maskeli, alelâcayip eğlencelerle sokaklarda gezme âleminin, daha doğrusu maskaraların son günü yapılır.. Ve Rumlar bugünden itibaren perhize girerler. Kırk gün sonra gelecek paskalyaya kadar bu perhiz devam eder.

— Desene ki bu perhiz şerefine bugün Kurtuluş panayırında her şey yenecek, içilecek?,..

— Öyle değil.. Rakı, makı içilir amma, yemeklerde perhiz başlamıştır. Bakla ezmesi, soğan, zeytin gibi şeyler yerler..

— Şurayı gidip görsek..

— Pekâlâ!..

Hava, mayıs ayında bile bulunur havalardan değil.. Çiçek kokulariyle dolu ılık bir hava... Her taraf şıkır şıkır güneş içinde.. Yanımda konuşanlar bir taksi durdurdular, pazarlık ediyorlar.

Atıldım:

— Ben de Kurtuluşa gitmek istiyorum.. Mâni yoksa ben de bineyim.. Masrafa iştirak edeyim.

Nazik adamlar, hesabı da uygun görünce:

— Hay, hay, diyerek beni aralarına aldılar.

Konuşa, konuşa Beyoğluna çıkıyoruz. Yol arkadaşlarımdan bir tanesi, İstanbulun eski hovardalarından olacak! İkide birde:

— Ah, bayım, o günleri hatırladıkça ciğerimin bir köşesi yanıyor.. Ne âlemdi o âlemler.. Hani biz de gençliğimiz de her şeyi yaptık.. Gözümüz arkada değil, doğrusu.. Şimdi, unumuzu elediK, eleğimizi astık.. Yaptıklarımızın hikâyeleriyle vakit geçiriyoruz..

Benim sustuğumu görünce tekrar lâfa başlıyor:

— Geçmiş zaman; Eleni isminde bir dostum vardı. Dostum dedimse karım gibi metresim.. Beraber yaşardık.. Deli toplu, hanımcık, kadıncık, cefakâr, civelek güzel bir kadındı.. Toprağı bol olsun.. Apukarya sonu geldi mi gece - den hazırlık yapar. Yemekler pişirir, mezeler tertip eder. Sabah erkenden arkadaşlar kapıya dayanır.. Hepsinin benim gibi birer aftosu vardır. O zaman otomobil pek yok. Faytonlara kurulur, Tatavlaya gideriz.. Çayırın iyi bir yerine soframızı kurar, dizdize başbaşa, gülerek, oynayarak çekiştirmeğe başlarız. Bir taraftan lâtarnalar çalar, onların etrafında halka olmuş gençler hora teper, kızlar kasap oynar. Onlar sıçradıkça etekler havalanır, etekler havalandıkça bizim gözlerimiz açılır.. Ne günlerdi... Kalabalıktan iğne atsan yere düşmezdi.. İstanbulun bütün hovardaları, güzel kadınları, eğlenmek, macera geçirmek isteyen gençler,i ihtiyarları burada toplanırdı. Eğlencenin her türlüsü gündüz akşama ve gece sabaha kadar devam ederdi.

Kurtuluşa geldik, yol arkadaşlarımdan ayrılarak kalabalığın içerisine karıştım.. Eski zaman çapkının anlatışına bakılırsa, buradaki panayır eski ehemmiyetini çok kaybetmiş..

Kalabalık pek çok amma, bunların ekserisi, havanın güzelliğinden istifade ederek buraya eğlenmeğe gelmiş olları seyretmek için dolaşıyorlar. Kalabalığın çoğu meydanda piyasa ediyor. Sofra kurup, yiyen, içen, zıplayan, oynayan pek o kadar çok değil.. Bermutad, bu gibi payanırlarda, zilzurna sarhoş olup rezalet yapmak istiyenler de eksik değil.. Ortada iki tarafa sallanan bir vücud.. Karası kaymış gözler, çarpılmış bir ağız.. Anlaşılmaz bir lisanla edilen küfürler.. Nihayet bir kalabalık.. İki küfür, iki tokat ve bir sarhoş kavgası.. Fakat, iş uzamadan polisler meydandadır.. Hedef: Cürmümeşhut mahkemesi..

Mütareke yıllarının en fena hatıralarından lâtarnalardan eser yok.. Bunun yerine gramafonflar ötüyor. Rum kızların yanık aşk şarkıları, âşık çingenenin elinde inliyen kemanın sesine karışıyor. Burada alaturka da eksik değil.. Bestekâr Malatyalı Fahri, sarı kordelâ şarkısını, şu sarhoş Rum delikanlısının ağzından dinlesin de eseriyle iftihar etsin..

Bisikletle dolaşanlar, eşeğe binen gelinlik genç kızlar, uçurtma uçuran kart bebekler ve meydanda grup grup dansedenler..

Kasap havası durmadan oynanıyor.. Fakat bir taraftan içki, bir taraftan durmadan zıplama vücutları ter içinde bırakıyor.. Gençlerin grupları arasında sıksık sesler duyuluyor.

— Vire kasap dtelo, çal bir zeybek...

Ve bugünün moası olan Tino Ros oynuyorlar, çifte telli de.. Arkasından bir vals yapmayı da ihmal etmiyorlar..

Geçlerden biri, asrîlik rekorunu almak için arkadaşlarını susturdu:

— Sasiparakalo, supa vire.. Ben bir şarkı söyliyecek..

Ve bugünün moası olan Tino Russinin bir şarkısını yarı Rumca, yarı Fransızca kelimelerle okumağa başladı. O zaman arkadaşları da tahammül edemediler. Gök gürültüsü gibi bir kahkaha koptu ve bir genç bağırdı:

— Ulan Tino Rossiyi kederinden öldürecek misin?.

* *

Holivudun içyüzü iğrençtir!

Sinema payıtahtına yıldız olmak ümidile giden

Genç kızlar nasıl kandırılıyor?

Gündüz stüdyoda figüranlık yapan güzel kız, gece, hususî apartımanında erkek yıldızların ziyaretini kabul eder

Bir Fransız gazetesinin Amerikadaki hususî muhabiri Holivutta yaptığı şayanı dikkat bir tetkikin neticelerini bildiriyor. Muhabirin bu yazısından, yıldız olmak ümidi ve hevesiyle sinema paytahtına giden genç ve güzel kızların nasıl inkisarı hayale uğradıklarını, umumi evlere düştüklerini ve bu evlerde nasıl bir esir hayatı geçirdiklerini öğreneceksiniz.

İşte hakikî bir macera: Mari Jones, Kar — Hop denilen lokantaların birinde garsondu. Bu lokantalar, yalnız otomobil şoförlerine mahsustur. Bunlar, lokantanın önüne gelir, dururlar, yerlerinden inmeden yeyecekleri şeyleri ısmarlarlar.

Garsonlar daima güzel kızlar arasından seçilir. Yemekleri, aleminyom bir tepsi ile getirirler, otomobilin penceresinden uzatırlar.

Bir gün akşam üzeri, kibar bir delikanlı lüks bir otomobil ile bu lokantalardan birinin önünde duruyor. Bu, hizmet eden garson kızlardan birinin sevgilisidir. Bu sevgi haftalardanberi devam ediyor. Delikanlı, hemen her gün geliyor; ve her gelişinde genç kıza mutlaka bir hediye getiriyor. Bir gece, sevgilisine sinemada çalışmasını tavsiye ediyor. Haftada elli dolar kadar kazanacağını söylüyor.

Mari, henüz yirmi yaşında bir esmer güzeli idi. Son derece sıkılgan ve utangaçtı. Sinema yıldızı olabilmesi şüpheli idi.

Delikanlı, bu teklifi yaptığı zaman, Madam Şarlemen namına hareket ettiğini ve bu kadının yıldız olmak istiyen kızlara pek çok yardımı dokunduğunu söylemişti.

Mari, delikanlının teklifini kabul etti.

Madam Şarlemen kendisini gülerek karşıladı, iltifatlara boğdu. Konuştular, anlaştılar.. Mariye güzel bir apartıman tuttular, güzel roplar ve mantolar yaptırdılar, bir de telefon koydurdular. Bütün bunlar, madam Şarlemenin verdiği avans paralarla yapıldı.

Mari apartımana yerleşince, onu çırçıplak soydular, bir fotoğraf makinesinin önünde durdurdular. Genç kız, bu fotoğrafların kibar ve zengin kimselere mahsus olduğunu anlamakta gecikmedi.

Kendisine (dostane ve mahremane) verilen öğütler arasında sıksık banyo yapması, çamaşırlarını değiştirmesi de vardı. Sinemada muvaffak olmak için bazı kibar adamları kabul etmek zarurî olduğu da ilâve edilmişti.

Saf Mari, bu tavsiyeleri makul buldu ve madam Şarlemenin listesine "Fransız matmazel,, diye yazıldı.

Mari, bir köyde doğmuş, büyümüştü. Sinemada bir çok yıldızları seyretmişti.. Fakat bir gün gelip te bunların kolları arasında vakit geçireceği aklına bile gelmemişti.. Halbuki hemen bir çokları ile - velev ki bir iki saat - tatlı bir sevda hayatı yaşamıştı.

Yıldızlardan biri, Madam Şarlemenin evine gidip te kadın istedi mi, çok defalar, gündüz stüdyoda beraber çalıştığı figüranlarla karşılaşır. Bundan sıkılır mı, utanır mı? Asla!.. Holivutta bu gibi şeyler gayet tabiî görülür...

Madam Şarlemen kimdir? Bu güzel kızların sinemada çalışmalarını nasıl temin ediyor? Bütün bu işleri nasıl bir kuvvetle idare ediyor? Kızlarına filmlerde rol verdiren kim? Müşterilerinden yüzde seksenin sinema yıldızlarından, müdürlerinden, memurlarından ibaret olduğu hakkındaki iddia doğru mu?.

Holivutta vesikalı ve muayeneye tâbi kızlar pek azdır. Bununla beraber, büyük caddede dolaşan zevk ve eğlence kızları pek çoktur.

Bu kadınların çoğu, umumî evler sahibi menfaatine çalışırlar. Bunlar; (Los Ancelos) ta lüks apartımanlarda otururlar, hususî otomobillerde gezerler. Her birinin emri altında birden ona kadar, bazan daha ziyade kız vardır.. Bu kızlar, kazandıkları paraları ona verirler. Buna mukabil yerler, içerler, giyinirler.

Kazançlarının yüzde yirmi, otuzunu da alırlar. Bu gibi kadınların ellerine düşen kızların hürriyeti kalmaz. Kaçıp kurtulmak istemeleri de faydasızdır. Amerikayı terketmekten başka çareleri yoktur.

Bu gibi kızlar, ekseriyetle gizli gösterilen açık filmlerde de çalışırlar.. Bundan aldıkları paralar da gene ev sahiplerinin cebine girer, bankadaki cari hesaplarının yekûnunu kabartır.

LALE DEVRİNDE

15 GÜN GECE SÜREN BİR SÜNNET DÜĞÜNÜ

Yazan: Reşat EKREM

— 3 —

İstanbullular, sazlı, hokkabazlı, işretli bir kampa çıkıyordu!

Lâle devrinde yapılan sanat eserlerinden: Üsküdarda Üçüncü Ahmet çeşmesi

On beş gün, o beş gece sürecek olan sünnet düğünü 1132 Zilkadesinin 15 - inci çarşamba günü, yani 1719 Milâdî yılı ikinci teşrinin yirminci günü başlıyacaktı.

Düğüne iki gün kala, üçüncü Ahmet, çocukları ve bütün haem dairesile beraber, yeni saraydan, yani Topkapı sarayından, düğün müddetince saray kadınlarına tahsis edilmiş olan Tersane sahilsarayına nakletti.

Gene ogün, başdefterdar ile dört erkânından bazıları Okmeydanına gittiler. Hünkâr Otağının önüne, düğün esnasında yapılan bir "gümüş maşraba,, müsabakası için 36 zira yani 27,5 metreye yakın yükseklikte bir direk dikildi.

İkinciteşrin ayının on dokuzuncu günü ikindiden sonra evvelâ sadrazam kethüdası Mehmet Ağa, sonra, devrin en ileri gelen ricalinden sadrazamın damadı Tevkii Mustafa paşa, daha sonra sadrazam İbrahim paşa, maiyetleri halkı ile beraber Okmeydanına geldiler, otağ ve çadırlarına yerleştiler.

Zilkadenin on beşinci ve ikinci teşrinin yirminci çarşamba günü sabahı, üçüncü Ahmet, muhteşem bir alayla ve at ile ve yanına şehzade Süleyman, Mehmet ve Mustafayı alarak Kasımpaşadaki tersane sarayından Okmeydanındaki otağına gitti. Herkesin kolaylıkla düşünemiyeceği zevk ve safa sahneleri yaratılarak tam on iki yıl devam edecek olan Lâle devrinin ilk büyük eğlenceleri de bu suretle başlamış oldu.

Hasahır halifesi ve haseki ağa, serâter kemerleriyle önde gidiyorlardı. Üçüncü Ahmedin sağında ve solunda parlak esvaplariyle solaklar yürüyordu. Silâhtarağa, rikâptar ağa ve diğer enderun ağaları padişahı takip ediyorlardı. Kızlarağası Beşir ağa, yedekçiler arkadan geliyordu.

Üçüncü Ahmet, Okmeydanında, sadrazam, vezirler, ve diğer devlet erkânı ve yeniçeri ocağının büyük rütbeli zabitleri tarafından karşılandı. Otağa girdikten sonra, bütün bu zevatı, bayram divanlarında tatbik edilen teşrifata göre huzuruna kabul etti.

Sünnet düğünün bu birinci günü, sadrazam ve devlet erkânı tuvaletlerine fevkalâde itina etmişlerdi. İhtiyarlığına ve biraz da şişmanca bir adam olmasına rağmen çok şık ve zarif giyinen sadrazam Nevşehirli İbrahim Paşanın sırtında kıymetli beyaz bir kürk, ve başında "kallâvii mutallâ,, vardı.

Sadrazam kethüdası Mehmet ağa, müevveze ve yeşil atlas kaftan giymişti. Tevkii Mustafa Paşa ile vezirlerden Hüseyin paşa oğlu İbrahim paşanın başlarında kallâvi ve sırtlarında divan kürkü vardı.

Altın ve sırma işlemeli ipekli kumaşların, nefis kadife ve atlasların göz alan renklerine, bellerdeki murassa kemerlerden, kılıçlardan, hançer kabzelerinden akseden elmas parıltıları karışıyordu. Bu kalabalığın içinde yalnız bir kişi, hacı Mehmet paşa adında ihtiyar ve mütekaid bir vezir günlük sade kıyafet ile bulunuyordu. Fakat sadrazamın otağına geldiği zaman, İbrahim paşa, yerinden kalkıp karşılayarak bu ihtiyar vezirin de gönlünü hoş etmişti.

Resmi kabulden sonra İbrahim paşa, kendi otağına gitti. Orada elbisesini değiştirdi. Sırtına sade bir şey giydi.. Bu sırada, eski sarayın zülüflü oğlanları, Okmeydanında bulunan devlet ricaline ve erkânına ve ileri gelen zevata kahve ve tatlı ikram ettiler.

Bayram divanlarında olduğu gibi, yeniçerilere de bin tabla kadar pilâv ve zerde dağıtıldı. "Ve Üskuflu şehbazlar pilâv ile zerdeye öyle atıldılar ki mutbahta kapkacak temizleyicilere iş bırakmadılar.,,

Bundan sonra, sadrazamın maiyetindeki askerlerden seçilmiş neferler ayak ciridi oynadılar. Heyecanla seyredilen bu yaya cirit oyunundan sonra, topçu neferlerinden otuz kadar tuhaf adam, kalenderane külâhlar ve İran rakkaslarınınkine benziyen acayip elbiselerle bir takım oyunlar oynayıp hünerler gösterdiler.

Bu arada üzerine altın yaldızlı bir kasır kurulmuş araba geçirdiler. Bu kasrın içinde üç tanesi sazende, altı tanesi de rakkas olmak üzere altı tane büyük kukla, kuklaların da ellerinde defler vardı. Araba yürüdükçe, rakkas olan kuklalar dönüyorlar ve def çalıyorlardı.

Bunları, Mısır valisi Ali Paşanın bu sünnet düğünü için sureti mahsusada gönderdiği Hacı Şahin ile Hacı Mehmet adındaki iki hokkabaz - canbazın **marifetleri takip etti. Hacı Şahin, düğünün ilk günü bir takım çember oyunları gösterdi.**

Arkadaşının eline verip havaya kaldırttığı bir çemberin içinden, uzaktan koşarak bir ok gibi atlayıp geçen bu usta canbaz, iki, üç çemberden birden geçmek suretiyle maharetini tekrarladıktan sonra, bunlara, kendi beli kadar ince bir dizi çember ilâve etti. Ve bir sıçrayışta dördünden de geçerek bugünlük marifetlerine nihayet verdi.

Bundan sonra, üçüncü Ahmet, vezirlere ve devlet erkânına ziyafet verdi; üstü puşideli tablalarla yemekler çekildi.

Derya idi sofra, sahan kayık
Eyler idi boğaz safası
Şerbetler arada leb kirası!..

Hassa çeşnigirleri başı, bayram divanlarında olduğu gibi, başında Mücevveze ve sırtında üst kaftanı ile, devlet erkânının otağ ve çadırlarında sofraları "cennet ziyafetleri,, gibi donatmıştı. Sinilerin hepsi gümüş idi. Lâal renkli peşkirler sırma işlemeliydi.

Birinci sofra sadrazamındı. Tek başına yemek yedi. Onun önünden kalkan sofra, ayni otağda oturan, fakat yeri bir perde ile ayrılmış olan ve gene tek başına bulunan kethüdası Mehmet ağanın önüne götürülmüştü.

İkinci sofrada davetlilerden Maraş valisi İbrahim paşa ile sadrazamın damadı Tevkii Mustafa Paşa, üçüncü sofrada Anadolu ve Rumeli kazaskeri efendiler; dördüncü sofrada, birinci, ikinci ve üçüncü defterdar efendiler bulunuyordu.

Yemekten sonra eski saray zülüflüleri tekrar kahve, şerbet, gülsuyu ikram ettiler.

Öğleden sonra şiddetli bir rüzgâr esmeğe başladı. Üçüncü Ahmet şehzadeleri ile beraber tersane sahilsarayına döndü. Halk ise, kafile kafile Okmeydanına dolmakta devam ediyordu. Civaraki kırlar, kurulan çadırlarla muazzam bir ordugâh manzarasını andırıyordu. İstanbul erkekleri, on beş gün sürecek olan, sazlı sözlü, cambazlı, hokkabazlı, ziyafetli, işretli bir kampa çıkıyordu.

Adet ve an'aneye göre, sünnet düğününün bu ilk günü, ziyafetten sonra başta sadrazam olmak üzere devlet ricali ve erkânı, üçüncü Ahmet ile şehzadelerine düğün hediyelerini sundular. Bu hediyelerin muhteşem listesi, ayrı bir fasıl teşkil edecek kadar şayanı dikkattir.

eMmları--(zndTsencm sh shr shrdl shs

(Sonu var)

Fabrika bacalarından çıkan

Zehirli dumanlar nasıl dağıtılıyor?

Yedi sene evvel 63 insanı öldüren hâdisenin esrarı çözüldü

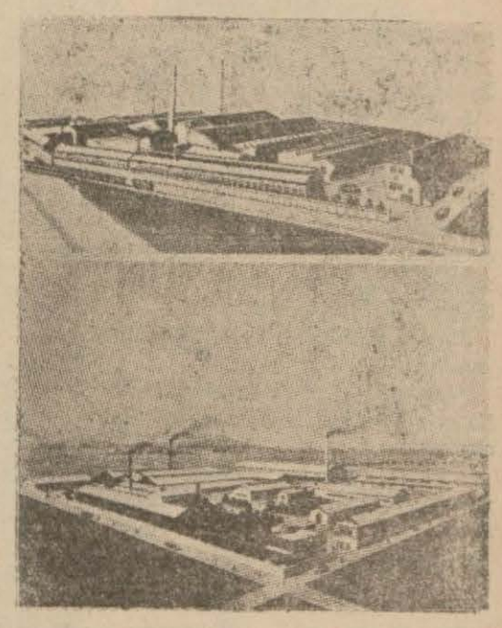

Belçikada Liyej civarında birçok fabrikalar vardır. Bunlardan bazıları bacalarından zehirli dumanlar saçar. Bu dumanlar sisli havalarda kırları üzerinde uzun zaman kalır; ara sıra ölüm saçtıkları da vakidir. 1930 senesi teşrinievvelinin sisli bir gününde bu zehirli havayı teneffüs etmek yüzünden 63 adam ve birkaç yüz hayvan ölmüştü.

Hâdisenin sebebi, birçok zaman, esrarlı görünmüş ve ancak uzun araştırmalardan sonra bulunabilmişti. Belçika hükûmeti buna karşı çare aramak işini Liyej üniversitesine bağlı doktorluk enstitüsü profesörlerinden Dotrebanda havale etmişti. Profesör lâboratuvarında uzun çalışmalardan ve tecrübelerden sonra çok basit bir çare bulmağa muvaffak olmuştur:

Şubat ayının sonlarına doğru bir gece, kalın bir sis bütün şehri ve civardaki ovayı tamamile kaplamıştı. Profesör, ovada tam 1930 yılı felâketinin vukubulduğu yere üzerlerine katran dökülmüş odun yığınları koydurdu. Bunların üzerine, kaplar içinde, çok masrafsız olan fakat pek uzun zaman şiddetli hararet neşreden terkibi gizli tuttuğu kimyevî bir mahlûl koydu.

Ateş yakıldığı zaman elle tutulacak derecede kalın bir sis tabakası toprağa kadar inmişti. Sisi dağıtmağa kâfi gelmiyecek gayet hafif bir rüzgâr esiyordu. Ateş yakıldıktan on dakika sonra bütün sis tabakası yükseklere çıkmış ve tamamile dağılmıştır.

Profesör tecrübesini bu kadarla bırakmak istememiş, yukarıya çıkan sıcak hava cereyanının yüksek tabakaları dahi temizleyip temizlemediğini tetkik etmeğe uğraşmıştır. Tecrübelere iştirak eden iki askerî tayyare grupu ova üzerinde muhtelif irtifada uçmuş ve en yüksek bacaların irtifaından daha yüksek irtifada yani 150 metreye kadar olan havanın tamamile temizlenmiş olduğunu tesbit etmiştir.

Tecrübesinden kat'î bir netice almak istiyen profesör yakın bir fabrika bacasının alevler istikamete doğru zehirli duman neşretmesini de temin etmiştir. Bu ağır duman tabakası, alevlerden çıkan sıcak hava tabakasile temas edince derhal yükselmiş ve dağılmıştır.

Bu tecrübelerden sonra, bu civarda bulunan bütün köylerin sisli havalarda bu usule müracaat etmesi kararlaştırılmıştır.

Profesörün bulduğu usulün harp zamanlarında gaz hücumlarına karşı da muvaffakiyetle kullanılacağı umuluyor. Tecrübeler milli müdafaa vekâletinin tayin edeceği mütehassısların da iştirakile daha geniş olarak tekrar edilecektir.

HİS, AŞK, ISTIRAP VE FACIA ROMANI — YABANCI DİLLERE NAKLİ HAKKI MAHFUZDUR

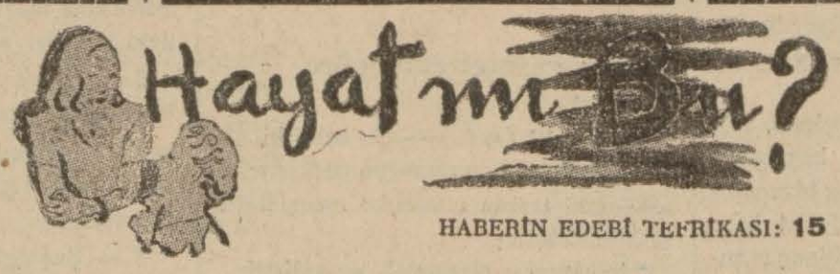

HABERİN EDEBİ TEFRİKASI: 15

Yazan: Hasan Rasim Us

Sabiha Paşanın bahçeye inmek için merdivene saparken:

— Ben de vapura gitmekten vazgeçtim kızım, Feridi de beraber götürmek istiyordum. Ne o gitsin, ne ben.. Acıyla bir saat sonra karşılaşmak elbette daha iyi... Ben ihtiyarım, o da hasta... Tahammül edebileceğimiz şüpheli... - dediğini işitti.

Genç kadın, kapıyı kapayıp da kendisini odasında yapayalnız bulunca ferahlar gibi oldu. Avuçlarını yanan yanaklarına yapıştırarak başını yere iğdi. Cilâlı muşambanın parıltılı sathında neredeyse tepetaklak duran kendisini seyredebilecekti. Yürüdü. Aksi de kendisini taklid etti. Böylece, sedef kakmalı büyük salon masasının yanından geçerek gardrobun kapısını boylu boyunca kaplıyan aynaya bakmaya cesaret edemiyerek ilerledi. Koltuklardan birine oturdu. Hâlâ avuçları yanaklarını daydı. Masa üstünü, kendini avutmak için bir haftadanberi göz gezdirdiği, fakat hiçbirinden birer tek sayfa dahi okuyamadığı kitaplar ve mecmualar doldurmuştu. Gözleri bunlarda kalarak düşünüyordu. Şimdi oğlu gelecekti. Ona vaziyeti tefriatiyle anlatmalıydı. Babasından küçük yaşında ayrılmıştı. O zaman daha bir şeye aklı eremezdi. Şimdi artık çocukluk çağından çoktan kurtulmuş sayılırdı. On dört yaşı, hayatın hisli taraflarını bile sezmeye kâfiydi.

Genç kadın ellerini indirdi. Etekliğinin kıvrımları arasına bıraktı: "Ah diyordu. Artık Suad gelse de bu üzüntünün sonu nereye varacaksa varsa...,,

Sofada beliren ayak seslerini dinledi. Yaklaşan sesler, oda kapısının eşiğinde durdu. Sonra hafifçe kapısının vurulduğunu işitti. "Giriniz" demedi. Oğlunun âdetini biliyordu. Onun daima vurmasiyle içeriye girmesi bir olurdu. Kapının açılmadığını görünce:

— Giriniz!.. - dedi.

Açılan kapı aralığından Fatma göründü. Mavi gözlerini küçük hanımının yüzünden ayırmıyarak bir müddet "— Gelsene..,, demesini bekliyen bir tavırla eşikte kaldı.

Sabiha, bu kızın kendisini sevdiğini, hattâ, birkaç saat bile yüzünü görmeden duramadığını bilirdi. Bu sabah, saat öğleyi bulduğu halde, ne Sabiha dışarıya çıkmış, ne de Fatma görünmüştü. Oğluyla görüşürken, yanında candan birisinin bulunmasına ihtiyacı vardı. Bu yüzden onun gelişini, içten bir sevinçle karşıladı. Bir baş işaretiyle çağırdı. Genç kız, kapıyı örttükten sonra küçük hanımının oturduğu koltuğa kadar yürüyerek durdu. Gözleri dolgun görünüyordu. Onun bu içli hali Sabihanım gözünden kaçmadı:

— Ne var kızım? Bir şeye mi canın sıkıldı? . diye osrdu.

— Kendim için değil, sizin için sıkılıyorum küçük hanımcığım.

— Teşekkür ederim gözüm... Ne yapalım? Hayat bu... İnsanın başına hiç ummadığı, beklemediği zamanlarda türlü türlü şeyler gelebilir. İş tahammül edebilmekte...

— Size çok acıyorum küçük hanımcığım... Size ve Feride.. Nasıl olacak, diyorum...

Fatma birdenbire sözünü kesti.. Kapı vurulmuş ve içeriye Ferid girmişti..

Bu ince uzun çocuk, boyu cihetinden de babasına benziyecekti. O da böyleydi.

— Beni istetmişsin anne...

— Evet yavrum. Seni istettim. Azıcık şöyle başbaşa görüşmemiz lâzım.

Fatma, Sabihanım "başbaşa" tabirinde kendisinin dışarıya çıkması manasını bularak kapıya doğruldu.

— Gitme kızım... Senden gizli hiçbir şeyim yok Feride söyliyecek. Olsa bile sana itimadım var.

Fatma küçük hanımının kendisine karşı gösterdiği bu yakınlıktan büyük bir gurur duymuştu:

— Teşekkür ederim, küçük hanımcığım - dedi.

— Gel şöyle yanıma otur yavrum.

Sabihanın oğlunu çağırış tarzı ona bütün bağlılığını gösterebilecek bir inceliği taşıyordu. Ferid annesinin yanına oturdu. Sabiha onu hâlâ küçücük görüyor, uzun parmaklarını siyah saçları arasında dolaştırırken hayatının en acı bir anını yaşadığına kani bulunuyordu. Anne ile oğlun biribirlerine bakışlarıyla, nüvazişleriyle anlattıkları bu tatlı yakınlık Fatmanın içinde garib bir his halinde dolaştı.

Sabiha bir müddet oğluna baktı... Sonra her derdini unutmuş bir halde:

— Bugün seni dünden biraz daha iyi gördüm. Aferin yavrum... Seninle hep benim uğraşmamı beklememelisin.

— Her günkünden iyiyim, değil mi anne?... Daha da iyi olacağım.

— İyi olman için önce dikkatli bulunman, kendine çok, çok dikkat etmen lâzım.

— Merak etme anne...

— Nasıl, babanın bugün geleceğinden memnunsun değil mi Farid?..

— Nasıl memnun olmam anne... Beni daha iyi bulsun diye sabahtanberi hep dinelniyorum.

Demek oğlu, babasının kör geleceğini bilmiyordu. Bu feci hakikati kendisi söylemediği gibi, başkası da bildirmemiş olacaktı. Bunu oğluna duyurarak birkaç gününü üzüntü içinde geçirtmediklerinden dolayı evdekilere içten bir minnet duydu... Sabiha düşüncesini hissettirmemek için önüne baktı. Bu arada Fatmanın başını arkasına çevirerek göz yaşlarını sildiğini göremedi. Fatma, kendini avutmak için, bir müddet önlüğüyle oynadı. Olmıyacağını görünce, kapıya doğru ilerledi. Bu sırada canını yakarcasına dudaklarını ısırarak gözyaşlarının önünü almaya çalıştı.

Sabiha, söze nereden başlıyacağını tasarlıyamıyordu. Ayağa kalkarak manasız iki adım attı. Sonra dönerek:

(Devamı var)

Hitler Viyanaya gidiyor

Son dakika

Şuşning bugün tevkif edildi

Paris, 12 (Hususî) — Alman menbalarından gelen haberlere göre, Alman kıt'aları bu sabah Viyanaya girmişlerdir. Daha evvel İnsburk işgal edilmiştir. Salzburgda da bir Alman avcı alayı vardır. Şuşnig Viyanada fiilen tevkif edilmiş vaziyettedir.

Hitler bir beyanname neşretmiştir. Bunda ezcümle şöyle denilmektedir:

"— Avusturya Almanlarına, Rayş Almanyasının yardım etmesine karar verdim. Bu sabah Alman ordusu hududu geçmiştir.,,

Hitler bu sabah saat 9,30 da Münihe hareket etmeden önce Mareşal Göringi Başvekil muavini tayin etmiştir.

Avusturya hâdiseleri dolayısiyle Alman ordusundan 50 bin kişinin cenubî Almanyada seferber edildiği bildiriliyor. Macaristan, Avusturya hududunu kapatmıştır.

Almanya, Avusturya - Çekoslovakya ve Almanya - Çekoslovakya hudutlarına mühim kuvvetler sevketmiştir.

☛ Baştarafı 1 incide

kadar istifa etmesi istenilmekte, aksi takdirde Alman ordusunun harekete geçeceği bildirilmektedir.

Viyanaya tayyare ile gönderilmiş olan bu ültimatomda şunlar istenmektedir:

1 — Şuşnigin istifası ve yerine Says İnkartın gelmesi.

2 — Kabinenin üçte ikisinin nazilerden müteşekkil olması.

3 — Avusturya lejyonunun Avusturyaya tekrar kabulü.

4 — Viyanada nizamın muhafazasında Avusturya lejyonunun memur edilmesi.

5 — Nazi partisinin tamamen tekrar kabulü.

Bu ültimatom üzerine Avusturya başvekili 1915 de doğmuş olan ihtiyat efradını silâh altına davet ettikten başka, federal orduya tabi bir ihtiyat sınıfı olan vatanseverler cephesi milislerinin de silâh altına çağrılmasını emretmiştir.

Milislerin bu daveti, bütün Avusturyaya şamildir.

Almanya - Avusturya hududunda Avusturya cihetinden mühim ihtiyat tedbirleri alınmıştır.

Fakat sonradan mukavemetin faydasız olacağından Şuşnig saat 19,45 de istifa etmiştir.

Avusturya Cumhur reisliğinin tebliği

Saat 22 de cumhurreisliğinden aşağıdaki tebliğ neşredilmiştir :

"Cumhurreisi Miklas mevkiinde kalmaktadır ve Alman tehdidine boyun eğmeğe karar vermemiştir. Hükûmet bütün memurlara vazifelerinin başında kalmalarını bildirmiştir.

Viyanada ataşemiliter olan general Muf ve Almanya orta elçiliği vazifesini gören Keppler Almanyanın tailmatına göre yeni bir hükûmet kurulmasını talep eden ültimatomu vermek üzere saat 19 da cumhurreisi Miklas tarafından kabul edildikleri zaman mumaileyh bu talebi kabul etmiyeceğini söylemiştir. Avusturya milleti tarafından ve onun isteğile seçildiği için yalnız Tanrı ve vicdanı muvacehesinde mesul olduğunu ve yabancı bir hükûmetin taleplerini kabul edemiyeceğini bildirmiştir. Avusturya müstakil devlettir ve öyle kalacaktır. Alman delegeleri Avusturya hükûmetine saat 21 de gene bir yeni mühlet vermişlerdir.

Yeni kabineyi Says Inkart teşkil etti

Sonradan reisicumhur da mukavemetten vazgeçmiş, Şuşnigin istifası kabul olunmuştur.

Says İnkart, cumhur başkanı Miklâs tarafından kabineyi teşkile memur edilmiştir.

Doktor Says İukart Şuşnig hükûmetinin istifasından sonra hükûmetin bütün salâhiyetlerini şahsında toplamıştır.

Radyo yeni kabinenin aşağıdaki şekilde teşekkür ettiğini bildirmektedir:

Başvekil: Says İnkart,
Başvekil muavini: Glayze Horsteno,
Hariciye : Vilyam Voist
Adliye: Frans Hueber,
Terbiye: Profesör Mengin,
Sosyal basiret: Jüri,
Finans: Rudolf Neumayer,
Ziraat: Raynhaler,
Ticaret ve müstemlekât: Hişbök,

Says İnkart ayni zamanda milli müdafaa bakanlığını da deruhte etmektedir.

Avusturya başvekili ve "milli müdafaa nazırı,, olur olmaz Says İnkart Hitlere aşağıdaki telgrafı göndermiştir:

"Şuşnig hükûmetinin istifasından sonra vazifesinin Avusturyada sükûn ve nizamı kurmak olduğunu telâkki eden Avusturya muvakkat hükûmeti, Alman hükûmetinden bu vazifesinde kendisine yardım etmesini ve kan dökülmesine mani olmak için derhal Avusturyaya askeri kıtalar sevketmesini ısrarla rica eder.,,

İmza
Says İnkart

Şuşnigin radyoda söyledikleri

Şuşnig istifasını radyoda Avusturyalılara bir nutukla bildirmiş ve veda etmiştir.

Şuşnig bugünkü hâdiseleri heyecanlı bir ifade ile anlatarak Alman hükûmetinin bir ültimatomla kendisinin istifasını ve Alman hükûmetinin teklifi veçhile bir hükûmet teşkilini iltizam ettiğini bildirmiş ve aksi takdirde Alman kıtaatı Avusturyaya girmek için emir alacaklardı,, demiştir.

Şuşnig demiştir ki:

"— İşçiler arasında kargaşalık çıktığı, kanaşöküldüğü, hükûmetin artık vaziyete hâkim olmadığı ve kendi kuvvetleriyle intizamı idame ettiremiyeceği yolundaki haberlerin hayal mahsulü olduğunu bütün dünya önünde tesbit ve ilân ederim.

Cumhurreisi, kuvvete boyun eğdiğimizi millete bildirmeye beni memur etmiştir. Bu vahim anda Alman kanı dökmeyi hiçbir suretle arzu etmediğimizden, Alman kıt'aları arazimize girdikleri takdirde çekilmesi ve verilecek kararları beklemesi için orduya emir verdik.

Cümhurreisi ordu umumî müfettişi piyade generali Şühavskiyi ordunun kumandanlığma tayin etmiştir. Sonradanda verilecek talimatı orduya mumaileyh bildirecektir.

Avusturya milletine, kalbimden fışkıran bir dilek ve almanca bir sözle veda ediyorum:

"Tanrı Avusturyayı korusun.,,

"Vahim dakikalar yaşıyoruz,,

Yeni başvekil de gece saat üçte radyoda kısa bir nutuk söylemiş ve ezcümle demiştir ki:

"— Fevkalâde vahim dakikalar yaşıyoruz. Bütün memleketten ve bilhassa Avusturya nazilerinden sükûneti tam bir suretle muhafaza etmelerini rica ederim. Alman ordusunun bir ileri hareketi vaki olsa bile, buna asla mukabelet mevzubahs olamaz.,,

Seyis İnkar nutkunu şu manidar cümle ile bitirmiştir:

"— Bundan sonra bir tek Alman milleti, bir tek Rayş ve bir tek lider vardır.,,

Naziler cumhurreisi Miklas'ın istifasını taleb etmiştir.

Cumhurbaşkanı Miklasın vaziyeti hakkında müzakereler cereyan etmektedir. İstifa ettiği hakkındaki haberler mevsimsizdir.

Geceleyin bütün Viyana sabaha kadar uyanık kalmıştır. Sokaklarda nümayişler yapılmaktadır. Naziler bütün Avusturyada kilise çanlarını çaldırarak zaferlerini kutlulamışlardır.

Berlin-Viyana telefon konuşmaları kesildi

Viyana, 11 (Hususî) — Baltalı haç bu akşam vatanperverler cephesinin merkezine çekilmiştir. Sokaklar insanla doludur. Şehirde muazzam fener alayları yapılmaktadır.

Berlinle Viyana arasındaki telefon konuşmaları muvakkaten kesilmiştir. Bunun, hâdiseler dolayısiyle Alman hükûmeti tarafından verilmiş bir karardan ileri geldiği söylenmektedir.

Bu akşam serviste bulunan polis memurları kollarında baltalı haç işaretlerini takmışlar ve Hitler tarzında selâmlaşmaya başlamışlardır. Hücum kıtaatı muavin kuvveti olarak teslih edilmektedir.

Nazi mahfellerde, iktidar mevkiinin ele alınmasının kan dökülmeden vukubulduğunu bildirilmektedir. Saat 23,30 da Nazi marşı ilk defa olarak radyoda söylenmiştir.

Alman kıtaları Avusturya topraklarında

Berlin, 12 (A. A.) — D. N. B. ajansı Passau civarında Vinşhoffenden resmen bildiriyor:

Avusturya başvekili B. Says İnkartın dün talep ettiği Alman kıt'aları, bu sabah saat 5,30 da Passau civarında Çerding mevkiinden hududu geçmişlerdir. Alman kıt'aları halk tarafından büyük tezahüratla karşılanmıştır.

Bu sabah Avusturya hâdiselerinden bahseden Fölkişer Beobahter gazetesi harfiyyen şunları yazıyor:

"Avusturyadaki kardeşlerimiz, Alman askerlerini büyük bir heyecanla karşılamaktadır. Bu, yabancı bir memlekette bir yürüyüş değil, fakat kaybolmuş bir vatana yeniden dönüş manzarası arzetmektedir.,,

Avusturya hududundaki harekât kuvvetleniyor

Alman kıtaatının Avusturya hududundaki harekâtı kuvvetlenmektedir.

Kifersfeldenden bildirildiğine göre bugün öğleden sonra bu şehre 2000 süvari gelmiş ve bu suretle toplanan kıtaat mevcudu 5000 e baliğ olmuştur. Avusturyaya giden bütün yollar üzerinde tanklara karşı kullanılan topların geçtiği görülmektedir.

Rozenhainde 2000 piyade ve süvari toplanmıştır. Bunların bu mıntakada pazartesi gününe kadar kalacakları bildirilmektedir.

Münihte mektepler kapatılmıştır. Bunun ihtiyatları iskân için olduğu zannedilmektedir.

Vatanperverler cephesi erkânı Avusturyadan uzaklaşıyorlar

Viyana, 11 (A.A.) — Eski Vatanperverler cephesi erkânı yavaş yavaş Avusturyadan çıkmıya başlamışlardır. Kâtibi umuminin çıkmış ve Şuşnigin çıkmak üzere bulunduğu rivayeti dolaşmaktadır. Bunun la beraber, anlaşıldığına göre, Şuşnig polis ve hücum kıtalarının muhafazası altında bulunmaktadır.

Viyana belediye reisinin tevkifi üzerine ,belediye reisliğine nasyonal sosyalist Lav tayin edilmiş ve gerek Viyanada gerek vilâyet merkezlerinde iktidar nasyonal sosyalistleri eline tevdi olunmuş, bütün resmî binalara sosyalist nasyol bayrağı çekilmiştir.

Alman nasyonal sosyalist S.S. teşkilâtı şefi Himler, bu sabah tayyare ile saat beşe doğru Münihden Viyanaya gelmiştir.

Himlerin refakatinde emniyet polisi şefi Haydrih, nizam polisi şefi general Dalueg, S. S. teşkilâtı ikinci reisi Jost, S.S. şeflerinden Müller ve polis kumandanı Maysner vardır.

Akşam üzeri Viyanada nümayişler yapan binlerce nazi, Göring ve Hes'nin Viyanaya geleceği hakkındaki haber üzerine garp garına doğru ilerlemeğe başlamışlardır.

Viyana üzerinde nümayişler

Londra, 11 (A.A.) — Londrada iyi bir kaynaktan bildirildiğine göre, bu akşam Alman tayyareleri Viyana üzerinde bir nümayiş yapmışlardır.

Vatansever cephe şeflerinden bir çoğu tevkif edildi

Viyana, 12 (A.A.) — Viyana radyosu sabah saat 2 de şu tebliği vermiştir:

Avusturyadaki Alman milletini, tarihî günü kutlamak için, gamalı haçlı bayraklarla kırmızı - beyaz - kırmızı devlet bayrağını çekmeye davet ediyoruz. Avusturya başvekilinin bir emirnamesi mucibince bütün mektepler ve Üniversiteler, bayram gibi tatil olacaktır.

Vatansever cephe şeflerinden bir çoğunun tevkif edilmiş bulunduğu haber verilmektedir.

Alman kıtaları İnsbrükde tezahüratla karşılandı

İnsbrük, 11 (A.A.) — Burada da dehşetli bir galeyan vardır. Nümayişçiler alay halinde nasyonal - sosyalist marşları söyliyerek ve "Yaşasın Hitler,, diye bağırarak sokaklarda dolaşmaktadır. Birçok dükkânlar müstahdemlerine tezahürlere iştirak edebilmeleri için, sabah erkenden kapamışlardır.

Öğleden biraz sonra nasyonal sosyalist teşkilâtına mensup kıtaat seferber kıyafetinde ve ellerinde baltalı haç taşıyan bayraklar olduğu halde nümayişçi kafilelerine iltihak etmişlerdir. Şehrin müteaddit yerlerine mitralyöz koyarak mevzi almış olan polis çekilmiş ve askeri kuvvetler şehre girmiştir. Halk, bu kıtaatı nasyonal sosyalist selâmile ellerini uzatarak selâmlamışlar ve "varol,, diye bağırmışlardır. Şehir baltalı haç taşıyan bayraklarla donatılmıştır.

Şimdiye kadar mukabil nümayişler olmamış ve hâdise çıkmamıştır.

Hitlerin beyannamesi

Berlin, 12 (A.A.) — Doktor Göbles, bugün bütün Alman radyoları ile Hitlerin bir beyannamesini okuyacaktır.

Dolfusun karısı mechul bir semte hareket etti

Bratislavva, 12 (A.A.) — İyi menabiden öğrenildiğine göre sabık Avusturya başvekili Dolfusun dul zevcesi ve iki çocuğu Avusturyayı terketmiştir.

Bunların hangi memlekete iltica eylediği hakkında hiçbir malûmat yoktur.

Alman gazetelerine göre vaziyet

Berlin, 12 (A.A.) — Bu sabahki Alman gazeteleri, Avusturya hâdiselerini aşağıdaki tarzda muazzam manşetlerle bildirmektedir:

"Avusturya, Nasyonal sosyalisttir.,,

"Alman Avusturya, tezebzüpten kurtulmuştur.,, "Says İnkart, Alman kıtaları gönderilmesini talep ediyor.,,

Gazeteler, şiddetle Şuşniğin aleyhinde bulunmaktadır. Fölkişer Beobahter, Şuşnigi "Plebist üzerinde son kozunu oynıyan ve Berhtesgadende führere, yalan söyliyen bir politika entrikacısı,, diye tavsif eylemektedir.

Fölkişer Beobahter, sözlerine şöyle devam ediyor.

"Biraz sonra, Şuşnig'in ismi, tarihe, büyük Alman milletinin müstereddit bir ferdi olarak geçecektir.

Ayni gazete önümüzdeki plebistten bahsederken de şöyle diyor:

Avusturya, Cermenizme karşı olan fikrini, ancak şimdi serbestçe bildirecektir .

Döyçe Algemanye Çaytung ise, Şuşnigin çekilmesinde evvelki hâdiseleri hülâsa ettikten sonra, Şuşnig ile kendisine böyle hareket etmesi için tavsiyelerde bulunanlar aleyhinde takibat yapılacağı ihtimalini ileri sürmektedir.

Bu gazete, yazısına şöyle devam ediyor:

Şuşnig'e plebist hakkında karar vermeği tavsiye edenlerin kimler olduğunu ve bunların yabancı memleketlerle münasebette bulunup bulunmadıklarını öğrenmek lâzımdır.

Berliner Börsen Çaytung diyor ki:

Şuşnig, çok fena bir rol oynamış ve Berhtesgaden'de ettiği yemini tutmamıştır .

Almanların tekzip ve tevilleri

Berlin radyosu bugün şu üç tekzibi yaymıştır:

1 — Almanyanın Avusturya Cumhur reisi Milkaşa bir ültimatom vererek Şuşnigin yapmak istediği reyiâmı talik ettirmeğe zorladığı yalandır. Reiyâmın memleketi felâkete sürükliyecek bir siyasa yolu olduğunu Avusturya Cumhurreisine bizzat Avusturya kabinesindeki nazırlar söylemişlerdir.

2 — Almanyanın Miklâşa ikinci bir ültimatom vererek Şuşnigi istifaya davet etmesi ve bir yeni hükûmet teşkili için kısa bir mühlet vermiş olduğu da yalandır.

3 — Şuşnig'in istifasını verdiği anda vaziyete hâkim olduğuna dair çıkarılan havadisler de yalandır.

Şuşnigin istifasını vermesine takaddüm eden günlerde Avusturyanın her tarafı galeyan ve karışıklık içindeydi. Bitaraf müşahitler Viyana civarında Komünistlerle Nazilerin silâhlı mücadelelere girişmiş olduklarını dahi tesbit etmiş bulunmaktadırlar.

Fransız radyoları ne diyorlar?

Buna mukabil Paris radyo istasyonları şu haberi yaymışlardır:

Viyanadaki Alman maslahatgüzarı Kepplar yanında Alman ataşemiliteri general Muf olduğu halde Cumhurreisi Miklaşı ziyaret etmiş ve kendisine Almanyanın iki ültimatomunu bildirmiştir. Bunlardan biri Şuşnig'in derhal istifaya davetini, diğeri de reyiâmdan vazgeçilmesini talep ediyordu. Cumhurreisi bu ültimatomları şiddet ve nefretle reddetmiş;

— Ben Almanyadan gelen bir emri dinlemeğe tahammül edemem.

Diye bağırarak maslahatgüzrı ve ataşemiliteri kovmuştur. Fakat bu sırada Şuşnig'in Hitlerle konuşması neticesi olarak kabinesine almış bulunduğu Nazi nazırlardan dahiliye nazırı İnkart bir taklibi hükûmet yaparak iktidarı ele almıştır.

Bugünkü Avusturya

Bugünkü Avusturya hakkında kısa bir izahta bulunmayı da faydalı buluyoruz:

Aslen bir Avusturyalı olan Hitlerin Almanyaya bağlamak istediği eski vatanı Avusturya çok küçük ve zayıf bir devlettir.

Umumî harp sonunda, Hapsburgların o büyük Avusturya - Macaristan imparatorluğu parçalanıverince Avusturyada da bir federal cumhuriyet teşekkül etmişti. Bu cumhuriyet eski imparatorluğun Almanca konuşan halkının oturduğu Istirya, Karentiya, aşağı Avusturya, yukarı Avusturya, Salzburg, Tirol, Forarlberg eyaletlerine ve Viyana şehrine hâkim bulunuyordu. Avusturya arazisi 83,833 kilometre murabbar tutar ve umumî nüfusu yedi buçuk milyona yaklaşır.

Bu nüfusun üçte biri Viyanada yaşar, Avusturya toprakları, Avusturya ihtiyacına kâfi gelecek mahsul yetiştirmez, Kâğıt, mensucat, çelik ve kimya sanayii çok inkişaf etmiştir. Avusturya demir madenleri ve ormanları bakımından çok zengindir. Avusturyayı her tarafını saran dağlar dolayısiyle Orta Avrupanın ve Garbî Avrupanın geçit yeri addedilmektedir. Almanyanın buraya hâkim olması Orta Avrupa, Tiroller, ve Garbî Avrupa üzerinde çok büyük bir tehdit halini almaktadır.

Büyük faşist konseyi toplandı

Roma, 12 (A.A.) — Dün akşam büyük faşist konseyi, Musolininin riyasetinde toplanmış ve gece geç vakte kadar müzakereye devam etmiştir.

Toplantı sonunda neşredilen tebliğe göre, konsey, bugünkü parlamentonun yerini tutacak olan korporasyonlar ve faşist meclisinin teşekkülü hakkındaki raporu tetkik eylemiştir.

Atatürk

Türk kuşu meydanında tetkiklerde bulundu

Ankara, 11 (A. A.) — Reisicumhur Atatürk bugün saat 9 da Etimesut Türkkuşu meydanını şereflendirmişler, vazife uçuşu yapmakta olan öğretmen namzetlerinin uçuşlarını takib ederek hepsi hakkında izahat almışlar, meydan tesisatını ve malzemeyi tetkik ve Türkkuşu gençlerine ayrı ayrı iltifatta bulunmuşlardır.

Atatürk saat 12 de alandan ayrılmışlar ve gördükleri intizam ve mükemmeliyetten dolayı takdir ve memnuniyetlerini izhar buyurmuşlardır.

Büyük Şef'in bu değeri ölçülmez alâkaları Türkkuşu gençleri arasında geniş bir sevinç, heyecan ve coşkunluk uyandırmıştır.

Dün zelzele oldu

İstanbul, 12 (A. A.) — Rasathaneden tebliğ edilmiştir:

Dün saat 16 yı 52 dakika 42 saniye geçe kuvvetlice bir zelzele kaydedilmiştor. Merkez üstünün İstanbuldan mesafesi 540 kilometro tahmin edilmektedir.

Tirede zeytin kursları

Yüzlerce budama ustası yetiştirildi

Tire, (Hususî) — Tire, Ödemiş, Birgi ve Gökçende açılan zeytin budama kursları, muhitte büyük alâka görmüş, yüzlerce müstahsil devam etmiştir.

Kurslarda bilhassa amelî dersler üzerinde durulmuş, mıntaka bakım memuru Galip tarafından muhtelif mahallerde budamalar yapılmıştır.

Bu kazalarda herkes deliceleri ağılamak, zeytinliklerini budamak için müracaatta bulunmaktadırlar. Kursları ikmal edenlere (Budama ustası) vesikası verilecektir.

Hikaye yazan:

ORMANDA

Jack London

(Baştarafı dünkü sayımızda)

Van Brunt piposunu doldurarak yaktı; bir taraftan da yan gözle Feyrfaksı süzüyordu. Emilinin adını işitince Feyrfaksın gözleri birdenbire parlamıştı. Asabi bir buhran ile yerinden fırlamak istedi. Sonra gene gevşedi. Ve derin bir düşünceye daldı.

Sükûneti bozan Feyrfaks oldu:

— Ya Emili?

— Emili üç senedir dul. Daha evlenmedi.

Gene susmuşlardı. Bir müddet sonra Feyrfaks âdeta kendi kendine söylüyormuş gibi mırıldandı:

— Hakkın var Van Brunt! Seninle gideceğim.

— Zaten ben de senden bu cevabı bekliyordum.

Bunu söylerken Van Brunt elini Feyrfaksın omuzuna koymuştu.

— Ne zaman yola çıkacaksın?

— Adamlarım iyice dinlensinler, hemen hareket ederiz.

Yemekten sonra Van Bruntun adamları battaniyelerine bürünüp horlamağa başlamış, Feyrfaksla o, ölen ateşin başında yalnız kalmışlardı. Konuşulacak o kadar şey vardı ki!

Harpler, politika, her ikisinin de tanıdığı arkadaşlar, evlenenler, ölenler, velhasıl Feyrfaksın beş senelik gaybubeti esnasında dünyada olup bitenler.

Tam bu sırada genç bir kadın sessizce içeri girmiş, Feyrfaksın yanına gidip durmuştu; önce onun yüzüne bakmış sonra gözleri Van Brunta dikili kalmıştı.

Feyrfaks izah etti:

— Reis Tautloçun kızı. Bir nevi prenses.

Sonra kızararak ilâve etti:

— İşte Tautlaçın beni burada alıkoymak için yaptığı teklif, dedi. Ve kıza dönerek:

— Som, dedi, bu benim arkadaşım Van Brunt.

Van Brunt elini uzattı fakat kızdan mukabele görmedi. Onun halinde mevkiine yaraşan derin bir vekar vardı.

Feyrfaks gülerek:

— Kurusuna bakma bu hayatında ilk takdim edilişi, dedi.

* * *

Som kocasının yanında diz çökmüş, bir bronz statü kadar hareketsiz duruyordu. Yalnız gözleri kocasının yüzünden Van Bruntun yüzüne dolaşıyor, onlardan bir mana çıkarmağa çalışıyordu. Van Brunt bu sessiz bakıştan rahatsız olmağa başlamıştı. Tam bir bahsin ortasında iken gözleri, üzerine dikilmiş bu bir çift iri, siyah göze takılıyor, Van Brunt gayri ihtiyari kekelemeğe başlıyordu.

Feyrfaks, elleri dizlerinin etrafında kenetli, piposu sönük, Van Bruntun her söylediğini büyük bir dikkatle dinliyor, o yavaşladıkça bir sürü sualle onu tekrar harekete getiriyordu.

Bir saat geçti. İki saat geçti. En nihayet Feyrfaks ayağa kalktı:

— Gidip Tautlaça haber verelim, dedi. Onu yarın kahvaltıdan sonra görürüsün değil mi? Van Bruntun cevabını beklemeden sık çamların arasında kayboldu.

* * *

Van Brunt birdenbire gözlerinin Somun sıcak, yumuşak gözlerinde olduğunun farkına vardı. Beş sene diye düşündü. Bu kız yirmisinde ancak vardı, yüzü ne kadar sevimli, rengi ne kadar tatlı, vücudu ne kadar muntazamdı.

— Sen?

Bunu, Groinland dilinden az farklı olan kutup dilile kız sormuştu:

— Sen?

Bu "sen„ le sormak istediği her şey kızın yüzünde canlanmıştı. Som, yüzüne verdiği mana ile Van Brunttan kim olduğunu, neden geldiğini, kocasile olan münasebetini soruyordu .

Van Brunt aynı dille cevap verdi:

— Kardeş.

Sonra elile cenuba doğru geniş bir işaret yaparak ilâve etti:

— Senin erkeğin ve ben oradan geliriz ve kardeşiz.

Som şüpheli, şüpheli başını salladı:

— Senin burada olman iyi değil.

— Ben bir "uyku„ dan sonra gidiyorum

Kız, titrek bir sesle atıldı:

— Ya erkeğim?

Van Brunt omuz silkti:

— O benim erkeğim. Ben başka erkek tanımadım, tanımak da istemiyorum. O benden gidemez.

— Onu gidecek diye kim söyledi?

Van Brunt bu suali hiddetle sormuştu. Kız, boğazında düğümlenen bir hıçkırığı yutarak tatlı, fakat zayıf bir sesle:

— Onun benden gidip gitmemesi senin elinde, dedi.

Van Brunt ateşin küllerini hırsla tekmeledi ve oturdu.

— Babam beş köyün reisidir. Sana oralardan istediğin en güzel kızları getirtiriz. Burada kardeşinle beraber rahat rahat yaşarsın.

— Bir "uyku„ dan sonra gideceğim.

— Ya erkeğim?

— Erkeğin geliyor, bak!

* * *

Koyu çamların arasından Feyrfaksın hafif sesi işitilmeğe başlamıştı. Kocasının sesini işitince Somun yüzü büsbütün mahzunlaşmıştı:

— Kendi dilile şarkı söylüyor, diye mırıldandı. Sonra, genç bir gazal çevikliğile dönerek ormana daldı.

Feyrfaks geldiği vakit alaylı alaylı:

— Her şey hazır, dedi; haşmetpenah seni yarın kahvaltıdan sonra huzuruna kabul edecek!

— Bizimle geleceğini ona söyledin mi?

— Yok canım. Onu son dakikada söyliyeceğim.

Van Brunt uyuyan adamlarına bakarak:

— Şuradan hayırlısı ile bir ayrılsak, diye düşündü.

* * *

Som, babasının büyük çadırının deri kapısını kaldırdı. Reisin yanında iki kişi daha vardı. Hepsinin gözleri ona dikilmişti. O sessiz adımlarla ilerledi, babasının yanı başında diz çöktü.

Tautlaçın sağında oturan kendi gibi ihtiyar birisi idi. Karşılarında oturanın adı ise Kine idi. Kine gençti, çevikti, köyün en kahraman delikanlısı idi. Siyah gözleri çadırdakilerin yüzlerinde dolaşıyor, onlarda sezindiği gayri tabiilikleri ölçmeğe, anlamağa çalışıyordu. Tautlaç, kızına acır bir gözle bakarak sordu:

— Erkeğinle aran nasıl?

İnce, titrek bir ses cevap verdi:

— O, yabancı şarkılar söylüyor. Yüzünde yeni bir bakış var.

— Sana bir şey dedi mi?

— Demedi ama yüzü değişik. Gözlerinde başka bir ateş yanıyor. Yeni gelenle ateş başında oturuyorlar,durmadan konuşuyorlar. Onun kulağına uzaklardan yeni bir ses gelmiş olmalı. Oh Tautlaç bilirsinki yaban kazı, küçük halkalı ördek ve yaban geyiği burada doğarlar fakat don gelmeden bilinmedik yerlere kaçarlar. Bilirsin ki onlar güneş parlayıp su geçitleri buzdan kurtulunca yine buraya dönerler. Hep gittikleri yabancı yerler, döndükleri ise doğdukları yerdir.

Doğdukları yer onları çeker ve onlar da gelirler. Şimdi bize yabancı olan bir yer var ki erkeğimi çağırıyor, orası onun doğduğu yer.

Onun aklından geçen oraya dönmektir Tautlâç o benim erkeğimdir, söyle gidebilir mi?

Oradan Kine atıldı:

— Elbette gider! Topraklar kendi çocuklarını çağırır. Nasıl yaban kazı, küçük halkalı ördek, yaban geyiği doğdukları yere çağrılıyorsa bizimle bu kadar zaman kalan yabancı da doğduğu yerin sesini duydu. O, artık gitmelidir.

Tautlâçın yüzü bir mumya kadar hareketsizdi. Bütün bu söylenenleri sanki o hiç işitmemişti.

(Sonu yarın)

ettiği anda azametli muhafız onun önüne geçerek sordu:

— Ne, o ahpab.. Nereye gidiyorsun?

Bu muhafız fakir adamlara sen diye hitap ediyordu.. Sen diye hitap etmek, muhabbet veya istihkarı ifade eder.

Muhafız, cevap beklemeden ilâve etti:

— Eğer birmektubun varsa, onu kapıcıya ver..

Fransua Damyen, tasdik mahiyetinde başını salladı. Muhafızın, kendisine göstermiş olduğu büyük camekânlı kapıya doğru yürüdü. Sade bir şekilde döşenmiş bir odada, bir adam, masası başına oturmuş, defetere bir şeyler kaydediyordu.

Birisinin geldiğini farkedince, başını kaldırmadan sordu:

— Ne istiyorsunuz?.

Damyen, kenisine has boğuk, mahcup ve bazan madenî ve tannan olan sesiyle cevap verdi:

— Mösyö.. Nazır hazretleriyle görüşmek istiyordum.

— Huzura kabul kâğıdınızı verin..

— Huzura kabul kâğıdı mı?.

Kapıcı doğrularak:

— Tabiî değil mi? dedi huzura kabul kâğıdınızı.. Siz, Marki d'Arjonson'un nezdine bir kabareye girer gibi girilebileceğini mi zannediyorsunuz?.

Damyen büyük bir tatlılıkla:

— Affedersiniz, mösyö, dedi, affedersiniz, bilmiyordum..

Damyenin çehresinde bir sıkıntı ifadesi belirdi. Alnı çizgilendi. Göğsünü derin bir iç çekişi şişirdi. Bir adım geriledi.

Kapıcı:

— Zavallı adam!..

Diye mırıldanarak sordu:

— Şüphesiz uzak bir köyden geliyorsunuz, değil mi?.

— Betünden geliyorum, mösyö,

— Adınız nedir?,

Damyen hiç tereddüt etmeden cevap verdi:

— Jan Pikar!

— Her halde bir iş arıyorsunuz, değil mi? Biliyorum! Biliyorum! Sizin gibi kaç fakirin, ümitle Parise geldiklerini gördüm.. Bunların hepsi nihayet hapisaneye düştüler. Doğrusu sizin hazin ve soluk çehreniz fena bir adam olmadığınızı gösteriyor. Size iyi bir tavsiyede bulunayım: Hiç durmadan köyünüze dönün..

Damyen başını salladı ve alçak sesle:

— Teşekkür ederim, mösyö, dedi. Bana acıyorsunuz. Teşekkür ederim!.. Çünkü bana merhamet edildiği pek nadirdir. Köyüme dönmek meselesine gelince, buna imkân yoktur.. Pariste yapılacak işim var..

— Nedir bu iş?.

Damyen, bu defa garip ve muammalı bir hal alan sesiyle cevap verdi:

— Majeste kral hazretlerine bir istida vermek istiyorum.

— Ha!.. Bu başka mesele.. İstidanız yanınızda mı?.

Damyen ceketini araladı, geniş bir zarfın ucunu gösterdi ve elini zarfın yanında buruşturarak:

— İşte!..

Dedi ve, elini cebinde saklanmış uzun ve sivri bir cisme dokununca ilâve etti:

— İşte!.. Nazır hazretlerine, istidamın krala verilmesi için iltimasta bulunmasını rica etmek istiyordum.

Kapıcı merhametkâr bir tavırla bağırdı:

— Canım, öyle desenize! Kralla görüşmek, nazırla görüşmekten daha kolaydır.. Majeste hazretleri hergün istidaları bizzat kabul eder. Siz şimdi gidip kapının önünde durun. Kralın arabadan indiğini görünce, bir dizinizi yere koyup zarfınızı ona uzatın. Böylelikle bu istidanızın kabul edileceğinden emin olabilirsiniz.. İstidadınızın kral

tarafından kafalarını kestirmek hakkını muhafaza edebilirler..

Jan mırıldandı:

— Rüya görüyorum. Zalim ve korkunç bir rüya!..

D'Etyol korkunç bir gülüşle devam etti:

— Eh! Ne dersiniz? Buna ne dersiniz! Kralımız, sevgili Lûimiz, sevgili amcamızın kafasını kestiriyor!..

Genç kızı müthiş bir ümitsizlik sardı ve korkunç zannettiği halle, hakikatte bir nefes kadar hafif olan bir sele şöyle dedi:

— Sefil! Sefil, pekâlâ biliyorsunuz ki, mösyö dö Turnemin namus ve şerefe muğayir bir harekette bulunmuş olmasına imkân yoktur.

— Bende ise bunun aksini isbat eden deliller var, sevgili nişanlım.

— Fakat o senelerdenberi burada değildi!..

— Fakat dönüşlerinde bütün hesapları o imza ederdi. Vakia okumazdı amma imzasını atardı!

— Alçaklık!.. Halbuki o size itimat edip,çiftliği size bırakmıştı!.

—İşte bu sayededir ki, ben de delileri elde edebildim.

— Hırsızlığımızın delillerini!

— Fakat imzalar onun ya!..

— Ne korkunç bir alçaklık ve hıyanet!..

— Fakat uzatmıyalım! Karım olursanız babanızı masum gösteririm, olmazsanız onu öldürtürüm!

— Amcanızı!..

— Kâfi bir karabet değil!.. Ancak kainpederimi kurtamak istiyoum!..

Jan dehşet içinde soluyarak ve sendeleyerek, düşmemek için bir koltuğa yaslandı, d'Etyol da kollarını göğsünde kavuşturdu..

Karşı karşıya, biribirlerini bakışlariyle tarttılar.

İkisinin de çehresi sapsarı kesilmişti..

Genç kız birdenbire başını kaldırdı ve en hakaretamiz bir tavırla sordu:

— Ne kadar alçak ve adî olduğunuzu biliyor musunuz?,

— Sonra?.

— Bir cellâttan daha korkunç olduğunuzu biliyor musunuz?,

— Sonra? Sonra?.

— Size karşı tasvir edilemez bir kin ve nefret beslediğimi ve eğer kuvvetli olsaydım, sizi kudurmuş bir köpek gibi boğmuş olacağımı biliyor musunuz?.

— Sonra? Sonra? Sonra?.

Jan, dizleri üzerine yere yıkılarak inledi:

— Merhamet! Bana merhamet edin! Ona! Babama merhamet edin!.. Onun ne kadar ıstırap çektiğini bilseniz! O kalbin âlicenaplığını bilseniz! Oh! Mösyö, merhamet ve zalim olmıyacaksınız, değil mi? Belki beni denemek isterdiniz, değil mi?. Alicenap olun.. Merhamet edin.. Sizi bir kardeş gibi sevecek.. hayatımın her saatinde, size hayır dualarda bulunacağım!

Ve betbaht kız, tıpkı kendisi gibi, iki alçaklıktan birisini kabul etmek mecburiyetinde kalmış olan bir kadının hayaletini görür gibi oldu..

— Ah!.. Annecğim!.. Hiç olmazsa sen, kendisine ramolduğun insanı seviyordun!.. Ve hatasına rağmen o, senin aşkına müstahaktı! Ah!.. Baba!.. Biliyormuydun ki, senin kabahatin, olduğu gibi çocuğunun başına yıkılacaktı!..

Sözlerini, gaddar ve zalim bir istihza kesti:

— Doğrusu, ayaklarımın altında diz çökmekle bana büyük bir şeref bahşediyorsunuz! Sonra, her halde kendimi bahtiyar addetmeliyim, değil mi? Sizin hayır dualarınızı alarak buradan çıkacağım!.. Teşekkür ederim. sevgili kuzinim!.. Evet ben çirkin ve korkuncum! Evet manevî çirkinliğim de, maddî çirkinliğimi unutturacak vaziyettedir!

grafoloji

Cevapları veren
Profesör Sanerk
Grafo'oji ve Grafometri mütehassısı

—505—

A. Demirel Yıldız:

Genç, zeki bir zat. Zekânız işlektir. Yalnız biraz hodbin ve inatcılığa veya fikir ve kanaatlerinizde, arzu ve hükümlerinizde ısrar etmeğe temayülünüz vardır. Kendinize itimadınız vardır. Bununla beraber ileriye tam bir emniyetle bakmadığınız zamanlar da vardır. Ve bilhassa yakın bir zamanda böyle bir hisde idiniz. Son vakitlerde eskisine nazaran iş sahasında veya ileriyi görmekte daha müsbet bir inkişaf olmuştur. Tam bir tahlil için sol elinizle yazdığınız yazıyı, elinizin şeklini, eski yazı ve imzalarınızı, dirseğinizden bileğinize kadar mesafeyi de göndermeli ve bildirmelisiniz.

—506—

Beşiktaş - M. Ertuğrul:

Evvelce vermiş olduğum cevap dolayısile hakkımda gösterilen iltifata teşekkür ederim. Tam bir tahlil için istenilen şeylerden diğerlerini de gönderdiğiniz için son müracaatınız dolayısile şunları da yazıyorum. Gençsiniz. Yaşınız 20 den fazla olmıyacaktır. Boyunuz orta veya uzuncadır. Bünyece orta sayılabilirsiniz. Haddizatında intizam hissiniz iyi olmakla beraber haricî şeylerin güzelliğini teminde ihmaliniz vardır. Bu haliniz bazan lâubalî bir hareket tesirini verebilir ki hayatta muvaffak olmak için kaldırılması lâzımdır. En zor bulduğunuz işe evvelden başlamak ve bunu bitirip rahat etmek istemek hem âdetlerinizden ve hem de ruhî temayüllerinizdendir. Bu hal, zor işlerden ve üzüntü veren mesaiden hoşlanmadığınıza delâlet eder. İşlerinizde zorluk veya kolaylık derecesine bakmadan da intizama merak ve programla çalışmağa alışabilirsiniz.

—507—

Cihangir N.T.T.:

Genç, orta bünyede uzunca veya orta boyda zeki bir zatsınız. Kendinize güvenen, bir işin mesuliyetini almakta teredddüt etmiyecek olan bir karakterdesiniz. Bilhassa 1934 de bu yazdığım vasıflarınız daha bariz bulunuyordu, 1934 ile 1938 arasında geçmiş bazı hâdiselerin sizi daha ihtiyatlı ve hâdiseler önünde daha kurnaz yaptığı muhakkaktır. Tahlillere devam için yazılarınızdan ve imzalarınızdan bir kaçına ihtiyacım vardır. Bu kısa tahlilim hakkındaki mütalaanızı da bildirmenizi rica ederim .

ilkbahar modaları

Bu sene ceketler ve mantonlar koyu renktedir. Bunlar açık renk elbiselerin üzerine giyiliyor. Belleri dardır. Kemer takılmıyor. Ekserisinin kendi kumaşından kuşakları var. İlkbahar ilerledikçe emprine ipeklilerin üzerine hafif ceketler giyilebilecek. Bunlar düğmesiz ve iliksiz olacak. Bu tarz ceketlerde yaka yok. Önleri kavuşmuyor. Ve dört parmak bir açıklık kalıyor.

Tayyör ceketlerinin kolları bileklere kadar iniyor. Ceket, rahat bir şekilde, beli ve kalçayı sarıyor. Yaka reverleri aşağıda. Ceketin önü yuvarlak. Bolerolar pek revaçta. Bazı tayyörlerin ceketlerini bile boleroya benzetiyorlar.

Yakalardaki düğme delikleri çok kocaman. Bunlar yükseğe açılıyor. Eldivenlerin konçları çok kısa. Bir çoğunun üzerlerinde iri dikişler var. Eldivenler, bluz veya şapkanın ayni renginde seçiliyor.

Mavi ve beyaz ilkbahar renklerinin en başında geliyor. Satrançlı kumaşlardan yapılma bluzların altına düz etekler giyiyorlar. Etekler dar ve düz. Ya yanlarında yırtmaçları var yahud da kalçadan pilili.

Şimdilik en fazla moda olan iki veya üç renkli basit yünlüler. Havalar ısınır ısınmaz rengarenk emprimeler ortaya çıkacak. Bu emprimelerden tayyörler de çok giyilecek.

Elbiselerin önleri düz, arkaları pilili. İlkbahar ilerledikçe emprime, düz veya satrançlı pamuklu kumaşlardan yapılma tayyörler ve elbiseler ortaya çıkacak.Bunlar en fazla siyah ve lâcivert renkte olacaklar.

Tuvaletler gayet uzun etekli, şeffaf dantellerden, tüllerden yapılıyor. Tuvaletlerin üst kısımları dar. Kalçadan sonra bollaşıyorlar. Movsseleine de Soir, mat krepler ve saten tuvaletler de pek kullanılıyor. Tuvalet renklerinin en başında beyaz geliyor. Sonra havai maviler, Arjante ve filizî renkler aranıyor.

★

Arjante tilkiler ilkbaharın başlıca modalarındandır. Şimdi tilkilere, resimde görüldüğü gibi, cep de yapıyorlar. Aşağıdaki resimler bu sene ilkbaharda göreceğimiz şapka ve elbise modelleridir.

Evet!.. Kısa boylu, sıska, çelimsiz, uzun burunlu, kocaman ağızlı olduğum halde, kafamda büyük adamların zekâsı var! Evet sizin güzelliğinizin şualarile, bu çelimsiz vücudun sefaletini örtmesine karar verdim.

Bir an sustu, güçlükle nefes aldı, sonra devam etti :

— Dinleyin, Antuanet, merhametime hitap etmeye lüzum yok, Çünkü bana da hiç kimse merhamet etmedi, hattâ siz bile!.. Merhale merhale yükselerek, en yüksek zirvelere erişmek azmindeyim, hattâ bu merhaleler kadavralardan ibaret olsa bile.. Çelimsiz bir cüce olan ben, nazarlarım altında bir memleketi titretmek istiyorum! Bunun için istiyorum ki evim, merasim ve suvareler merkezi, zevki selim mabedi, ihtiyacım olan bütün sefihleri cezbeden ışıklı bir fener olsun. Bu ışık siz olacaksınız, Antuanet!.. Ya siz bu ışık olacaksınız, yahut ta ben dünyanın en zalim adamı olacağım.. İşte son sözüm!..

— Merhamet!.. Hanri, Hanri!. Kardeşim... Dostum!..

Genç kız, yarı çılgın bir halde, hıçkırarak, dizleri üzerinde, onun ayakları altında sürüklendi..

— Artık kâfi!.. Benim olacak mısınız? O zaman susarım! Red mi ediyorsunuz? O zaman derhal, tahkik komisyonuna gideceğim ve bu akşam mösyö dö Turnem, Bastiy hapisanesinde yatacak ve cellâdın baltasını bekliyecektir.

— Merhamet!.. Merhamet!.

Hanri d'Etyol, sert bir jestle, şapkasını kafasına örttür.

Silkinerek, dizlerini sarmış olan Jandan kurtuldu ve kapıya doğru yürüdü.

Sonra, salonun ortasında durdu ve meş'um, korkunç, sert bir sesle sordu:

— Evet mi? Hayır mı?.

Betbaht kız, ümitsiz bir jestle, kollarını havaya kaldırdı ve, ancak duyulabilir bir sesle cevap verdi:

— Evet!. .

— Madam d'Etyol olmağa razı mısınız?.

— Evet!. .

— Yarına hazır olacak mısınız?.

— Evet!. .

Üç evet, biribirinden daha hafif bir sesle telâffuz edilmişti.. Ve sonuncusu, ölmekte olan bir ruhun nefesinden başka bir şey değildi..

Hanri Lö Norman d'Etyol, yerinden eğilerek selâm verdi; sonra kapıdan geçerek, ağır ve sakin adımlarla merdivenden indi..

* * * * * * * * * *

Yalnız kalan Jan — Antuanet, ayağa kalktı..

Çehresi, bir ölü çehresi gibi sararmış olduğu halde, titriyerek, iki elini, yanan alnına götürdü..

— Oh!.. Biraz hava!. Biraz hava diye mırıldandı!.. Boğuluyorum!..

Sendeleyerek, ne yaptığının farkında olmadan, pencerelerden birisine yürüdü, açtı, ve balkonun demir parmaklığına yaslandı...

Hava onu canlandırdı.. Elleri demirin üzeinde takallûs etmiş olduğu halde derin derin havayı teneffüs etti ve kekeledi:

— Neredeyim?. Ne oldu?. Oh! korkunç felâket!.. Mahvoldum? Mahvoldum!. .

Tam bu esnada, caddenin nihayetinde, Luvr istikametinden büyük bir gürültü yükseldi. Ve genç kızın gözleri önünde şaşaalı bir sahne belirdi. İki tarafında, büyük üniformalı süvariler bulunan, muhteşem bir araba, halkın gök gürültüsünü andıran yaşa nidaları arasında azametle ilerliyordu!.

Birdenbire, bütün bu kalabalık, araba, asilzadeler, süvariler, balkonun altında durdular.

Jan geriye doğru sıçramak istedi.. Dizleri tutmadı. Bunun için orada, demir parmaklığın üzerine yaslanmış olduğu halde, hareketsiz kaldı.. Çehresi o kadar sararmıştı ki, onu görenler, mezarından çıkmağa çabalayan bir ölü zannedebilirlerdi.

Arabadan iki kişi inmişti.

Bunlardan birisi polis müdürü Berye; diğeri Fransa kralı on beşinci Lûi idi.

Kral, ağır, fakat zarif adımlarla, Berye'nin refakatinde Arjanson konağının büyük kapısına doğru yürüdü.

Tam kapıdan kaybolacağı zaman, balkonun altından, Janın derhal tanıdığı ve sezilemez istihzasını sezdiği bir ses bütün kuvvetiyle bağırdı:

— Yaşasın sevgili kral!.

Hanri d'Etyol, halkın coşkunluğunu bir misli arttıran bu nidayı koparırken, ayni zamanda, kemali tehalükle, şapkasını sallıyordu..

On beşinci Lûi döndü, halkı coşturan bu sadık tebaayı eliyle selâmladı. Ayni zamanda gözleri, şuursuzca, yukarıya, küçük Rejans konağının balkonuna kadar kalktı..

O zaman ürperdi ve hafifçe kızardı.

Jan da epeyce kızardı ve bir ürperme onu bütün vücudiyle sarstı..

Bir an, nazarları biribirlerine dikildi..

d'Etyol tekrar bağırdı:

— Yaşasın kral! Yaşasın sevgili kral!..

On beşinci Lûi, halka selâmını iade etmek istiyormuş gibi, şapkasını çıkardı ve, gözleri balkona dikilmiş olduğu halde gülümsedi..

Kalabalık, yaşalarını bir kat daha arttırdı.. Fakat kralın selâmı asıl hedefine varmıştı!

On beşinci Lûi, Arjanson konağının kapısı altından kayboldu. .

Bitkin bir hale gelen Jan, sendeleyerek salona kadar geriledi ve bu sahneyi en ince teferrüatına kadar takip etmiş olan madam Puassonun kollarına düştü.

Fakat genç kız, kendisine has şayanı hayret bir enerjiyle, derhal soğuk kanlılığını toplamağa muvaffak oldu, kendisini ürperten cazibeli bir ümitle tekrar balkona yaklaştı, gözlerini Arjanson konağının kapısına doğru çevirdi ve ayni zamanda dehşet içinde ürperdi: Soluk ve meş'um bir çehre, tıpkı kralın çehresi gibi, kendisine doğru kalkıyordu. .

Orada, kapının üzerindeki saçağın altından, bir adam, tıpkı kralın baktığı gibi, kendisine bakıyordu.

Jan daha şiddetle ürpererek mırıldandı:

— Ormanda gördüğüm fakir adam! Aman ya Rabbim! Bana niçin böyle bakıyor?. Ah! İlerliyor.. Buraya geliyor.. Benden ne istiyor?.. Bu felâket günümde, bu adam, benim mukadderatıma niçin giriyor?.

DAMYEN'İN İSTİDADI

Hanri Lö Norman d'Etyol, Madam Pussonun küçük Rejans konağına girdiği zaman, Fransua Damyen de Arjanson konağına girmişti.

Markinin konağı hakikî bir nezaret binasıydı. Devlet işleri orada halledilirdi. Bunun içindir ki bir çok müracaatçılar, hergün, azametli bir muhafız tarafından beklenen büyük kapıya gelirlerdi.

Avlu, kollarının altında bir sürü evrakla bir binadan diğerine gidip gelen adamlarla doluydu.

Bütün bu adamlar son derece sessizdiler ve birer gölge gibi kayarak, gelip geçiyorlardı.

Fakat, ne de olsa, bu gidip gelmeler nazarı dikkati celbetmekten geri kalmıyordu ve Damyen bunu derhal gördü ve, bu adamların arasından, kendisini göstermeden geçebileceğini ümit etmiş olacaktı ki, çehresinde bir memnuniyet ifadesi belirdi.

Fakat kapının eşiğine henüz ayak

Geçen aylık müsabakamızda kazananlar

Geçen aylık müsabakamızın hal şekli şu resimde gördüğünüz gibi olacaktı. Doğru halledenler arasında kazananların isimlerini aşağıda neşrediyoruz. (...) içerisinde görülen numaralar, kazanan okuyucularımızın ellerinde bulunan daimi kartların numaralarıdır. Hediye kazananların hediyelerini bu kuponları getirerek almaları lâzımdır.

15 LİRA KAZANAN

Eleni Beyoğlu Aynalıçeşme (37)

10 LİRA KAZANAN

Selim Turgut Ankara Cebeci (63)

6 LİRA KAZANAN

Demir Özalp 23 üncü ilkokul (195)

BİRER BUÇUK LİRA KAZANANLAR

1 — Rıza Aksaray Uzunyusuf (115), 2 — Refet Tarlabaşı 33 (14), 4 — Fahrettin Sultanahmet (31), 4 — Şükran Taksim (220), 5 — Zühtü Pangaltı Bilezikçi sokak (234), 6 — Şemseddin Ankara (259), 7 — Nurullar Beşiktaş (260), 8 — Süleyman Tevfik Çorlu (192), 9 — Tevfik Aslan Kumkapı ortamektebi (164), 10 — Nevzat Aşkın Ankara lisesi (142), 11 — Hüseyin Namık Pangaltı (101) 12 — Mehmet Akın Küçükayasofya (66), 14 — Re[illegible] 21 inci ilkokul (80), 15 — Fethi Yaşar Erenköy (73), 16 — Yılmaz Er Topkapı (44), 17 — Cemal Tek İzmir (288), 18 — Recep Kat'i Ankara (133), 19 — Aliye Nuri Mis sokak (109), 20 — Remzi Ülkerler Zonguldak (41), 21 — Talât İnce Ihlamur (50), 22 — İzzet Gülen İzmit (85) 23 — Nureddin 11 inci ilkokul (293), 24 — Rasim Süleyman Gelenbevi okulu (111) 25 — Tevfik Işık Büyükdere (46), 26 — Ali Toprak Adapazar (268), 27 — Necip Tilizer Anadoluhisar (187), 28 — Fuat Mackapalas (78), 29 — Halil Tez 10 uncu mektep (272), 30 — Yekta 1 inci ilkokul (38), 31 — Zati Hüsnü Bursa (264), 32 — Katina Beyoğlu (170), 33 — Reşat Sert Aksaray (40), 34 — İhsan 15 incimektep (58), 35 — Vahit Çetin İstanbul erkek lisesi (96), 36 — Ahmet Demirtaş Beykoz (283), 37 — Süreyya Fuat Üsküdar orta okulu (71), 38 — Remzi Ataman Samsun (124), 39 — Yesep Beyoğlu (270), 40 — Berrin Fatih (104), 41 — Nebil Ersoy 7 inci ilkokul (45), 42 — Sermet Fatih ortaokul (93), 43 — Süheylâ Kadıköy (149) 44 — Salih Özsan Galata (265), 45 — Nesrin Şen Üsküdar (47), 46 — Bedia Alp Sirkeci (103).

TIB ALEMİNDE

Kadın hekimleri aylık toplantısı

Türk Ginekoloji cemiyeti bu ayın toplantısını profesör Kenan Tevfik Sezenelin başkanlığında yaptı. Bu celsede:

Profesör Kenan Tevfik Sezenel - Klinik hususiyetler gösteren büyük bir yumurtalık kisti vakasından bahsetti ve ameliyatla çıkardığı piyesi gösterdi.

Dr. Ahmet Asım Onur - İki rahim kanserinde yaptığı vertheim ameliyelerinden sonra, nekroz neticesi husule gelen halib fistüllerinden ve bunların tedavisinden bahsetti.

Dr. Hâdi İhsan Gediz - Kireçlenmiş bir miyom ve cismi rahim kanseri vakası takdim etti.

Dr. Ahmet Asım Onur — İkiz bir doğuma ait meşimeyi gösterdi ve hususiyetlerini anlattı.

Yapılan münakaşalara: Kenan Tevfik Sezenel, Mahmut Ata, Orhan Tahsin, Ahmet Asım Onur, Hadi Gediz, Nuri Süleyman, İhsan Arif ve Leontiyadis iştirak etmişlerdir.

ZAYİ — Yüksek iktisat ve ticaret mektebinden 936-937 senesinde almış olduğum hüviyet varakamı kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Yüksek iktisat ve ticaret mektebi Talebesinden 1392 Mustafa Türçak

ZAYİ — Tıp fakültesinden aldığım 1686 numaralı hüviyet varakamı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Tıp talebe yurdu 1024 Rıfat

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankasının 31-12-37 tarihinde biten

Altıncı hesap devresi Bilânçosudur

AKTİF

KASA:			
Altın safi kilogram	19624,719	27.603.736.68	
Banknot		8.046.054.—	
Ufaklık		1.215.679.27	36.865.469.95
DAHİLDEKİ MUHABİRLER			2.594.293.61
HARİÇTEKİ MUHABİRLER:			
Altın safi kilogram	6.482.909	9.118.729.56	
Altına tahvili kabil serbest dövizler		17.170.28	
Diğer dövizler ve borçlu kliring bakiyeleri		22.641.794.99	31.777.694.83
HAZİNE TAHVİLLERİ			
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı			144.676.501.—
SENEDAT CÜZDANI			
Ticari senedat			51.540.780.66
ESHAM VE TAHVİLAT CÜZDANI			
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı		39.093.116.02	
Banka malı		5.291.303.93	44.384.419.95
AVANSLAR			8.928.392.31
GAYRİ MENKULLER			1.394.151.50
DEMİRBAŞ			99.147.47
HİSSEDARLAR:			4.500.000.—
MUHTETLİF			3.443.263.37
			330.204.114.65

PASİF

SERMAYE		15.000.000.—
İHTİYAT AKÇESİ		
Adi	1.728.694.57	
Fevkalâde	376.477.83	
Hususi	6.000.000.—	8.105.172.40
TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR		
Deruhte edilen	144.676.501.—	
Altın karşılıklı	19.000.000.—	
Reeskont mukabili	13.000.000.—	176.676.501.—
TÜRK LİRASI MEVDUATI		17.562.348.83
DÖVİZ TAAHHÜDATI:		
Altına tahvili kabil dövizler	1.290.32	
Diğer dövizler ve alacaklı kliring bakiyeleri	24.839.261.69	24.840.552.01
MUHTELİF:		
Muvakkat alacaklılar, depozitolar		
Havaleler ve saire	40.978.235.75	
Diğer alacaklı hesaplar	44.889.418.23	85.867.653.98
KÂR:		2.151.886.43
		330.204.114.65

Cenup Demiryolları Müdürlüğünden:

Aşağıdaki yeni tarifenin bu kere tatbika konulduğu sayın halka ilân olunur:

80 numaralı hususî yavaş gidiş tarifesi

TAM HAMULELİ VAGONLA DİRİ HAYVAN NAKLİYATI

29 Sonkânun 1938 tarihinden başlıyarak tatbik edilecektir

A. ZÜMRESİ — Küçük cüsseli hayvanlar: Kuzu, marya, keçi, koyun domuz.
B. ZÜMRESİ — Büyük cüsseli hayvanlar: Merkep, öküz, manda, deve, beygir, katır, boğa, inek, dana.

Bu nakliyattan ton ve kilometre başına 4,16 Türk kuruşu ücret alınır.

Bu ücret mecburi olan atideki asgari sikletler üzerinden tatbik edilecektir:

— 18 metre murabbaı satıhlı vagonlar için: Kat başına 4 ton.

— 18 metre murabbaından noksan satıhlı vagonlar için: Kat başına 3,5 ton.

Küçük cüseli (A zümresinden) hayvanların naklinde kullanılan iki katlı vagonlar için yukarıdaki ücretler iki katlanır ve yalnız ikinci kat için yüzde 30 tenzilât tatbik edilir.

İstifa olunacak müteferri masarif cenup demiryolları işletme itilâfnamesinin 9 uncu tarifesinde tesbit edilenlerdir.

İşbu tarifedeki şeraitle nakledilen hayvanların tahmil ve tahliyesi her vakit mürsil ve mürselileyhlere ait olduğundan, aşağıdaki üçüncü fıkrada derpiş edilen keyfiyet hariç olarak diğer ahvalde hiç bir gûna tahmil ve tahliye ücreti istifa edilmiyecektir.

TATBİK ŞARTLARI

1 — Demiryol idaresi mevcut ne gibi vagonu varsa mürsillere onu vermekle mükellef olup, vagonun cinsi ve sathı hususunda hiç bir mecburiyete tâbi değildir; şu kadar ki verilen vagonlar her vakit kapalı olmalıdır.

2 — Çobanlara ait merkep ve beygirlerin, beher iki vagon koyun ve keçi için bir merkep veya bir beygir itibariyle koyun ve keçi vagonlarına yüklenmesine istisnaî surette müsaade edilir.

3 — Tahmil ve tahliye ameliyatı mürsil ve mürselileyhler tarafından yapılır.

Muvasalette mürselileyh veya vekili bulunmadığı takdirde, masarifi kâmilen mal sahiplerine ait olmak üzere vagonlar resen tahliye edilerek hayvanlar ambara konulur.

Bu takdirde cenup demiryolları işletme itilâfnamesinin 9 uncu tarifesinde mezkûr ameliyat için derpiş edilmiş olan masarif bedelleri istifa olunur.

4 — Nakliyat müddetince hayvanların muhafazası için mürsiller bunlara lâzımgelen bakımı yapmalıdırlar. Bu muamele kolaylaştırılmak üzere hayvan sürücülerinin hayvanlara mahsus vagonlarda veyahut katarın furgonunda atideki şeraitle meccanen seyahatlerine müsaade edilir:

— Hayvan sürücülerinin veya sahiplerinin bir emtea trenine kabulü keyfiyetinden, bilhassa hamule muhtelit olduğu takdirde şirkete hiç bir mesuliyet terettüp etmez.

— Vukua gelecek her türlü kaza ve vukuattan dolayı Demiryol idaresinin mesuliyetten tebriye edildiğine dair, mahreç istasyonu mürsilden bir beyanname alacak ve bu beyannamenin ayni bilûmum nakliyat evrakına da yazılarak imza ettirilecektir.

— Hayvanların kat'edeceği güzergâhta beher bir katlı vagon için bir sürücü ve iki katlı vagon için iki sürücü meccanen seyahat ettirilir ve icabında hayvanların sahibi bir sürücü itibar edilir.

Sürücülerin kimlerden ibaret olduğunu hayvan sahibi tahriren mahreç istasyonuna bildirmeli ve bunların sürücülükle maruf olduklarını da tasdik etmelidir.

— Biletler mahreç istasyonunca verilecek olup, hamillerinden her biri kendisine verilen biletin üzerine imzasını koymalıdır.

— Eğer bileti mal sahibi kullanacak ise, irsaliye beyannamesiyle birlikte mahreç istasyonuna kendisinin mal sahibi olduğunu müş'ir olarak bir de tasdikname vermeğe mecbur tutulabilir.

— Verilen biletler, hayvanlar hangi trende nakledileceklerse yalnız o trende muteber olurlar.

Meccanen verilmiş biletin hamilinin yedindeki bilette mahreç istasyonunun tarihli damgası bulunmaz veyahut kendisi biletin muteber olduğu güzergâh haricinde görülürse, biletsiz yolcu addedilerek bilet bedeliyle cezayınaktiyi tediyeye mecbur tutulur.

V — Sürücülere veya hayvan sahiplerine meccanen verilmiş biletlerin hamilleri, demiryol memurları tarafından talep vukuunda, hüviyetlerini isbat ve yolcular hakkındaki bilcümle nizamata inkiyat etmeğe mecburdurlar.

Bilet ait olduğu kimseden başkası tarafından kullanılır veya ihtiyal vaki olursa, biletler derhal hamilleri nin ellerinden alınır ve kendilerinden gerek verilmiş olan biletin bedeli, gerekse cezayinakti tamamen tahsil edildikten başka haklarında ayrıca adlî takibat yapılır.

Bundan başka şirket bunları bir müddet meccani biletten mahrum etmek hakkını da haizdir.

Daha fazla malûmat edinmek istiyenlerin Karkamişte Cenup Demiryolları Müdürlüğüne müracaat etmeleri rica olunur. (1368)

Yüksek Mühendis Mektebi arttırma ve eksiltme komisyonundan:

Eksiltmeye konan Mevaddın cinsi	Miktarı	Tahmin Fiatı	Pey akçesi	Eksiltme tarihi	gün ve saat
Beyaz Peynir	1000 K.	48.00	90 Li.	17. 3. 938	Perşembe 14
Kaşar Peynir	1000 K.	72.00			

Mektebin 937 mali senesi Mayıs 938 nihayetine kadar ihtiyacı olan yukarıda cins, miktar, Muhammen bedeli ve ilk teminatı yazılı Peynir açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltmesi hizasında yazılı gün tarih ve saatte yapılacaktır. Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün ve eksiltmeye gireceklerin belli gün ve saatte Gümüş suyundaki mektep binası dahilinde Toplanan Komisyona müracaatları ilân olunur. (1030)

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı Satınalma Komisyonundan:

1 — Gümrük Muhafaza Ördüğü için lüzumu olan fotoğraf malzemesinin 14.3.38 Pazartesi günü saat 11 de pazarlığı yapılacaktır.

2 — Tasınlanan tutarı 511 lira 20 kuruş ve ilk teminatı 39 liradır.

3 — Malzemenin listesi komisyondadır. Görülebilir.

4 — İsteklilerin ilk teminat makbuzları ile gün ve saatinde Galatada eski ithalât gümrüğü binasındaki komisyona gelmeleri. (1284)

RADYO *Admiral* iLE

Kolaylıkla istasyon bulmak meselesi halledilmiştir

Amerikanın En Lüks

Radyosu

Rekabet Fiyatında Satılmaktadır

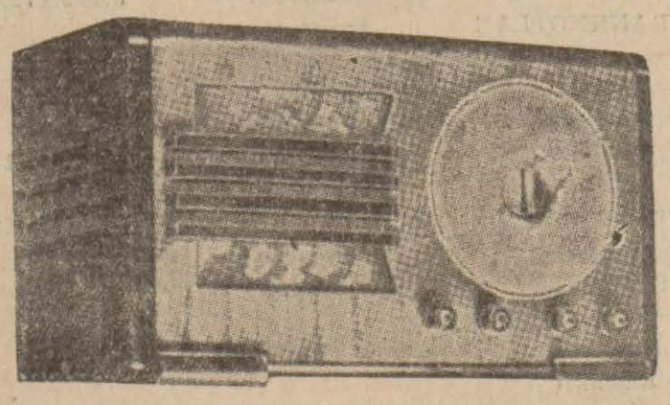

5 Lâmba ve 45 Liralık Hususî Modeli Dinleyiniz Bir Hârikadır.

Genel Deposu:
KOLUMBİA PAZARI
Sirkeci: Hamidiye caddesi No. 47
Telefon: 23818.

ADEMİ İKTİDAR

ve BEL GEVŞEKLIGINE KARŞI

HORMOBin

Tabletleri Her eczanede arayınız. (Posta kutusu 1255 Hormobin)

Oksürenlere ve göğüs nezlelerine **KATRAN HAKKI EKREM**

SEFALİN

Nezle-Grip-Baş - Diş ve bütün ağrıları derhal keser

Eczanelerden 1 - 12 lik ambalâjların ısrarla arayınız. Ve taklitlerinden sakınınız.

Dr. Y. HALACYAN
Nansi Tıp Fakültesi Lorealarından
DAHILI, MIDE ve BARSAK HASTALIKLARI HEKIMI
MUAYENE
14 - 19'a kadar; sabahları randevu üzere Taksim (Eski Talimhane) Abdülhak Hâmit caddesi Dirlik apartmanı No. 18, 2 inci kat.

Birinci sınıf Operatör
Dr. CAFER TAYYAR
Umumî cerrahi ve sinir, dimağ estetik cerrahisi mütehassısı
Paris Tıb Fakültesi S. asistanı, erkek, kadın ameliyatları, dimağ estetik "yüz, meme, karın buruşukluğu ve gençlik ameliyatı". (Nasaiye ve doğum mütehassısı.),
Muayene sabahları 8 den 10 a kadar
Weccanen
Öğleden sonra ücretlidir. Tel. 44086
Beyoğlu, Parmakkapı, Rumeli han.

Operatör - Ürolog
Dr. Süreyya Atamal
Beyoğlu - Parmakkapı tramvay durağı, No. 121, birinci kat.
Muayene saati: 16 - 20

Diş Doktoru
Necati PAKŞi
Hastalarını hergün sabah saat 10 dan akşam 19 a kadar kabul eder.
Salı ve cuma günleri saat 14 ten 18 e kadar parasızdır.
Adres: Karaköy Tünel meydanı, Tersane caddesi başında No. 1/2

Gözhekimi
Dr. Murat Rami Aydın
Muayenehanesini Taksim-Talimane Tarlabaşı Cad. *URFA* Apt. una nakletmiştir. Tel: 41553
Pazardan maada hergün: Öğleden sonra saat ikiden altıya kadar

---

Arada büyük fark var

Pertev Çocuk Pudrası: şimdiye kadar hiçbir benzeri tarafından taklid edilememiştir. Bu pudranın, en büyük meziyeti bilhassa çocuk cildleri için hazırlanmış olması ve terkibinde tahriş edici hiçbir madde bulunmamasıdır.

PERTEV ÇOCUK PUDRASINI

Şişman, vücutlu, bazı kimseler de kullanmaktadırlar. Vücudün iltivalarında ve koltuk altlarının pişiklerine karşı bundan daha müessir bir pudra henüz keşfedilmemiştir.

ONU DİĞER ADI *(TALK PUDRA)* ları ile karıştırmayınız.

NERVİN

UYKUSUZLUK

asabî öksürükler asabî zayıflık
baş ve yarım baş ağrısı
Baş dönmesi baygınlık, çarpıntı ve sinirden ileri gelen bütün rahatsızlıkları iyi eder

---

Dr. Suphi Şenses
Idrar yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu Yıldız sineması karşısı Leklergo Apt. Muayene 4 ten sonra Cumartesi fakirlere parasız Tel. 43924